sionem et ueniam peccatorū accipere ·
et tuo sc̄o spū replere · quia tues dr̄
et p̄ter te nom̄ē aliuſ · qui uiuiſ ·

EXPLICIT MISSARUM GEL·
LENIAT SACRAMENT ALT· ET DEOSE SOPHE·

Placeat tibi dr̄ sc̄a trinitas obſequium
ſeruitutis mee · et p̄ſſ ut hoc ſacrificiū
quod oculis tue maieſtatis indignuſ
obtuli · ſit tibi acceptabile mihiq; et
omnibuſ proquibuſ illud obtuli · ſit te
miſerante propitiabile · qui uiuiſ et
regn̄ incuncta ſc̄ōrū ſc̄ā · P omī cr̄ ecc̄

Exaudi qs̄ dn̄e p omī gradu eccl̄e ſupplicū
p̄ces · & deuoto tibi pectore famulantes · ppe
tua defenſione cuſtodi · ut nulliſ p turbato
nib⁹ impedit · libera ſeruitute tua ſemp ex
hibeamuſ officia · P. SECRETA ·

Suſcipe dn̄e p̄ces & hoſtias p omī ſc̄e eccl̄e tue
gradu · eoſq; ſc̄ōrū tuorū p̄cibuſ incunctis pro
tege bonis · P. AD CŌ ·

Tua nos dn̄e medicinalis operatio · a cunctis exi
mat clem̄ter periculis · & ſimu eos tuos incunctis
ſeruis officia ſtituos · tuis faciat ſemp inherere man
dat̄. P.

Bamb. Staatsbibl., Lit. 7, f. 20v

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: 1 Lit 1 fol 20

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

seratione succurre ut q̄ ꝑte redēpti
sum⁹. ad spem uitę ęternę tua mo
deratione seruemur ℣. SECR.
Sacrificia dñe tibi cū ęcclę ꝑcib⁹ im
molanda qs corda nr̄a purificent.
ut & indulgentię tuę nob̄ dona cōferant
& de aduersis ꝑspera sentire ꝑficiant ℣.
Cęlesti benedictione ꝑcepta AD CŌ.
supplices te dś omps depcam ut idē
et sacrāmtū nobis causa sit et saluti ℣

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Msc.lit.1, fol. 21v

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

PROTEGE ME DNE MISTERIIS TVIS seruientē· ut diuinis rebus & corpore famu ler & mente· ut tēptationē illā quā supme pre ualet cognosco· pauxiliū miae tuę semiā cessare· ℣ OS qui licet sis magnus in magnis mirabilia ALIA tamen glosius oparis in minimis· concede mihi indigno famulo tuo sacris conuenienter seruire mys teriis· atq; in omnib; misedia tua ptegat· quę consci entię reatus accusat· ℣ SECRETA

SAcrificiū q̄d immolo dne· intende· ut abomi me tēp tationē exuat bellor & nequicia· atq; intię ptectio nis securitate constituat· ℣ ITE SECR

PRotector nr aspice ds· & abhostiū tēptationis diabo licę me defende piculis· ut omi ptурbatione submota libera tibi mente seruiā· ℣ AD COMPE

OS qui speantibus inte misereri potius eligis quā inuoci da mihi digne flere mala quę feci· ut taię consolationis grām inuenire merear· ℣

MISSA SPECIALIS HEINRICI IMPATORIS

Msc. Lit. 2, fol. 201r
SB. Bamberg

Staatsbibliothek
Bamberg
Neue Residenz, Domplatz. 8
D - 8600 Bamberg

PROPITIARE qs dñe animę famuli
tui henrici. & pśta ut qui detuis dons
inhoc loco puigili cura nomiu tuo cōmenda
na prepauit obsequia. ppetua cū scis tuis per
frui mereatur lętitia. f SECRETA
Hanc oblin qs dñe cęlesti benedictione pśequere.
& concede ut ea adsalutē puenat. cui inhoc loco
stipendus nīa tibi seruitus uegetata ministrat. f
Percepta dñe cōmunio singularis. animę famuli ADC
tui henrici sit semp salutaris. sit ea dñe salutare
remediū. quod inhoc loco diuinu seruitū pre
pauit obsequiū. & nobis famulus tuus tēporale
subsidium. f
PRESTA qs oms ds ut animę famulę
tuę. N. omiu peccatoꝝ suoꝝ nexib; ābso
luta. cū omib; scis tuis ppetua pfrui merat
lętitia. f SECRETA
Tribue nobis qs dñe. ut hoc quod tuę pietati
deferimus sacrificiu animę famulę tuę. N. ad

Mscr. Lit. 2. fol. 201v

Staatsbibliothek
Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

ꝓcipiendū plenissimū ꝓpꝫtuę beatitudinis
premiū pseueranss tribuat incrementū. ℔ Deꝰ
Oꝰ omps dꝰ ut sacramentū quod deuote ob
tulimus & fideliter supsimus animę famulę
tuę adeternā uitā ꝓficiat. ut unresurrecti
onis gloria utterelectoꝝ animas immortali
tatis diademate coronata resplendeat. ℔ ꝓ aiab. patꝝ

Bamby StB. L.7.2
fol. 202r, (fol. 202v leer)

PROPITIARE qs dne animę famuli
tui henrici. & pra ut qui de tuis donis
in hoc loco pugili cura nomini tuo cottidia
na prepararunt obsequia. ppetua cu scis tuis per
frui mereatur lętitia. f

SECRETA

Hanc oblm qs dne celesti benedictione psequere.
& concede ut ea ad salutē pueniat. cui in hoc loco
stipendus nra tibi seruitus uegetata ministrat. f

Percepta dne cōmunio singularis. animę famuli ADCO
tui henrici sit semp salutaris. sit ea dne salutare
remediū. quod in hoc loco diuinu seruitii pre
parauit obsequiū. & nobis famulis tuis tēporale
subsidium. f

PRESTA qs oms ds ut animę famulę
tuę. N. omiū peccatoꝝ suoꝝ nexib; absolu
ta. cū omnib; scis tuis ppetua pfrui mereat
lętitia. f

SECRETA

Tribue nobis qs dne. ut hoc quod tuę pietati
deferimus sacrificiū animę famulę tuę. N. ad

Bambg. Staatsbibl. Lit. 2, fol. 201v

20

Abb 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:
Staatsbibliothek Bamberg
Signatur: Msc.lit.2.fol.201v
Belegexemplar erbitten an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

CONCVR. ADINVENIENDVM IERATINVM PASCHA RATIO EPACTE

B.	1	NON APR.	Nonę aprilis· norunt quinos·	V	NVLL	Com·
	11	VIII KAPR	Octonę kalendę· assim depmunt·	1	XI	Com·
	111	IV NAPR	Iduś aprilis· etiam sexis·	VI	XXII	Cmb
	1111	IIII NAPR	Nonę quartanę namq; dipondio·	11	III	Com·
B	V1	XI KAPR	Iemundenę· ambiunt quinos·	V	XIIII	Com·
	VII	IIII NAPR	Quatuor iduś· capiunt ternos·	III	XXV	Cmb·
	1	III KAPR	Ternę kalendę· titulant senos·	VI	VI	Com·
	11	XIII KMAI	Quatuor denę· cubant inquadris·	IIII	XVII	Cmb·
B	IIII	VII IDAPR	Septenę iduś· septem eligunt·	VII	XXVIII	Com·
	V	VI KAPR	Senę kalendę· soreuntur tinos·	III	VIIII	Com·
	VI	XVII KMAI	Deniś septemś· donant assim·	1	XX	Cmb·
	VII	III NAPR	Pridię nonarū· porro quatinus·	IIII	I	Com·
B	11	VIII KAPR	Nouenę notant nāq; septenus·	VII	XII	Com·
	III	III IDAPR	Pridię iduś· pandtur quinus·	V	XXIII	Cmb·
	IIII	KL APR	Kalendaś aplis· unuś exprimit·	1	IIII	Com·
	V	XI KAPR	Duodenę nāq; ductę quatinus·	IIII	XV	Com·
B.	VII	V IDAPR	Speciem q̄tā· speram duobus·	II	XXVI	Cmb·
	1	III KAPR	Quartanę kalendę· q̄nq; conciunt·	V	VII	Com·
	11	XV KMAI	Quindenę cstant· tribuś adeptis·	III	XVIII	Cmb·
	III					
B	V	VI VII	IB III IIII V VI			

Bamb. St B. L.7.4. f. 10a

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Msc. Lit. 4, fol. 10r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

sine fine dicentes. S cs Scs.
Communicantes & noctē sacratissimam
pentecosten celebrantes qua sps scs aplis
in numeris linguis apparuit. S; & m
anc igit̄ oblationē seruitutis nr̄e sed
& cunctę familię tuę quā tibi offerim⁹
phis quoq; quos regenerare dignatus
es exaqua & spū sco tribuens eis remissi
onem omnū peccatorum. Ds dn̄e.
P rā qs omps ds. ut sps scs aduenies ma. Sā sps &.
nifestatē nobis filii tui manifestando cla
rificet. P in un̄ eide

℣ SQUI HODIE
na die corda fidelium sci
sps illustratione docuisti.
da nobis in eodē spū recta sa
pere. & de ei⁹ semp consolatione gaudere. P
Munera dn̄e qs oblata scifica.
P xp̄m dn̄ Qui ascendens sup oms
Communicantes & diē sacrat̄.

Bamb. St B., L.7.4, f.157r

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc.hist.4, fol.157r
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Destinat atq; necꝛ corpora lacteola. SAL.

erderet ut cristum dum nemo euaderet ipsum.

Inter & innumeros sterneret hunc pueros. S.

Te pabulo refecti dextraq; domini

benedicti missa est.

Deo qui nos ad patriam p mortem p

priam reuocatum gratias.

t beata

LUX AETERNA TRINITAS

et principalis unitas. iam sol recedit igneus.

infunde lumen cordibus.

Te mane laudent carmina. te deprecemur uespere. te nra

supplex glia. puncta laudet seta. Do patri sugla.

ONDITOR ALME

syderum aeterna lux credentium. xpe redemptor

Bambg. Staatsbibl. Lit. 5

I, 4 + 3

Abg.: 1:1

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg
Signatur: Msc. L.I.5, fol. 61r
Foto: Alfons Stebor - Lichtbildstelle, Staatsbibliothek

Belegexemplar erbeten
Verwendung für gewerbliche
Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg
86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

Rex scōr' anglor

Rex sanctorum angelorum totum mundum
adiuuet.

Ora primum tu pro nobis uirgo mater
geminis et ministri patris summi
ordines angelici. Rex sanctorum.

Supplicate xp̄o regi cetus apostolici
supplicet q' p magnorum sanguis
fusus martyrum. Totum mundū.

Implorate confessores consonetq' uir
gines quo donetur magnae nobis
tempus indulgentiae. Rex sancto.

Omnes sancti atq' iusti vos precam
cernui. vt purgetur crimen ome
vestro subramine. Totum mundū.

Huius rector alme plebis vota suscipe
xpe.

Bamberg. Staatsbibl., Lit. 5, fol. 197v

(Abb. 1:1)

Bibliothek Bamberg
Msc. Lit. 5, fol. 197v

Audi iudex mortuorum spes mortalium.

Audi uocis proferentis dona pacis puerum.

Qredemptor summe carmen temet ecnemdu.

Arbor foeta alma luce hoc sacrandum p

culit fert hoc prona presens turba

saluatori sedi. Fex

Stans adaram immo supplex infulat pomi

Debitum psoluit omne esecrato crismate.

Consecrare tu dignare rex pennis patrie.

Hoc oluum signu unuum iura ctra demonu.

Vnouet sexus omis unctione crismatis.

Et medetur sauciatu dignitatis gloria.

Lota mente sacro fonte aufugant crimina.

Vncta fronte sacro sca influunt crismate.

Staatl. Bibliothek Bamberg

Bambg. StB. L17.5, f.1v

1i1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Lit. 5, fol. 1v

Pflegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

gentium ostende partum virginis mirꝛtur
omo sctm talis decꝛ partus dm verbū dī

Non exuuiis semine sed mystico spiramine factum
est caro fructusq uentris floruit

Aluus tumescit virginis claustra pudoris pmanent
uexilla uirtutis micant uersatur in templo ds

Procedens de thalamo suo pudoris aula regia geminę
gigas substantiae alacris ut curras viam

Egressus eius a patre regressus eius ad patrem ex
cursus usq ad inferos recursus ad sedem dī

Equalis aeterno patri carnis tropheo cinctus e infir
mā nrī corporis virtute firmans ppetua

Presepe iam fulget tuum lumenq noctis purat
nouū qđ nulla nox interpolat fideq magis luceat Oō p

1:1
Reproduktion / Veröffentlich. -
nur mit Genehmigung und Angab
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Lit. 5 fol. 62v
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Benedictus es domine ds patrum nostrorum.
Et laudabilis & gloriosus in secula.
Et benedictum nomen gloriae tuę
quod est sanctum. Laudabile.
Benedictus es in templo sancto glo
riae tuę. Et laudabilis.
Benedictus es super thronum sm
regni tui. Et laudabilis.
Benedictus es super sceptrum di
uinitatis tuae. Et laudabilis.
Benedictus es qui sedes super che
rubin intuens abyssos. Et laudabilis.
Benedictus es qui ambulas super
pennas uentorum. Et Laudabilis.
Benedicant te omnes angeli &

Bamberg. Staatsbibl., Lit. 5, fol. 64r

(A66. 1:1)

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg
Signatur:
Msc. Lit. 5, fol. 64r

Belegexemplar erbeten
Verwendung für gewerbliche
Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg
96 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

Tu es petrus & super hanc petram edificabo ecclesiam
meam. Et por
te inferi non prevalebunt adversus
eam & tibi dabo claves regni celorum. Et quodcunque
ligaueris super ter
ram erit liga
tum & in cel
lis.
Et quodcunque solueris super ter
ram erit solu
tum & in cel
lis.

Deinde

Dixit dominus mulieri chana nec
non est bonum sumere
panem filio
rum & mittere canibus admanducandum.

Illa di
xit utiq; domine nam & catelli edunt de mi
cis que cadunt de mensa dominorum suorum.
Et ille re
spondens mulieri magna est fides tua fiat tibi
sicut petis.

leyson. Kyrie leyson. Kyrie leyson.

Gloria in excelsis deo. Et in terra pax hominibus bone voluntatis. Laudamus te. Benedicimus te. Adoramus
te. Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam. Domine deus rex celestis deus pater
omnipotens. Domine fili unigenite iesu xpe & sancte spiritus. Domine deus agnus dei filius patris qui tollis
peccata mundi miserere nobis. Qui tollis peccata mundi suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad
dexteram patris miserere nobis. Quoniam tu solus sanctus. tu solus dominus. tu solus altissimus
xpe. Cum sancto spiritu in gloria dei patris. Amen.

Sanctus

Bamberg. Staatsbibl., L.7.6, fol. 8r

(ABB. 1:1)

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg

Signatur:

msc. Lit. 6, fol. 8r

Belegexemplar erbeten

Verwendung für gewerbliche Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg

96 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

Hinc maximum agebatur in cælo silentium. Milia milium
dicebant salus regi domino

Audi nos michahel angele summe. Tu palam descende
de poli sede nobis ferendo opem dñi. atq; leuamen indulgentię

Tu nos gabrihel hostes p̄sterne. Tu raphahel egris
adfer medelam morbos ab stirpe noxas dilue
Nosq; fac interesse gaudijs. HISTORIAM.

Kyrie eleison Kyrie eleison Kyrie eleison
Xpicte eleison Xpicte eleison Xpicte eleison
Kyrie eleison Kyrie eleison
Kyrie eleison

Timor & tremor uenit in ninniuen cunctam magnam per que scelerate
plebi indicitur ieiunium & luctuo sa plebs indicitur cilicio. Contigit
autem & regem nobilem descendere ut ut ille humilior cunctis lugiem
tibus ceteris per uniuersum regnum. Comedant & pecus hominesq; non
quicquam Boues & pecora non pascantur herbis terre. Pueri & infantes
non sugant matrum ubera sed clament ad deum misericordiam uerum diebus
nephandis. ut sodoma. Sed tu deus omnipotens misericors & miserator miser
tus es misere nos quia sumus opera tua que dedisti filio tuo inhereditatem tuam
noli claudere aures tuas ad preces nostras sed sublena clemens afflictionem
populi. illud respice quod pollutus es dicens. Conuertimini ad me & ego conuer

Bambg. Staatsbibl. L.7.6, fol. 89r

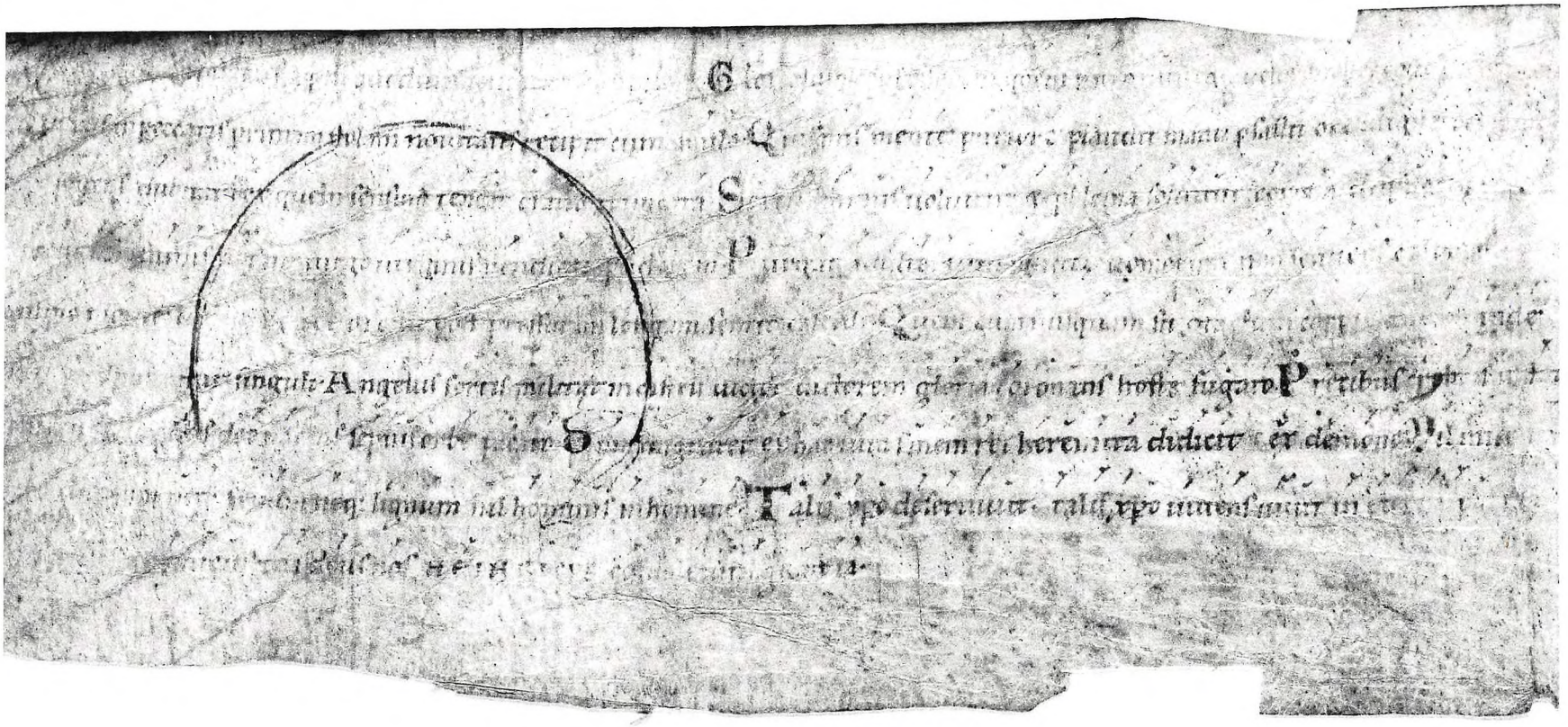
(Abb. 1:1)

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg
Signatur:
Msc. Lit. 6, fol. 89r

Belegexemplar erbeten
Verwendung für gewerbliche
Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg
86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

Bamb. Staatsbibl. Lit. 6, f. 72v

Bei Veröffentlichung bitte angeben:
Staatsbibliothek Bamberg
Signatur:
msc. Lit. 6, fol. 72v
Belegexemplar erbeten
Verwendung für gewerbliche
Zwecke ist nicht gestattet
Staatsbibliothek Bamberg
86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

Liberatio & redemptio nra. Y pē uinc.

Arma nra inuictissima Y pē uinc

Murus nr inexpugnabilis Y pē uinc.

Defensio & exaltatio nra Y pē uinc.

Ipsi soli imperium gloria & potestas

per in mortalia sēcta seculorū amē.

Ipsi soli laus honor & iubilatio pinfini

ta secula seculorum amen.

Ipsi soli uirtus fortitudo & uictoria

per omnia sēcta seculorum amen.

XPĒ AUDI NOS. TER.

KYRIE ELEYSON

ALLE LUIA.

Ecce inquit STEPHANUS video celos

apertos & filium hominis sta

tem a dexteris uirtutis dei.

Bamb. St.B., f. 78r L.7.7

Decursuir laurea

b

singulos dies benedicamus te.

Et laudamus nomen tuum insclm & in

sclm seculi.

Bamb. St.B. L.7.7. fol. 79v

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Lit. 7, fol. 79v

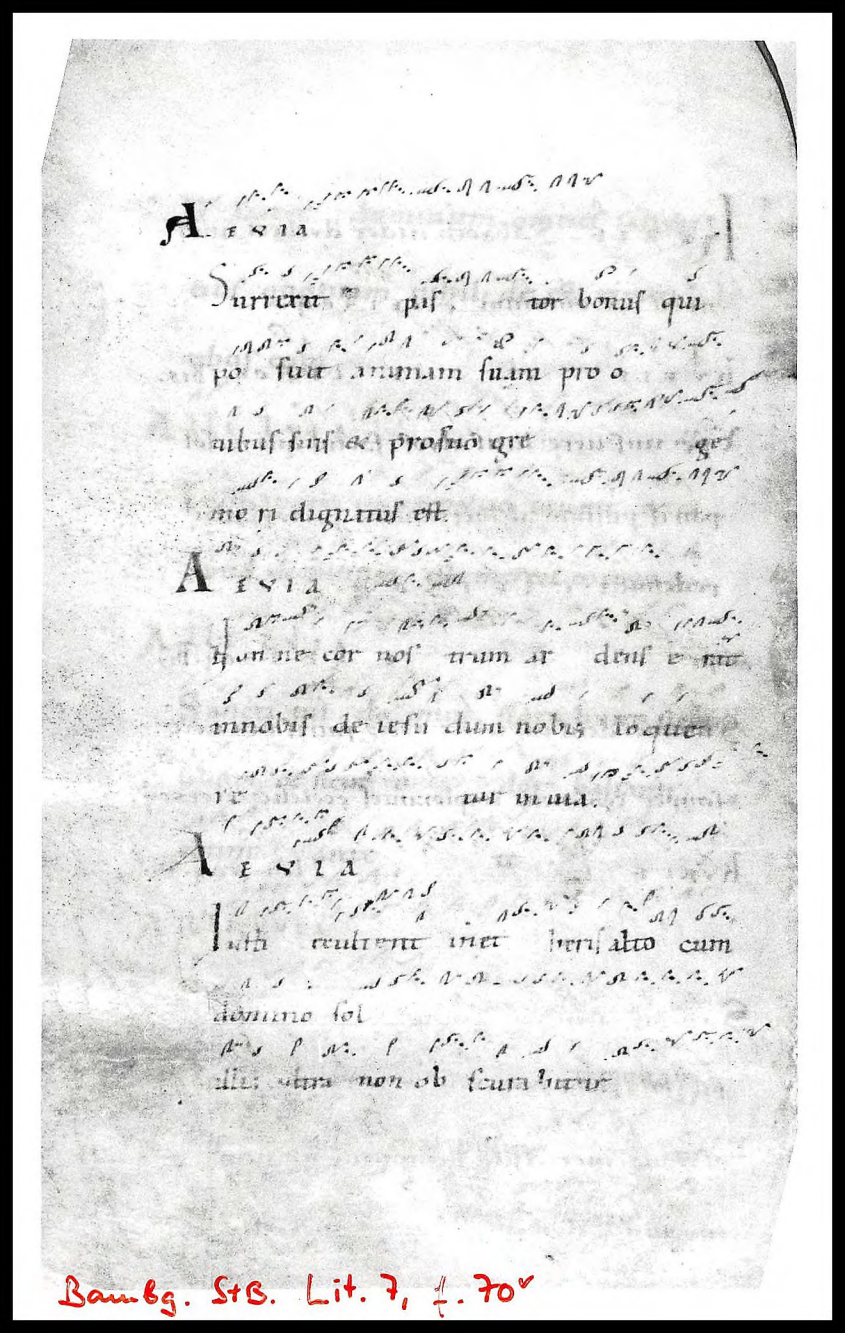
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Lit. 7, fol. 78r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Bambg. StB. Lit. 7, 4. 70v

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Lit. 7, fol. 70v

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Kyrie Sabaoth uider dycheos unus
nobis rex omnium e leison.
Kyrie e leison. Bis.
Xpe tus uere lucis dyos factus qui mesos
patris pulsum ab hierusalem protoplastu
redemisti e leison.
Xpe e leison. Bis
Summe deus paraclyte theos patris uni uoce
semper consonem implorantes ecclesie eleison.
Kyrie leison. Bis

Sanctus sanctus sanctus dominus deus
sabaoth plen sunt celi & terra gloria tua
osanna in excelsis. Benedictus qui uenit
in nomine domini osanna in excelsis.

Bamb. StB. L.th.7. f. 70r

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. lit. 7, 70 r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Bamb. Staatsbibl., L.t. 50, f. 14v

hinc inde partib; put militant ꝓcedunt pontificem
usq; adaeccl̃am. um uero accl̃am introierit pontifex.
ñascendit ēt̃nuo adaltare. sed prius imtat insecreta
rium sustentatus adiaconib; qui eū susceperint de
sellari descendentem. Ubi eū introuerit sedē insella
sua. ⁊ diaconi ſalutato pontifice. egrediunt̃ esecreta
rio. & ante fores eusdē mutant uestimenta sua.
⁊ parat euglm qui lecturus ē. reserato sigillo exp̃
cepto archidiaconi supplanctam acolti. omnes
autē ꝑmanus subdiaconoꝝ. regionariorꝝ. mutans
uestimēta sollemnia. ordinabilit̃ cōpositus ꝑ primicerii
& secundicerii uestimenta sua ut bene sedeant.
nouissime ꝑdiconē l' subdiac̃ cui ipse iusserit pallio

Abb.: 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:
Staatsbibliothek Bamberg
Msc.Lit.50,fol.14v
Belegexemplar an:
Staatsbibliothek Bamberg
[illegible]

obere Hälfte
des Blattes

806.

Bamb. Staatsbibl., L.J. 50, f. 14v

hinc inde parub; put milites ant pcedunt pontificem
usq; ad aeccles'm. um uero aeccles'm introierit pontifex.
nascendit ei anuo adstant. sed prius imitat insertu
rum sustentatus a diaconib; qui eu susceperit de
sellari descendentem. Ubi eu immauerit sede in sella
sua. Et diaconi salutato pontifice. egrediunt e sacrario. et ante fores eiusde mutant uestimenta sua.
Et parat euglm qui lecturus e. reserato sigillo exp
cepto archidiaconi supplicatam acolti. omisso
aute pmanus subdiaconoz. regionariorz. mutans
uestimta sollemnia. ordinabilit copositis ppmicerii
et secundicerii uestimentis eius urbene sedeant.
nouissime pdiacone l' subdiae cui ipse iusserit pallio

DE OFFICIIS DIVINIS A CENA DNI.
VSQ; IN OCTAVAS PENTECOSTEN.

Feria quinta maioris ebdomadę. eadem
nocte surgunt ad uigilias noctis octauu hora.
& tangit campanę signum. sic alis dieb;.
t post hęc mangitur ad matutinū. nisi
in nocte scī paschę. & tunc ęcclā omni lu
mine decoretur. Uenientib; aut omnib;
in ęcclam infra chorū. more solito. Dnē
labia mea aperies. nec ds in adiutorium
meū intende. nec gla patri. nec in mutatio
nium. nec uenite. Sed cantor incipiat antiph.
A Helus domus tuę. Et reliquas. sic in antiphona

Bamb. Staatsbibl., L.7.50, f. 113r

Ms. Lit.
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Lit. 50, Bd. 1131 Erste Hälfte
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Exorcizo te creatura olei. p dm patrē omptm
qui fecit cēlum & terrā. mare & omnia
que ineis sunt. ut omnis uirtus aduersa
rii. omis exercitus diaboli. omisq; incursio
& omne fantasma satanę. eradicetur &
effugetē atc. ut fias omnib; qui exte un
guendi sunt inadoptionē filiorū pspm
scm innomine di patris omptis. & ihu xpi
filii eius dni nri. Tunc dicat alta uoce.
Peromā scla seculoy. Dns uobcū. Sursū

Bamb. Staatsbibl., Lit. 50, f. 129r

Abb. 11

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Inc. hist. 50 fol. 127 r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

untere Hälfte
der Blätter

℣

Hoc dñe copiose in eius capit influat · hoc in oris subiecta decurrat · hoc in totius corporis extrema descendat · ut tui spūs uirtus & interiora eius repleat · & exteriora circumtegat · Abunde in eo constantia fidei · puritas dilectionis · sinceritas pacis · Sint speciosi munere tuo pedes eius · ad euangelizandam pacem · ad euangelizandū bona tua · Da ei dñe ministerium reconciliationis in uerbo & in factis · in uirtute signorum & pdigiorum · Sit sermo eius & pdicatio · non in psuasibilibus humanę sapientię uerbis · sed in ostensione spūs & uirtutis · Da ei dñe claues regni cęlorū · ut utatur · ñ glorietur potestate · quā tribuis in ędificationem · ñ in destructionē · Quod cumq; ligauerit super terram · sit ligatū & in cęlis · & q̄d cumq; soluerit super terram · sit solutū & in cęlis · Quorū detinuerit peccata · detenta sint · & quorum dimiserit · tu dimittas · Qui benedixerit ei sit benedictus · & qui male dixerit ei · maledictionibus repleatur · Sit fidelis seruus & prudens · quem constituas tu dñe sup familiā tuam · ut det illis cibum in tempore oportuno · & exhibeat omnē hominem pfectum · Sit sollicitudine impiger · sit spū feruens · oderit superbiā · humilitatē diligat · nec eam umquam deserat aut laudibus · aut timore superatus · Non ponat lucem · tenebras · nec tenebras · lucē · non dicat malum · bonū · nec bonū malum · Sit sapientibus & insipientib; debitor · ut fructū de profectu omnium consequatur · Tribuas ei dñe cathedram episcopalem · ad regendam ecclām tuā & plebem uniuersam · Sit ei auctoritas · sit ei potestas · sit ei firmitas · Multiplices sup eum benedictionē & grām tuā · ut ad te exorandam semp mideam tuam · tuo munere idoneus · tua gra possit esse deuotus · ℟ Et respondent oēs. AMEN ·

Completa benedictione · confirmat manum & pollicem consecrati cum chrismate dicens

ℰ s & pater dñi nri ihu xpi · qui te ad pontificatus sublimari uoluit dignitatem · ipse te chrismate & mystice deliburationis liquore p fundat · & spiritualis benedictionis ubertate fecundet · ut quicqd benedixeris benedicatur · quicquid sācificaueris sācificet ur · & consecrata te manus istius · & pollicis impositio · cunctis proficiat ad salutem · &c ·

℣ Vnguantur manus de oleo sanctificato · & chrismate sanctificationis · sicut unxit samuhel dauid in regē & pphetā · ita unguant & consecrent sacerdotes dei patres · & filii · & spūs sā · sanctificet te dñe crucis signaculum · dñi nri ihu xpi · quatenus sacerdotio · & sacrificio

Bamb. StB. L.7. 53, f.7a

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Class. 53, fol. 1r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Benedanuli. Creator & conseruator humani generis oator grē spiritalis largitor ęternę salutis. tu ōne pmitte tuā benedictionē sup hunc anulum. ut quicumq; hoc sācro scę fidei signo insignit incedat. in uirtute celestis defensionis adęternam uitam sibi pficiat. P.

Cum datur baculus episcopalis dicat ordinator.

Accipe baculum pastoralis officii. & sis in corrigendis utilis pie seuiens. iudiciū sine ira tenens. in fouendis uirtutib; auditorum animos demulcens. intranquillitate seueritatis censuram non deserens.

Anulum digito imponendum. ℣.

Accipe anulum fidei salicę & signaculum. quatenus sponsam dī. scam uidelicet ęcclam. integerrata fide ornatus. illibate custodias. At.

Accipe anulum pontificalis honoris. ut sis fidei integritate ante omnitus. mitię operibus insistens. infirmis compatiens. benuolus congaudens. aliena damna propria deputans. de alienis gaudiis tamquam de propriis exultans.

Tunc dat osculū pontifici. & diaconibus omnib;. & tenens cum archidiaconis deportat in presbiteriū. & dat osculum epis & prbris. & tunc iub & cum domnus pontifex in capite sedium eporum sedere.

Domnus uero pontifex. redit ad sedem. Dum enim sederit. dr alla aut tractus. Allelvia Diffusa est gratia in labiis tuis propterea benedixit te dī in ęternum. tr Desiderium animę ei us tribuisti ei & uoluntate labiorum eius non fraudasti eum. ℣ Quoniam preuenisti eum in benedictione dulcedinis. ℣ Posuisti super caput eius coronam de lapide prętioso. Deinde euangelium legitur. Scō Marcū.

In illo tempe. Circuibat ihc. in circuitu docens. Et conuocauit duodecim. & coepit eos mittere binos. & dabat illis potestatem spirituum immundorum. Et precepit eis ne quid tollerent in uia: nisi uirgam tantum. Non peram. nē panem. neq; in zona aes. sed calciatos sandaliis. & ne induerentur duabus tunicis. Et dicebat eis. Quocūq; introieritis in domum. illic manete. donec exeatis inde. Et quicumq; nē receperint uos. nec audierint uos. exeuntes inde excutite puluerē de pedibus uris. in testimoniū illis. Et exeuntes predicabant ut penitentiā agerent. & demonia multa eiciebant. Et unguebant oleo multos aegros. & sanabant. Of. Benedic anima mea.

Suscipe dne munera quę tibi offerimus pfamulo tuo. ill. ut propitius in eo dēn tua dona custodias. P

Bambg. StB. Lit. 53, f. 7v

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Lit. 53, fol. 7v

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Alma maria fauе ſupplicib; lacrimiſ
Turba gemit pplī modico diſcrimine ſeti
Virgo mariamuos clemencius aſpice natoſ
Exaudi famuloſ uirgo maria tuoſ;
Vultuſ ad eſt dñi cui tocuſ ſerui

Bamb. Staatsbibl. L.th. St. fol. 154v

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: HJ. Lit. 54 154
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Dignos uos ds efficiat suo sacerdotio.
qui puobis ñ pepcit unigenito suo. dñm.
Ut in sca cuersatione pseueramtes. ad
illū etiā cuertatis errametes. am.
Et pfterlibus & incuruatis. int̄ cesso
res idonei fiatis. amen.

In nomine patris & filii. & sps sci. P orta sis be
nedicta. consecrata. scificata. consignata. & dño dō co
mendata. P orta sis introitus salutis & pacis. P orta
sis ostium pacificum. pertiū qui se ostiū & ostariū
appellauit. Ihc xpe dns nr qui cū patre & spu
sco uiuit & regnat in scla sclor. A or i ꝯ.

Preciosa inconspectu domini mors scor eius.
Sca maria mat̄ dni nri ihu xpi uirgo pperua cū om
nib' scis int̄cedere dignare pnobis peccatorib' ad
dominū dm nrm. ut merear̄ abeo adiuuari & sana
ri & illuminari. & intrinitate pfecta uiuit & R.

Bamb. Staatsbibl., Lit. 59, f. 163r

1.1

Bei Veröffentlichung bitte angeben:
Staatsbibliothek Bamberg
Signatur: Msc. Lit. 59, fol. 162'
Belegexemplar erbeten
Verwendung für gewerbliche
Zwecke ist nicht gestattet
Staatsbibliothek Bamberg
86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

aeterne salutis hereditate credendo p̄ficiatis. AMEN

Dignetur nunc eadē scissima genitrice sua p̄ uobis supplicante misericordia audire. p̄ quā tunc p̄ redemptione omnium ds & homo adhumanos oculos uoluit prodire. AMEN.

Et quia d salutē nrām uirgā p̄duxit de radice esse. de qua ipse flos nr̄ uoluit ascendere. p̄ fundat uos septiformis sp̄s sua charismate. quē sup hunc florē singulariter credimus requieuisse. AMEN

Quod ipse prestare dignetur: AM. FERIA SEXTA.

OSQVEA ET INVERITATE IAM NATVM CREDITIS ET annua reuolutione quasi iam rediturum eius natiuitatē expectatis. det uobis in hac sua festiuitate spirituale gaudiū quem precursor suus nondum natus quali potuit gaudio p̄ uterum matris nasciturum AMEN.

Et qui lapis abscisus de monte sine manibus immanē magnum factus est. faciat uos immanem istum uirtutum gradibus ascendere. ubi eum docentem uias suas non incrassitudine nubium. aut incoruscatione fulgurum sed in euangelica lenitate possitis audire. AMEN.

Quatinus deluto foetus et lacu fugientes miseriae sic strenue de uirtute in uirtutem ascendatis. ut in celesti syon deum deorum in sua gloria leti uideatis AMEN.

Quod ipse prestare dignetur.

AMEN.

Bamberg. StB., Lit. 60, fol. 5a²

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 6 / fol. 52

L.7.60

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

funere. A M E N.

Infunde circumstantibus credulitatis spm. qui confirmati
sderas ne plage facerent trepidum. poena fessum. flam
ma deuictum. A M E N.

Utipso inaccessibile ac remunerante. illa luce plebs tua
radiet inecclā. qua lenita ses refulsit incarcerali custo
dia. illa fide dimicet interra. qua eclos uictor martyr
intrauit cum gloria. A M E N.

Quod ipse prāre dignetur: A M E N.

IN NAT SCI GREGORII PAPAE.

DS QUIES FIDEI CULTOR. SACER
dotii fundator: congregatio plebium. scificatio sacer
dotum. qui beatū GREGORIŪ adhoc armasti uerbo. ut ubi
multiplicaret infide. concede huic familiae tuae. pse hunc
habere intercessorē. quē dedisti quondā inecclesia pon
tificem. A M E N.

Sit nunc apud te pfidelibus exorator. qui contra hereti
cos pie tunc extitit assertor: A M E N.

Vtte tribuente populus humilis crescat. inbono opere. qd
sacerdos tantus sudauit inuerę fidei testificatione. AM.

Quod ipse prāre dignetur: A M E N.

DESCO BENEDICTO.

DS aquo beatus gregorius sērico exutus é & gemmis. ut ad ædificationē totius ecclę pontificali
stola uestiret & infulis. ei intuentu induat uos stolā totius bonitatis & innocentię. quā beat
ille pat & ipse seruauit. & nob monendo. uiuendo. scribendo. studuit cōmodare.
Perfundat uos illospū & celestis sale sapientię. quos ses iste nsolū terrę ambitū s; etiā oceanū
potuit condire. Quatinus & fidē quā ille asseruit ita fideliter teneatis. & in uia iustitię
qua pcessit incedatis. ut in æthę lucis uisione pūris excessib; uelit intercessor fieri. q incarne
nostrus mundano meruit exaudiri. Quod ipse.

Bamb. St.B. Lit. 60. fol. 24v

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Lit. 60. fol. 24v

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Q. uanus ipse pastor bonus. inpascuis uberrimis accu.
bare uos faciat inmonabus israhel. ut inipso. iustice
uiuatis um peccauis mortau. cui' huore' sanau' estis.
Quod ipse prestare dignetur: A M E N.

IN NATALI SCI GEORGII MARTI.

IN ROMANA

DS AGVIVS AMORE
BEATI GEORGII NON POTUIT SE.
parare neq: mors neq; uita. neq; instantia neq;
IN EPD futura. neq; altitudo neq; pfundum. concedat uobis
adeuis exemplu currere certam uobis ppositu. AM.
IN EADE Et aquo ipse illuminatus sustinuit magnu certamen
passionu. obpbrius & tribulationibus factus spectacu
lum. p ipsius merita sue fidei assequamini uesti
monium. A M E N. nem.
IN ROM Quanus corde credentes adiustician. ore aut confi
tentes adsalute. cuius uite reportetis promissio
Quod ipse prestare dignetur: A M E N.

ALIA.

OS QVI BEATO GEORGIO
militi suo certam forte dedit ut uincere contra
spitales nequitias. eius uos exemplis muniat & me
ritis. ut sub oculis regis eterni n aduersus carne &

Bambg. StB., Lit. 60, fol. 59v

1r1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Lit. 60, fol. 59v

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

abomni malo defendat. A ω E N.

Eius uos efficiat suffragiis felices. cuius sollempnitatis
diem celebratis gaudentes. A ω E N.

Quo eius fulti intercessione. ad celestia possitis
premia peruenire A M E N.

Quod ipse prestare dignetur. A ω E N.

A l l A.

PSAL Omnes sancti dī
potentes uirtute qui faciunt uerbum illius. defen
dant uos amalorum immissione angelorum. A ω.

Omnes uirtutes eius & ministri qui faciunt illius uo
luntatem. a principibus & potestatibus uos tueantur
aeriis. A ω E N.

Vt satana qui est rector mundi tenebrarum harum
cum angelis suis sub pedibus uris conteratis. ineffabili
luce perfruamini. inquam desiderant angeli ꝓspicere.

Quod ipse prestare dignetur. A ω E N.

I T E M. A l l A.

Omnes dī contra
spiritales nequitias presidiis uos tueatur angelicis. qui
eosdem beatos ꝓs in ministerium misit. propter eos
qui hereditatem capiunt salutis. A ω.

Bamberg. StB., Lit. 60, f. 78v

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Msc. Lit. 60/40 72V

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

directa gaudeat. AMEN

Quatinus in hoc uite ligno lignū mortis & fructū eius sic sentiatis abolitū · ut de uua acerba quā patres comederant · dentes filioꝝ n̄ obstupescant · Am̄ ·

IN ANNIVERSARIO DEDI: Quod ipse ·

OCATIONIS ECCLE

OMPS DS QVI VOS

hodierna die ad dedicationē istius ecclē dignatus est adunare · ipse uos celesti benedictione dignetur locupletare · AMEN

Concedatq; uobis fieri templū suū & habitaculū spūs sci · qui ppriū filiū suum dn̄m nostrū ih̄m xp̄m puobis uoluit immolari · AMEN

Quatinus mente & corpore purificati · habitatorē dn̄m in uobismetipsis habere possitis · & eternę beatitudinis hereditatē cū scis & electis possidere ualeatis · AMEN · Quod ipse

DE EODEM

TOMPS DS QVI VOS

anniuersaria dedicatione huius templi dignatus est letificare · ipse uos eterna benedictione dignetur sanctificare · AMEN ·

Bamberg. StB. L.7.60, fol. 99v

1:1

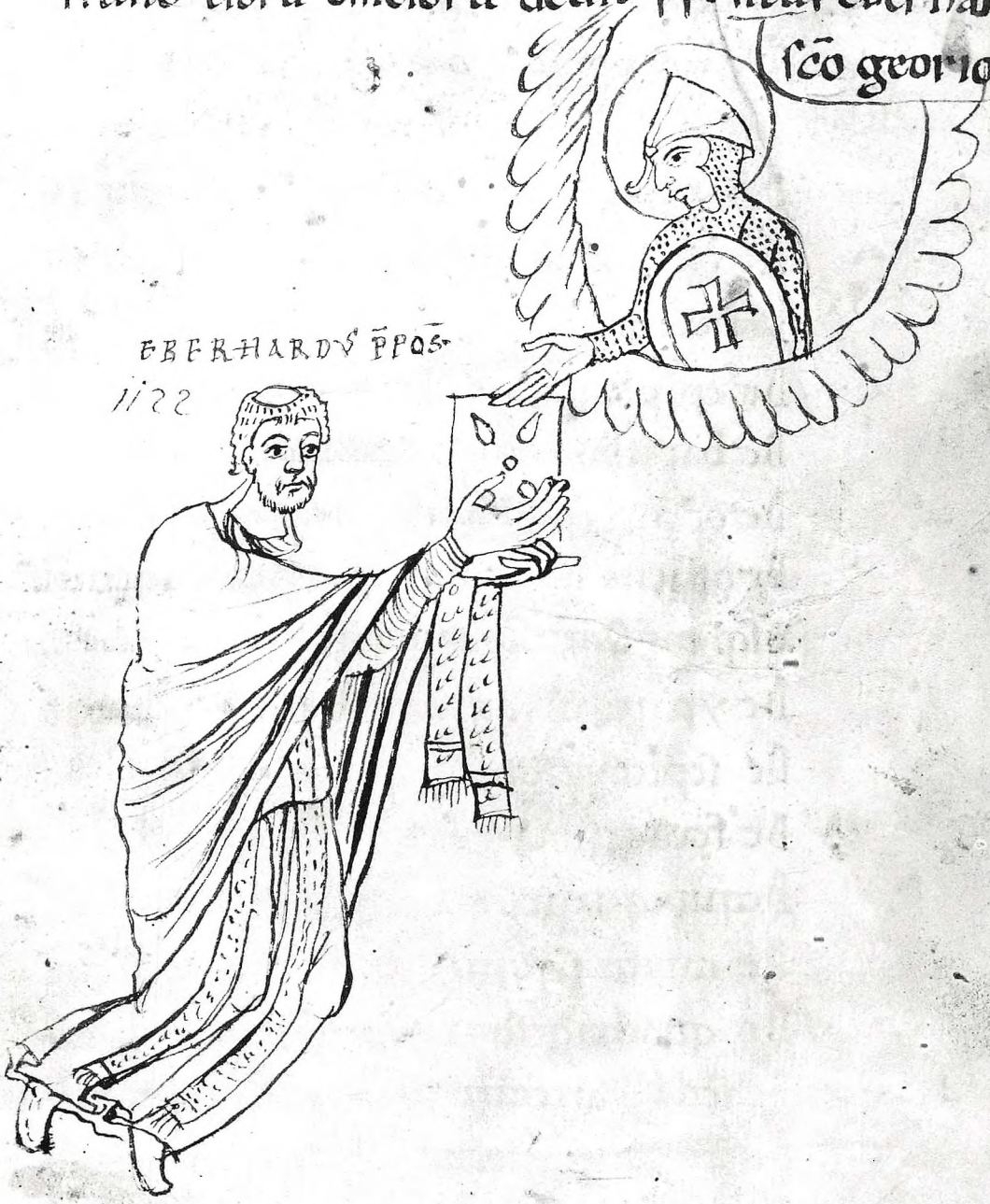
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Msc. Lit. 60, fol. 99v

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Hunc librū officiorū dedit ꝓpositus eberhard'
scō georio.

Bamberg. Staatsbibl., Lit. 133, f. 1r

A66 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Msc. Lit. 133, fol. 1r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Fedor Schneider, Über Kalendae Januariae + Mattae im Ma., in: Arch. f. Religionswiss. 20 (1920-21) S. 91-106

[vegila = vitulus ; Tiermasken!]

Synode v. Auxerre 573-603, MGH Conc. 1, 179 c. 1

cf. L.7.4, f.157r

sus fuerit ab officio suspendat.

EXPLICIT LIBER OFFICIALIS.

Detro qđ magna ē fidel. xpiano & immobiles sermones dñi nri ihu xpi qui dix. Qđ cuq; ligaueris sup terrā erit ligatū & in celo. & qa ñ solo petro aplo sit data hec po testas & ceteris aplis. uerū etiā & oīb; sacerdotib; q̄ recte credunt. & p̄dicant uerbū ueritatis. Carptū de hystoriis orientaliū ecclarū.

Quida pbr fuit segregat̄ a sacro ministerio appo epo usq; ad tēpus. cū infideles adhuc p̄sequerent catholi cā ecclam. Contigit eidē pbro p quada utilitatis causa p gere in alia p uincia. in qua cōprehensus a paganis ppt̄ fidē crudeliter fustigat̄. & duris tortor̄ supplicius ut idolis immolaret. Cū aut̄ nollet cōsentire post multa tormenta capitale accepit sententiā ppt̄ nom̄ dñi nri ihu xpi. Ynus aut̄ ex principib; p uincie illi xpian̄ cū eet occulte tam ppt̄ metū paganor̄. cū uidisset p̄se uerantiā maris optulit ministris & gladiatorib; pecuniā & emit sacrū corp̄ maris & cōditū aromatib; occulte reposuit illud in secretiora dom̄ sue. Post non multū ū tēporis q̄euit p̄secutio. & data pace eccle. edificauit ho ille ecclam mire pulchritudinis ad nom̄ māris. & reposuit corp̄ intra sacrariū tēpli in tumulo marmoreo. Cui uocata ē tota ciuitas. & unitis p uincia una cū epo ad dedicationē tēpli sci maris. Cū aut̄ dixisset epc̄ sedim̄ cōsuetudinē pax uob̄ ad uesp̄tinale officiū. cepit tumulus mīris tremere. & manu q̄dā diuine uirtutis tract̄ exiit ab ecclā cunctis uidentib;

Bamberg. Staatsbibl., L.T. 133, f. 215r

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Quellen- und Angabe:
Staatsbibliothek Bamberg
Msc. Lit. 132, fol. 215r
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

mente quā immaculatā uiderit · in qua nulla sit adultera cogitatio · nulla spūs cōquinati macula · nulla peccati labes sit.

DE DISCRETIONE.

DISCRETIO MONACHIS QVĀ SIT NE cessaria · multorū error ostendit · & aliquorū ruine demonstrant · qui sine discretione incipientes · & absq; moderatrice scientia degentes · uitā finire laudabilem nō potuerunt · quia sic sine uia tendentib; error euenit · ita sine discretione uiuentib; excessus in promptū est · qui semp uirtutibus in medio int̄ utraq; nimietatē posi tas contrarius ē · cuius in pactio periculi res ē · dum uerā semitā discretionis directā inimici prauitatis offendicu la · ac diuersorū errorū scandala ponunt · orandus ē dūs qui lumē ueræ discretionis largitur ad inluminationē huius ut ne tenebris sēcli · utrimq; obscurissimis circūdatē · quo sui ad se sine errore ueri adoratores possint hās euadere tenebras · Discretio igit̄ a discernēdo nōm accepit · eo qd ipsa in nobis discernit int̄ bona & mala · int̄ media quoq; & perfecta · diuisa nāmq; ab initio lux & tenebre · utraq; idē bona & mala · Postquā mala p diabolum boni depraua tione cē ceperint · sed p dnīm inluminantē prius ac postea

Bamb. Staatsbibl. L.T. 142, fol. 75v

A66. 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Inc. Lit. 143, fol. 75v

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Bamberg. Staatsbibl. Patr. 5

1063

Cum nris tēporib; ultr modū tribulationib; scā eccliā afflige-re cōpatiendo tot pīssuris totq; piculis subuenire illi dō ppitiante tractauim· ut pacē q̄m peccatis nris exigentib; tranuare n̄ potuim· itermissis salutē dueb; aliq̄tenꝰ firmarem· Anno dnīce incarnationis ām· lxc·c· v· Inductione ·viii· dō mediante tā clero q̄m pplo pariēsementib; uoto cōstituī· ut a p̄mo die aduentꝰ dñi usq; ad exactū diē epiphanię· & ab intrante· lxc· usq; octauas pentecostes· & p totā illā diē· omnq; feria· v· vi· sabbato· dnīca die usq; ad ortū solis sedē ferię· addita feria· iiii· q̄tuor tēporū omnq; aplōr uigilia cū die seq̄nti· itup omni die canonice aduenandū uel feriandū statuta uel statuenda hoc pacis decretū teneat· q̄tenꝰ iteranteꝰ domuq; manenteꝰ securitatis sit tutissima tradituo· ut cedes & incendia· p̄das & assultus nemo faciat· nemo fuste aut gladio aut aliq̄ armoꝝ genere q̄mq̄m ledat· & nemo q̄muis culpa faciosus ab aduentu dñi usq; octauas epiphanie· & a lxc· usq; octauas pentecostes tollere arma p̄sumat· scuteꝰ· ut gladiꝰ & lanceā· ut cuilcūq; p̄fus armaturę sarcinā· Simulte ire liceat dueb; idē dnīcis· v· & vi· feria· sabbo· omnq; uiglia aplōr cū die subseq̄nti· & omni die aduenandū siue feriandū canonice statutā uel statuenda nullꝰ licet arma ferre n̄ longe eunteb; ea tamē ditione ut nulli q̄libet in lesionē i ferat· Si necesse fuerit alicui infra spaciū ducte pacis in aliū locū q̄ pax ista nō obseruet· ure arma ferat· ita tamē ne alicui noceat· n̄ impugnet· ut se defendat· reuersus aut ne arma deponat· Si cōtigerit ut castellū obsideat· p dies q̄ infra pacē cōprehensi fuerit ab impugnatione cessent· n̄ ab obsessis impugnet· & repugnare cogant· Et ne hęc pacis statuta tradituo a q̄uis p̄sona impune uoleat· ab omnib; ducta ē sententia· Si lib̄ nobilis ea uolauerit· idē si homicidiū fecerit aut aliq̄m uulnerauerit· aut alio q̄libꝰ in defectauerit· absq; omni sūptu aut amicoꝝ intuentione

Abb.: 1:1

Bei Veröffentlichung bitte angeben:
Staatsbibliothek Bamberg
Msc. Patr. 5, fol. 82v
Reproduktionen dürfen
Verwendung für gewerbliche
Zwecke ist nicht gestattet
Staatsbibliothek Bamberg
96 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

INCIPIT · EPISTOLA · S · PELAGII · AD · AUREL · AUG · ET · DIVERSAS · PARTES · SIVE · CATHOLICIS · SIVE · DE · HERETICIS · TRANSMISSARUM

I	Voluſiano	Augustinuſ	Hortamo ad eam studiose impendendā ſacris scripturis (T. II 395/9)	f. 3 – 8.
II	Augustino	Voluſianuſ	III · Augustin Voluſiano · De incarnatione dñice (400 – 410)	
III	Marcellinuſ	Augustino	De ratione reddenda incarnationis dñice (410 – 419)	8.
IV	Augustinuſ	Marcellino	Quoniam non sit deus mutabilis mutans uerba; sacrificium in nouo testamento	9 – 12
VI	Augustinuſ	Italicę	Litteræ ēsolutæ sup ēinge definitero · de fide ā uisione dei (227 – 229)	12 b – 13
VII	Augustinuſ	Marcellino	Ad inducēs in errorē seueros in examinandis libris suis quæst. de anima (463 – 468)	13 – 15.
VIII	Augustinuſ	Hieronimo	(Ep. Sarisb. II · 45 – 48.)	16 –
VIIII	Augustin	Hieronimo	(M. 84)	17.
X	Augustinuſ	Hieronimo	(156)	18.
XI	Hieronimuſ	Augustin	(156)	18.
XII	Hieronimuſ	Augustin	(83)	18.
XIII	Augustin	Presidio	(168)	19.
XIIII	Augustin	Hieronimo	(163)	19 – 20
XV	Hieronimuſ	Augustin	(161)	– 20.
XVI	Augustin	Hieronimo	(159)	– 21

Bamb. StB. Patr. 11. f. 1r

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: [illegible]

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

INCIPIT EPLA PRIMA SCI AVGVSTINI AD VOLVSIANVM

OMINO ILLVSTRI ET MERITO PLE STANTISSIMO FILIO VOLVSIANO AV GVSTINVS EPS

De salute tua quã & in hoc seculo & in xpo esse cupio scẽ matris tue uotis sũ fortasse ñ impar. Vnde meritus tuus reddens salutan onis obsequiũ hortor ut ualeo ut literarum uere certeq; scãrũ studio te curã ñ pigeat impen dere. Sincera enĩ & solida refẽ nec fuscatis e loquuis ambit ad animũ nec ullo linguę tecto rio inane aliquid ac pendulũ crepitat. Multũ mouẽ ñ uerboꝝ ſ rerũ auidũ & multũ tra factura securũ. Precipue aplos linguas ex hortor ut legas ex his enĩ adcognoscendos ꝓphetas exerta beris quoq; testimonia utriusq; apli. siqd aũt id cũ legeris id cũ cogitas & ortã questionis inq dissoluendo uidear necessarius scribe ut referã. Magi hoc forte admonente dño potero qm ꝑsens talia loqui tecũ ñ solũ ꝓpt occupationes uarias & meas tuas. qm ñ cũ ĩ uacat occurrit ut & uacet. uerũ & ea ꝓpt eorũ urruentẽ ꝑsentia q plerũq; ñ sit apta tali negotio magisq; linguę certaminib quã scientię luminibus decertantẽ. Qd aũt scriptũ habet sep uacat ad le gendũ cũ uacat legem. Hec bonerosiũ sit ꝑsens qd cũ uolet sumat cũ uolet ponat.

ONO VERESCO acmerito uenerabili patri Augustino epo. volusianus. Lecis ame uir ꝓbitatis ustiq; documẽtũ ut aliqua exambiguis lectionis pte discenda pcer. Amplector grãm muneris imperati meq; libẽs indisciplinas tuas offero. ueteris sententię auctoritatẽ secutus. quę nullã ad pdiscendũ habundare credat. erate. Neq; immerit sapiens studia prudentię nullis ĩmunis neq; fine cclusit. quando primordius suus remota uirtus nũq adeo refertã adeuntibus. ut omnis primus adaguno né paresceat. Dné uere scé acmerito uenerabilis pat Est opere pciũ cognoscere habitã inter nos pryme é fabulationé. Quibus dã amicoꝝ éuentibus aderamus & frequentes conferebamur illuc proingenius studi sententię. erat tamen sermo rethorica parricio apud agnoscentẽ loquor. & ea ista paulo ame do cuisti. Astruebatur quid eet inuentioni acrimonia quantus dispondi labor. quę translationis ge nera. quę ꝛconfirmatiõ pulcritudo. & pigenio natu raq; materię apposita & ea dicendi facultas. Alii

Bamb. Stb. Patr. 11. f. 3v

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Msc. Patr. 11, fol. 3v

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

depnaret pferam cū libere inpfacione
confessus sum. origenis commenta
rios me secutum. & uel mea uel
aliena dictasse. Et in fine eiusdem
capituli quod reprehendis scrip
serim sicut ipse non placet sensus.
quo nec petrus peccasse nec pau
lus procaciter ostenditur arguisse
maiore. debe exponi qua conse
quentia paulus in altero repre
hendat quod ipse commisit.
Ex quo ostendi me non ex definito
id defendere. quod in grecis le
geram. sed ea expressisse quę le
gerā ut lectoris arbitrio derelin
querem. utrum pbanda essent
an in probanda. Tu igitur ne
quod ego petieram faceres no
uum argumentum reperisti ut
asserteres gentiles qui in xpm
credidissent. legis onere liberos.
ere autem qui ex iudeis erat
trahere. Ego in paruo tugurium
culo cum monachis id est cum
peccatoribus meis de magnis
statuere non audeo nisi hoc inge
nio ue confiteri me maiorum scrip
ta legere. & in commentarius se
cundum omnium consuetudinem
uarias ponere explanationes.
ut emultis sequatur unusquisq,
quod uelit. Quod quidem puto te
& in seculari litteratura. & in diui
nis libris legisse & pbasse. hanc aut
expositionem qua primum origenis
in decimo stromatum libro ubi epłam
pauli ad galatas interpretatur. &
ceteri deinceps inpretes sē secuta
illa ut maxima causa sub introducun
ut porphyrium respondeant plasphe
manti. qui pauli arguit pcacitatem
qd principē apostoloru petrū aussi
sit rephendere. & arguere infacie. ac
cetuum constringere quod male fecerit

Bambg. Staatsbibl., Patr. 11, fol. 23v

A66. 1:1
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 11 fol. 22, 66
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
[illegible]
[illegible]

possimus ista sentire · que si sentiremus · de
lectatione ineffabili mulceremur · Honeni fru
stra p̄pheram qui hec diuinitus inspirata dixi
erat · dictū ē de deo qui p̄fert numerose seculū
unde musica · idē scientia · sensus · q̄ modu
landi · ad ammonitionē magne rei etiā mor
talib' racionales' habentibus animas · di largita
te ēcessa ē · Vnde si homo faciendi artifex car
minis · nouit quas · quib' moras uocib' tribuat ·
ut illut qd̄ canit̄ decedentib' · ac succedentib'
sonus · pulcherrime curtat · & transeat · quanto ma
gis dī cui' sapientia p̄ quā facta ōmā · longe
ōmib' artib' p̄ferenda ē · Hulla i natis nascentib'
& occidentib' tēporū spacia · que tamquā silla
be · ac uerba · ad partes hui' seculi pruenerō ·
i hoc labentiū rerū tāq̄ mirabili cantico · ut
diuinus ait · p̄ducunt · qua modulatio p̄gnita
& p̄finita deposcit · p̄terire p̄mittit · Hoc cū
dā de arboris folio dixerim · & de nrō numero
capillorū · q̄nto magis de hominis ortu & occasu
hec possit calumnia refutari · & q̄d ipse respon
disti · n̄ ē ut ui sēmas · in cruce · q̄d furto
dr̄ ē sublatū · i eo q̄ fruenda fruatur · ē · Hec
idcirco terra n̄ debuisse gremio suo ē sonere
qua sator ea inmunda p̄cepit manu · Ue
gantissima similitudo ē · qua & ante qua
legere · nullas in subiecto ista de adulteri
nis · fecit · hac questione faciebat angustias ·
generalit̄ intuenti · Multa bona dī facere
etiā de nris malis · nris q̄ peccatis · Animalis
aut̄ cuiq̄ creatio · si habeat prudentē · puiq̄
ēsiderator̄ · ineffabile laudē creatori excu
tat · quanto magis creatio n̄ cui libet animalis
s · hominis · Si aut̄ causa creandi queritur · nul
la ei us & melius respondet̄ · Hā quia om
nis creata bona ē · & q̄d digni quā ut bona
faciat dī bonus · q̄ nemo potē facere nisi deus ·
h ec & alia que possū · sic possū duco aduersus eos qui
hanc opinionē qua credunt̄ animo · sic illa
una singulis fieri labefactare conant̄ · Si cū ad

Bamb. Srb. Pat. II fol. 40.

A 1
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 11, fol. 40v
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Bambg. Staatsbibl., Patr. 11, fol. 42r

perit sacramtū · plane grām carnei adquirit · qd illi morb̄ indū potuit · Si aut̄ sine illo sacramto anima parvuli exierit · ipsa quale ī una & ī na erit · unde ea nullū potuit separare peccatū · caro ꝺ ei n̄ resurget ī xpo · n̄ p̄cepto ante mortē illi sacramto · hanc opinionē nūq audiui · nūq legi · plane audiui & credidi · ppt̄ qd & locutus sū · qua uenit hora quando omes q̄ in monumtis audient uocē ei & pcedent · q bene fecer̄ ī resurrectionē uite · ipsa ē de quadr · & pmi hoiem resurrectio mortuor̄ · ipsa ē qua ī xpo omes uiuificabunt · q aut̄ male egerunt · ī resurrectionē iudicii · Qd hic q̄ de illis sanctis intelligendū ē · q priꝰ q̄ possent agere · l bene · l male sine baptismo corpore exierūt · Nichil de talib̄ dictū ē hic · S̄ sicaro eos ido n̄ resurgēt · qa nec aliqd egerūt bonū nec malū · nec illorū resurrectiua ē · q p̄cepta xpi gra ī illa etate defuncti · in qua n̄ nihil bene ul male agere potuer̄ · Si aut̄ illi int̄ eos resurgent · id ē iter eos q bene quisq qd libet · tantū etiā apostolica manifestissimā fidē nemo sentiat · q exim delicto omis unde pnatione p̄dicat duci · ex qua ēde pnatione n̄ liberat n̄ gra dī · pbm xpm dnm nrm · in quo omes unificam · q̄ cūq unificant · com ecclie fundatissimū morē ne mo sentiat · ubi ad baptismū si ppt̄ sola corpora curretur · et baptizandi offerent & mortui · Que cū ita sint querenda causa ē & reddenda ē · quare dapnent̄ anime · q nouē creant̄ singulis q̄busq nascentib̄ · Si ꝑt̄ xpi sacramtū parvuli moriant · q̄ damnent̄ eni ea sic de corpore exierint · & sca scriptura & sca ē testis ecclesia · Ista illa de animarū nouarū creatione sententia · si hanc fidē fundatissimā n̄ oppugnat · sit & mea · si obpugnat · n̄ sit & tua · Nolom̄ dicat̄ · p hac sententia debere accipi · qd scriptū ē · q finxit spm hominis ī ipso · & q finxit singulari corda eor̄ · Aliqd fortissimū atq iuue

A66. 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 11,fol.42r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

dexī ad pede sacra secundo. Secundo
pede optat ut ueniat. Ut ꝝ uenire optat
herculē; Nā famonē de q̄ ui multū insul
tare dignaris. Ilerumam̄ si ridere delec
tat. habesap̄ uos magnā matrā sacerdotū
dm̄ stercutiū deā clauiā. uenerē cal
uā deū timorē. deū pallorē. deā febres.
& coeta innumābilia huicemodi. q̄b; ro
mani antiqui simulacrq; cultores tē
pla fecert. & colenda censuert. Quę
si neglegis. romanos deos neglegis. exq̄
intellegeris n̄ romanis iniciatōs sacris.
& tm̄ punica numina. tanq̄ nimiū ro
manq; altaris. dedicē cētē pnis. ac despi
cis. Sed m̄ uideris omino plus q̄ nos sortis
se illa sacra nihil pendere. si exeris nescio
q̄ captare ad hui ure transitū uoluptatē.
q̄ppe. q̄ a illā n̄ dubitaueris admarone
cfugere ut scribis. & ei ūsuiq; tueri q̄an
trahit sua quēq; uoluptas; Nā si t̄ audo
rata placē maronis sic placere significat
pfecto & illā illud placē; Primi ab ecberio
uenit
sedē olympo. Arma uouit fugiens. & regnis
exul ademptis. & coeta. q̄b; eū atq; huīmo
di deos urōs ulsse intellegi hoies fugisse. Le
gerat enī ille multā historiā uerā auc
toritate roboratā. q̄ illā nulli legerat.
q̄ hoc idē in dialogis plus q̄ postulare aude
rem̄ cōmemorat. & pducere in hoiū non
cia q̄ntū illa tempra pacierunt molit.
Q d̄ aut dicis de nris ura sacra p̄ponī. qd
uos publice colitis deos. nos aut secretiorib;
cuniculis uim̄. pmo illud atq; bis quero. q̄m
obtinuisse liberū illū. quē pauca sacrata oc
lus cōmittendū putauit. deinde ut ipse uidi
cas nihil aliud te agere uoluisse. cū publicā
sacrq; urā celebratione cōmemorares. nisi
ut nos decuriones. & pmates ciuitatis p plateas urę
urbis bachantes. ac furentes ante oculos q̄si spectacu
la ponerem̄. In q̄ celebritate sine numine mha
bitamini. Certe uideas quale illud sit. q̄d admit
tē; Si aut. q̄ sit ista ura secreta. t̄ q̄ pudē tā turpe
n̄ dacui. Deinde cur nulla fixa canitis. si uates.
Aut cur spoliatis circūstantes si sanu estis. Cum
igit hęc nos & alia q̄ nē pretermittenda existimo p
epl̄am tuā feceris recordari. q̄d nos derideamus
deos urōs. q̄s abste ipso fabulā deridere nemo n̄ in
tellegit. q̄ ingenuū tuū nouit. & legit literas tuas.
Itaq; si aliq̄d ut̄ nos de his reb; usq; agam̄. qd erga
prudentię q; tuę cōgruit. qd deniq; de nrō ppositō
ure a carissimis nris flagitari pot̄. quere aliquid
nra discussione dignū. & ea puris numinib; cura
dicere. in q̄b; n̄re causę p̄uaricatorē putem̄. qd
nos magis cōmoneas. q̄ ctra illos dici possit. q̄ peis
aliq̄d dicas; Ad sūmā tm̄ ne te hoc lateat. & in sa
crilega cōuicia imprudentē ruas. scias a christi
anis catholicis. quę in urō oppido ara ecclia
cōstituta. nullū colu mortuq; nihil denig; ut nu
menadorare q̄d sit factū. & cōditū adō. si unū
ipsū dm̄ qui fecit & cōdidit omia;
Disserent ista lacius ipso uero. & uno dō adiu
uante. cū grauē agere uelle cognouero;

Augustī. Ad Armentarium & Paulinum.

xl.

Dominis eximis. merito q; honorabilibus
ac desiderabilib; filius armentario & paulino.
augustinus in dño salutē; Uir egregius filius
meus ruferius assinius ur̄ retulit m̄ q̄d de dño
nouerit. q̄a ei narratione hilarat. & ibi me
mentis ne aliud suadeat ille rēpirator. q̄ bonis
talib; antiquit̄ inuider. exhortandā paucis
credidi caritatē tuā domine eximie meritoq;
honorabilis. & desiderabilis fili. ut cogites q̄d

Bonifac. Ser. Dist. 11 f. 54a

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 11, fol. 54r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

ñ perisse. si in sua generis dignitate p totū orbē
sparsa dominica frumenta mansisse; Ac p hoc sic p
turbatis aquā ad aliquē portū sicad anchoram fidei
cypriani cōfugimus; Videamusq; illuc scopulū ne er
ror offendat. Si aūt iā nec illud cōfugere audemus
sine ullo luctamine naufragamus; Porro aūt cy
prianus aut ñ sensit om qđ eū sensisse rectius aut
hoc postea correxit in regula ueritatis aut hē q̄si
meum sua candidissimu pectoris cooperuit ubere
caritatis dū unitatē ecclē toto orbe crescentis.
& copiosissime defendit & pseuerantissime re
muit uinculū pacis; Scriptū ē enī cooperit mul
titudinē peccatoꝝ; Accessit huc & iā qđ tāquā
sarmētū fructuosissimū si q̄d in eo fuerat emdatū
purgatū pāt falce passionis; Sarmētū enī aut dns
qđ in me facit fructū purgat illud pāt mīs ut
maiorē fructū afferat; Vnde nisi q̄a hęrens in dis
sensione utris radicē ñ deserū unitatis nā & sitia
dere corpus suū ut ardere caritatē ñ habere.
nihil ei pdesse; Attende ad hoc paulotū in hunc
ms cypriani ut ad ueritatis quā inexcusabilē offen
derit q̄ se uoluerit abunitate ecclē q̄m dns in om
nib; gentib; p misit & reddidit q̄si iustitię suę
causā separare; Magisq; intellegas quā sit uera
sententia paulo ante ame cōmemorata filius ma
lus ipse se iustū dic exitū suū ñ ablut; Ponit inq̄
dā epla q̄m scripsit ad antonianū rē quandā
satis rei de q̄ nec agim necessariā si melius ei uer
ba inserim; Ante cessores inq̄d nri quidā epi istic
impunia nra dandā pacē mechis ñ putauerūt
humorū locū pententię cōtra adulteria clauser.
Nam ab episcopę suę collegio recesserit quan
ti catholicę ecclē unitatē & duritie & censurę suę
obstinauerit ruperit; Ut q̄a apud alios adulteris pax
daret q̄ ñ dabat de ecclia separaret manentē in
cordię uinculo & pseuerantē ecclię catholicę
in diuiduo sacramento actū suū disponebat &
dirigebat unusquisq; epūs rationē p posituꝝ dño
reddituꝝ; Q̄d ad hec dicā fr̄ uncem; Nec pe
nituerit hęretici uiri pacificū epm & for
tissimū martirē nihil uehementius sategisse
quā ne unitatis uinculū ruperet; Vidēs eū par
turientē ii solū ut paruuli in xpo cępti nascant.
uerū & iā ne iā nati de sinu matris euelli mo
riant; Porro aūt ipsā rē quā etiā impios se
paratores cōmemorauit attende si adulteris
cōmunicabant q̄ penitentib; adulteris pacē
dabant nūq̄d illi q̄ hoc ñ faciebant collegio
maculabant istiq;. Si aūt qđ ueritatis habe
& qđ ecclia mentiꝝ tenet recte penitentib;
adulteris pax dabat illi q̄ utrorū locū peni
tentię etiā adulteros claudebant impie utriq;
agebant q̄ membris xpi sanitatē negabant.
& clauis ecclē pulsantib; subtrahebant &
misericordissimę patientię dei; Q̄ę illos pp
terea sinebat uiuere ut penitendo sanarent.
sacrificio etiā spūs & etiā tribulati cordis oblato.
dura crudelitate cōtēnebant; Nec tam
istos misericordes & pacificos cū eis xpiana
sacramenta cōmunicantes & eos intra unitatis
retia tollentes donec ad lucē p ducti separarent.
Tā immanis ecq; error & impietas in q̄nabat
ut sinū q̄nare iā te ecclīam matrē cōmuni
one deletā & & nec erat quę parere ipsi cy
priano; Si aūt qđ certū ē p manisset ecclia
certū ē & iā peccatis alienis in unitate xpi
nemīnē posse maculari ñ malę factis consen
tientē nec ipsis peccatis cōmunicando pollu
eret; Sypp̄t societatē bonoꝝ malos tāquā
palea usq; ad ultimā uentilationē in area
dominica tolerantē; Quę cū ita sint ubi ē
p̄sumptio separationis ustę; Nec filii mali etiā

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 11, fol. 65r
Bestellungen / Anfragen an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Bambg., Staatsbibl., Patr. 11, fol. 77r

Magis ad eos q̄ p̄ius uocati sunt duuna
miracula multa facta s̄ maxime ad uide-
os de q̄b; dicūt ē· uidei signa penuīt in
ipsis q̄q; gentib; talia tēporib; apostolq
miracula euangeliū cōmdauer ut si talib;
cogi uiderent. Quappī si potestatē q̄m pre-
lugonē ac fidē regū tēpore q̄ debuit dui-
no munere accepit ecclia· hi q̄ inuenuntē
inuis & insepib; idē inhaeresib; & scisma-
tib; cogunt̄ imitare· n̄ q̄a cogunt̄ reprhen-
dant· s; q̄ cogant̄ attendant· Conuiuiū dñi
unitas ē corporis xp̄i· n̄ solū in sacramto
altaris s;. & iā in uinculo pacis· De ipsis sane
possum̄ ueritime dicere q̄d neminē cogas
ad bonū. Quoscūq; enī cogunt· n̄ cogunt
n̄ admalū. Verūtam ante quā istę leges
q̄b; adēuiuiū scīm cogunt̄ imitare in affri-
cā manerent· n̄ nullis frīb; uidebat̄ in q̄b; &
ego erā quāius donatistarū rabiei usq; q̄q;
seuire· n̄ ē petendū ab impatorib; ut ipsā
haresē uiderent omīno n̄ ē poenā ēstituen-
do eis q̄ nulla ē uoluissent s; hoc potiu ē.
doceri & teneri catholicā ueritate· ut adei
cogerēt̄ nemo s; eā q̄ uellē sine formidine
seqrēt· ne falsos & simulatores catholicos haberem̄
Et quāius alis frīb; aliud uideret̄ iā ,eate q̄
uioribus; t̄ multarū ciuitatū & locq exēpla
currenab; ubi firmā & uerā catholicā uidebum̄
q̄ tam ibi talib; beneficiis di ēstituta eēt atq;
firmata dū p̄q impatq leges adcōmunionē
hominēs catholicā cogerent̄· obtinuimus tam̄
ut illud potius quod dixi ab impatoribus pax
retur· Decreui ē in concilio nro· legati ad
comitatu missi sunt· Q di maior misericor
dia qui scirē harū legū terror & queda
medicinalis molestia· quā multoru eēt
prauis ut frigidis animis necessaria· & illi
duricie quę ubis emendari n̄ possēt & potē:
s tam aliquantula seuertate disciplinę
potē· id egit· ut legati nri q̄d suscepan̄
optinere non possent. Iā enī nos p̄uenerant
& aliis locis queda episcoporū querele q̄
uissime· qui mala fuerant ab ipsis multa
ppessi· & a suis sedibus exībant p̄cipue hor

A 65. 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign. Msc. Patr. 11, fol. 77r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Bambg. Staatsbibl., Patr. 11, fol. 98r

fisterent · nullus eos ut fatuus s nimiū · fatuos eē
dubitare · Nisi forte id restat · ut inuagitu infan
ciae ut ipso adhuc uteri silentio · credam parū
uulos fuisse sapientes · postea ů quā nobiscū cepe
rint loqui · ad hanc ignorantiā quā ridem creſ
cendo uenisse · qđ opinari · uidet quā sit absurdū ·
Cū puerorū sensus inqualitāq; uerba p̄rumpens ·
qui certe adea quę maiores sapiunt · pene nul
lus est · tam cōparatus illi inquo nascunt intelli
gencia dici potest · Vnde aut ipso tanto ſa
lutis p̄sidio · quando eis xp̄iana grā subuenit · qđ
uocibus quib; possunt ætatib; reluctant · nec is
imputatur · atq; omnis renisus ipsorū nihili pendit
donec mens sacramenta p̄gustet · quib; idqđ deori
ginali damnatione tractū est expiet · nisi quia
interim nesciunt qđ faciunt · ut nec facere in
dicentur · Porro si iam uterent rationis · et uolun
tatis arbitrio · quo illi sēificationi adhiberi de
bere adsensus · quantū malū eēt resistere tan
tae grāe · Quā quę nisolū nihil p̄desse qđ fieret ·
uerū etiā inde reatus adcrescere · quis xp̄ianus
ignorat · Dicim̄ g̃ inbaptizatis pueris s parulis quā uis id
dicatur · quia mens occulte agit · ut sint templū
ei · idq; inficientib; et p̄ficiendo p̄seueranti-
b; p̄fecit · Spe enī salui facti sum̄ · sic apls dicit ·
cū alio loco dicit · saluos nos fecit p lauacrum
regenerationis · Cum g̃ hic dicat · saluos nos
fecit · tamquā salus ipsa iam data sit · quę ad
modū accipiendū sit · illic exponit · ubi ait ·
Spe enī salui facti sum̄ · spes aut quę uidetur ·
nō est spes · qđ enī uidet quis · qui sperat · si aut
qđ nō uidem̄ speram̄ · p̄ patientiā expectamus ·
Multa itaq; dicunt inscripturis · tamq facta
sint · cū adhuc inspecte intelligat · Vnde et
illud qđ dns discipulis ait · Omia quę audi
ui a patre meo · nota feci uobis · qđ usq; adeo
secdm spem dictū et futuroꝝ · ut eis post mo
dū dicat · multa habeo uob dicere · sed nō po
testis illa portare modo · Ait g̃ inquibus ad
huc mortalib; habitat ipsam edificationē
habitaculi sui · quā nō iniusta mala sed post hanc
uitā p̄fecit · quando absorbebit mors in uicto
riā · dicet q illi · Vbi est mors uictoria tua ·
ubi est mors aculeus tuus · quid est aut mors

A66.1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe
Staatsarchiv Ludwigsburg
Sign.: Msc. Pat. 11, fol. 98r

quos illic xpi usitatio cōperit · p ewangelii pre
dicationē spū p̄uixer̄ · p̄ea transitoriā pēnam
in carne iudicandi · Qd si de omib⁹ accipem⁹ · mane
questio quare petrus eos tantū cōmemorauit ·
qui tē incredulī fuer̄ cū fabricaret̄ archa · Mouet
eā illud · qd hi qui de hac re conant̄ reddere ra
tionē · Ido dicunt xp̄m ad inferos descendisse · his
qui ibi inuenti sunt · in illa loca pēnalia tanquā
carceres exinanitos · qua n̄ audierant ewange
liū · qd illis inuentib⁹ n̄ dū toto orbe p̄dicabat̄ ·
& iustas habebant causas cur n̄ credidissent · qd
eis n̄ fuerat annuntiatū · De incepsa aū n̄ habuerūt
excusationē qui p̄dicatione ewangelii p̄mis gen
tes celebrata diffusaq; cēperunt · & ido illis te
nebras carceres iā iustū restaurare iudici
u · qd cū tumaces · & infideles & iā ęterno igne pu
nat̄ · Hec attendunt q̄ hoc sentiunt hanc excusa
tionē habere posse · omis q̄ & iā p̄ resurrectionē
xp̄i · ante quā ad eos ewangeliū p̄uenisset ex hac
una migrasse · Neq; enī dns postea quā remeauit ad u
tā ab inferno p̄missus ē · uerū ire ad inferos · nisi
audito ewangelio cū in multi morarent̄ toto
orbe terrarū · ante quā ad eos hęc annuntiatio ·
p̄uenisset · quia omis habebant excusationē · Que
ablata dr eis quos dns redemit cū uenisset · quia
antea n̄ audierant in inferno duci dnm p̄dicasse ·
Nisi forte dicat̄ · & iā illis qui ante dni resurre
ctionē n̄ dū sibi enuntiato ewangelio · mortui
sūt · sine morientes · Illic ap̄ inferos nec audire potu
isse · t posse · t illic credant · qd de xp̄i ueritate
credendū ē · ut habeant & iā ipsi remissionē · ac
salutē · quā illi meruer̄ · quib⁹ ibi xp̄s annuntiauit ·
Neq; enī quia rursus ascendit xp̄s ab inferis · ido
fama ei ibi extincta ē · Illā & hinc ascendit inceli
& in ei adnuntiatione · q̄ in eū crediderit salui
er̄ · Ideo quippe exaltat̄ ē · & donatū ē ei nomen
qd ē sup omne nom̄ · ut in nōie ei ome genu fle
ctat̄ · non solū & iā celestiū & terrestriū · uerū & iā
infernor̄ · Sed hanc opinionē si admittam⁹ qua pu
tari potest · homines qui cū uiuerent minime
credider̄ posse uxp̄m ap̄ inferos credere quis sen
sus · que cōsecuta absurda fides que sit contraria · primū
nefrustra dolere uideat̄ eos qui sine ista gra de cor
pore exierūt · frustraq; curā gerere · atq; istam
horrari ut ea homines priusquā moriantur
perpiant si sepulta morte puniant̄ · dum si illi
tū ap̄ inferos uanitū atq; infructuose credunt ·
qui ewangelio sibi annuntiato hic credere nolu
erūt · illis aūt p̄derit credere · qui n̄ hic contem
pserūt · qd audire minime potuer̄ · Aliud sequit̄
absurdū · ut hic n̄ sit ewangeliū p̄dicandū · quo
omis uiuq; mortuis sit · & sine ullo reatu · cōtemptu
ewangelii uenire ad inferos debeant · ut ei spē
possit cū ibi crediderint · qd senare impię ua
nitatis ē · Qua obrē teneam⁹ firmissime · qd fides
hab⁹ fundatissima auctoritate firmata · quia
xp̄s mortuus ē · secm scripturas · & quia sepultus
ē · & quia resurrexit̄ tertia die secm scripturas ·
& cetera que de illo uestissima ueritate cōscripta
sunt · Inquib⁹ & iā hoc ē · qd ap̄ inferos fuit · solutis q;
eor dolorib⁹ · quib⁹ eū erat detinere · quib⁹ & iā recte
intelligit̄ · soluisse · & liberasse quos uoluit · & corpus
qd in cruce reliquerat · insepulcro postea recepis
se · In illa ū qua ppositi de uerbis petri aplī que
stione quo que me moueant pspicis · & alia for
tasse sidiligenti discutiam̄ possunt monere ·
t ap̄ nos ea coguando · t quos dignū ē · & si possu
mus cōsulendo quetam̄ · Considera tam̄ ne forte
totū illud · qd de cōclusis incarcere spūbus · qui
in diebus noe n̄ crediderant · petrus aplūs dicit ·
omnino ad inferos n̄ pteant · sed ad illa potius
tempa · que forma · ad hęc tempa transtulit ·
Illa quippe res gesta fuerat futura · ut hi qui in
n̄ crederunt ewangelio dī in omib⁹ gentib⁹ edissi

Bamberg. Stb. Patr. 11, f. 114a

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 11, fol. 114r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

tem scientie carnatē xpi. udē & xpm uidet & patrē. Ego hec uerba apli pauli sic intellegere soleo in latitudine bona opera carnatis. In longitudine pseuerantiam usq; in finē. In altitudine spē celestiū promissorū. In profundo inscrutabilia iudicia dī. unde ista grā omnibus uenit. Et hunc intellectū coaptare etiā sacramēto crucis. in latitudine accipiatur transuersum lignū. quo extendunt manus ppt operū significationē. In longitudine a b ipso usq; interrā ubi totū corpus crucifixū stare uidetur qd signi ficat pstitere. hoc ē longanimit pmanere. In altitudine a b ipso transuerso limine sursum uersum qd ad caput eminet. ppt expectationē supnorū. nulla opera bona atq; meis pseuerantia. propter beneficia dī terrena. ac temporalia. facienda credamur. totus propter illud qd desup sempiternū sperat fides que per dilectionē operatur. In profundo aū pars illa ligni que interra abdita defixa latet. sed inde ēsurget. omne illud qd eminet. sic exocculta dī uoluntate. uocatur homo. ad parationē tante gratie ei. alius sic. alius aū sic. Super eminentē uero scientie caritatē xpi eam profecto ubi pax illa ē que pcellit omnē intellectū. Sed siue hoc mistis apostolicis uerbis etiā ille senserit euangelicus disputator. siue aliud aliquid fortasse cōgruentius. uidet tamen etiā hoc mi fallor a regula fidei non aberrare. Unde aū nunc agimus. ppt ēternum spiritalē. cū duxisset quicq; nouit que sit latitudo. & longitudo. & altitudo. & profundū. & sup eminentē scientie caritatē xpi. ut de & xpm uidē & patrē. nec alicui tardissimo de corporali uisione dicere uideretur. nos enī inquit iam secm carnē n nouim xpm. s secm spm. Spe enī ante faciē nram xpe dns. qd aut hoc loco nouum. secm fidē dicit que nunc ē. n secm ēcm platione que tunc erit. qua & illud nouimus. quicquid fide nonficta etiā sinondū pspectem

contuendo iam tam inconcusse credendo teneam. Veniq; cū dixisset iam non secm carnem xpm nosse sic apls ait. & addidisset testimoniū de prophetā. spe enī ante faciē nram xpe dns. continuo subiecit. qui nos inomnē plenitudinē dei. misericordia sua implere dignetur. ut uideri possit a nobis. Certe manifestū ē quodillā noticiā ubi diverat nouim. ex fide posuit ex qua modo usus sum. nec contemplatione qua dm uidebim. sicut ē. Hanc enī sibi. et nob consequent optauit futuramq; significauit dicendo. qui nos inomnē plenitudinē misericordia sua implere dignetur. ut uideri possit a nob. Hanc plenitudinē dī. quodā in sermone apli sic intellexer. ut putarem nos hoc futuros omnino qd dns ē. Hec enī uerba sicut recog nosci apls posuit ita loquens. cognoscere etiam sup eminentē scientie caritatē xpi. ut impleamini inomnē plenitudinē dī. Qua propter si aliquid inquirunt minus quā dns habebim. & in aliquo minores erim. quomodo implebimur inomnē plenitudinē dī. sed qm implebimur. profecto erimus equales. Auersaris istum unq; & detestaris humane mentis errorē. scio. recte facis. Sed quomodo intellegenda sit ista plenitudo qua dictū ē. implendos nos ee. inomnē plenitudinē dī. postea fidis voluerit. proutrib; quas dederit disserem. Nunc aū qd mihi proposueras. & a explicandū difficile uidebatur. utrū explicatum sit. diligent attendere colendo que dicta sunt. Si enī queris. utrū possit dns uideri respondeo. potest. si queris unde sciam respondeo. quia manifestissima scriptura legitur. beati mundo corde. qm ipsi dm uidebunt. et cetera talia. Si queris quomodo dictus sit manifestus. si uideri potest. respondeo manifestē ee natura. uideri aū cū multi. sicut multi. plurimi

Bamberg. StB. Patr. 11. f. 126r

121

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 11 fol. 126r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

dnm̄ eor̄ cottidie p̄lasphemare n̄ cessent. ei eis displicet quecq̄ contra contra eor̄ uoluntatē iuste & occulto iudicio factū. Vn de exhortor prudentiā uram dni dilectis simi mertoq; honorandi fis ut scripturā di qui nob hec oīa fūtura p̄nunciau. & ad uersus ea nos firmos esse debere p̄monuit. contra hominū maledicta uaniloqua suspi cionesq; temerarias corde xpianissimo cogi tetis. Breuit itaq; dico caritati urē bonestā cui p̄spterea in nullo crimine apud me fuisse detecti ne quaq̄ me de illo tale ali qd credidisse uel credere. Quom̄ ergo ui bere de numero p̄spteror̄ nom̄ ei asser ui uehemēter terrente euangelio ubi dns ait. In quo iudicio iudicauero uos iudicabi mini. Cui enī causa que int illū & spm ex horta ē subdiuino examine penderet sedm placitū eor̄ qd ub̄ si uoluerint potuit re citari. Quis ego sū ut audeā dī p̄uenire sententiā indelendo uel suppmendo cuius nomine de quo nec suspicari temere ma li aliqd eps debui nec debui de occultis hominū potui. cui imp sis causis secularib. quando ad maiorē potestatē referri arbitrii iudicandi. ma nentib. sicuti erant omnib. reb. excepto illa sententia unde iā non liceat p̄uocari. ne superior cognitor fiat iniuria si ei pen dente iudicio aliqd fuerit cōmutatū. Tutiq; multū int̄ est int̄ diuina & hu manā qualibet excellentissimā potes tate. Dñi nri m̄dia numq̄ uos deserat. dni dilectissimi & honorandi fis.

Aug. Clero & plebi Eccle Ccclxviii. Ipponiensis.

Dilectissimis fib. clero seniorib. & uni uerse plebi eccle ipponiensis. cui ser uo in dilectione xpi augustin in dno salu tē. Vtinā scripture di sollicta mente intendentes. in quib; scandalis ad utilitatē nri sermonis n̄ egeretis & ille uos potius consolaret qui ē solat & nos. qui n̄ solū bona que sois & fidelib. suis est redditurus ueru & ia mala quib; erat hic mundus habundaturus ante p̄dixerat. ante ē scribenda curauit. ut bona post seli finē p̄cedentia sentiremus. Vnde & apls dicit. Quecūq; enī ante scripta sūt ut nos doceremur scripta sunt ut p̄pacientiā & ē solationē scripturarū spē habeam̄ ad dm̄. Quid op̄ erat ut ipse dns hic non solū diceret tē iusti fulgebunt sic sol in regnū patris sui qd̄ post seli finē futurū est. ueru & ia exclamaret ue mundo a scandalis nisi non blandurem̄ uenire non posse ad sedes felicitatis eterne nisi temporalib. malis exercitū n̄ deficerem̄. qd opus fuit ut diceret. qm̄ habundauit iniquitas. re frigesceret caritas multorū. nisi ut illi de quib; ōmno locutus aduenerit. qui p̄seuerauerit usq; in finē hic saluus erit. Cui hac iniquitatis habundantia refri gescente caritate uiderent. n̄ p̄turba rent n̄ expauescerent. n̄ quasi reb. in speratis & inopinatis ēristati defice rent. sed potius uidentes accedere que futura p̄dicta sunt ante finē patienter p̄seuerarent usq; in finē. ut securi mererent regnare post finē in ea uita que n̄ habet finē. Proinde km̄ in isto scandalo quo debonesta cio p̄spterō nulli p̄turbant̄ non ub dico ut n̄ doleatis. qui enī ista n̄ do lent. n̄ est in eis caritas xpi. Qui aut ia de talib. gaudent abundat in eis

Bamberg. StB. Patr. 11, f. 146r

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Msc. Patr. A.I. fol. 142

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Bamb. StB. Patr. 11, f. 180ra

nosse abstercupio. Si aũ inq̃tas ẽ orbe xpianũ
dãpnare in audituũ. t q̃a ñ audiuit que uos
audistis t q̃a ñ ei pbatũ ẽ qđ temere credi
distis. aut sine certo documẽto accusatis. & id̃o
baptizare uelle tot ecclas ipsi dñi cũ huc ad
huc cẽt in carne & aplõr ei p̃dicatione acla
bore fundatas q̃a uob lic& aut nescire afros
collegas urõs malos simul uiuentes. simul
sacrãta tractantes. aut eã scire sed tollera
re ne pars donatu diuidat. Illis aũt in orbe
remotissimo ẽstantis ñ lic& nescire qđ uos
de afris aut nostis aut credtis aut audistis.
aut fingtis. que tanta ẽ p̃sumptas amplecti sua
inq̃tate. & potestatũ acusare seueritate. At eni
& malos, xpianus ñ lic& p̃sequi. Esto ñ liceat. Sed
nũqd hoc potestatib; adhoc ipsũ ordinatas fas
ẽ obicere. an aplõr scripta delebim9. aut ñ habem
codices uri que paulo ante cõmemorauj. sed
uos inq̃es talib; cõmunicare ñ debetis. Quid q̃
uos flauiano q̃ndã uicario paruis uire homi
ni q̃a legib; seruienti nocentes q̃s inuenerat oc
cidebat. ñ cõmunicastis. sed nuob inq̃es roma
ni p̃cipes adũsũ nos puocant. Immo nuob
adũsũ uos ipsos q̃ eccl̃am cui illi sic tanto ante
p̃dictũ ẽ. ia mẽbra s̃ dexpo ei dictũ ẽ. & ad
orabunt eũ omes reges tre. & p̃cisione lauare
auisi estis. & rebaptizare p̃nacti audetis. Hri
aũt adũsus illicitas & p̃uatas uros uolemus q̃s
& uos ibi q̃ talia ñ facitis doleatis & gemitis apo
stolis ordinatas. tumonẽ p& unt. ñ q̃ uos pse
q̃nt. sed q̃ sedefendunt. sic aplõr paulus adũs
eos ẽiuramtes ut eũ negarent. ante quã eẽt
romanũ imperiũ xpianũ. egit ut sibi tanto
& tã armatus daret. Sed illi p̃cipes q̃ libe& oc
casione cognoscentes uri scismatis nefas ẽsti
mant adũsus uos pria sollicitudine ac potes
tate qđ uolunt. Non ei frustra gladiũ por
tant. di ei ministri s̃ uindices in tra in eos
q̃ male agunt. Postremo eã si aliq̃ nros
ñ xpiana moderatione ista facere displicet
nob. sed tam ñ ppt eos relinq̃m9 catholicam
ecclam sic ante ultimũ tẽp9 uexationis
apulea purgare ñ possum9. Quando & uos
ppt obtatũ cũ eis pellere ñ audebatis par
tẽ donatu ñ reliq̃stis. At ei q̃re nos adiungi
uob uultis sisceleratissim9 q̃a uultis adhuc
& potestis si uelitis. Cũ ei uob cũungimur
hoc ẽ eccl̃e di hereditatu xpi cui9 possessio s̃
omnium tre. uos corrigimini ut in radice ui
uatis. Deramis enim fractis sic aut aplis. Potest
enim dis inserere illos. Vos g̃ munamini
ex ea parte q̃ dissentiebatis. qua uis sacrãta
que habebatis cũ eade sint nomib; sca sint.
Q uia ppt uos mutari uolum9 apũstate. ide ut
denuo radicet urã p̃cisio. Hã sacrãta que
ñ mutastis sic habetis approbatã a nob. ne forte
eis uram p̃uitatẽ corrigere uolum9. illis mys
teriis xpi que in ura p̃uitate deputata ñs. sa
crilegã faciam9 iniuriã. Neq; enim & saul de
p̃uauerat unctionẽ que acceperat. cui unc
tioni tamen honorẽ rex dauid pius di seruus
exhibuit. Ppter g̃ uos ñ rebaptizam9. q̃a radi
cẽ uob reddere cupim9 formã tam p̃cisi sa
crãti si ñ mutata ẽ approbam9. Que tam qua
uis integra nullo m9 ẽ sine radice fructuo
sa. Alia questio ẽ de pseuerantib; q̃s uos di
ceritis pati intima mansuetudine & lenita
te nro. cui uere inliciti ac p̃uati uri fa
ciant grauiora. alia de baptismate qđ ñ
q̃rim9 ubi p̃sit. Hã ubicũq; ẽ ipsũ ẽ. Itaq; pri
uatã hominũ impietatẽ detestam9 inscisma
te. baptismũ v̄ xpi ubiq; ueneram9 q̃a si de
sertores secũ imperatoris signa traducant
illis t dãpnatione puniat9 t indulgentia cor
rectis saluare. signare cupium9 si salua man
seri. & siqd de acre diligenti q̃rendum est.

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Ms. Patr. 11, fol. 1295

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Bamb. SB. Pat. 11. f. 203r

Sci Bonifacius ad Scm Augustin

Domino beatissimo & uenerabili sco patri Augustino epo Bonifacius. Furens pa ruoq; obtusus bello sentatus tue frangor impe rio. Gudilā fortissimū semp quē uolo uincere m rū metuo. ne eū aliquando uincamus sue leu tas facat uincere. Potest quidē pcuertus animus quamos inimicos reppererit trucidare. Sapud belligeros uiros uictor dr uictor occisus. Nā equo uertus maris brachiū qd natando prestr luxurie n fuerat sed uirtutis. Arbitror eū qd nocte cogitarit aliqd hostib facere. cui sole ingresso finis diei c̄silii sub duc̄. Hoc dolu qd natatione longissima ab eq posse & aqs occidi. Vnde sc̄i beatiq; stephani imputa uisa ira refero. Spondeo eū ipsi tibiq; qd gudila uo b inbemb e uenie c̄donatus Bonif ad Fvlg

Domino uenerabili sco patri Avgso C.xxxv epo. bonifacius. Castū ille puerus ex c̄sule. ui te mee ac nomini omib inde nouū e pfectior. pei orem fugiens ac cōmittens factionef. q̄si meaū ame gestarū immemore datū talia fugiens meis se inimici defensionib c̄didit cōmittendū. Omitto beatis sime pat olī mihi ingestas miserias. ostensa pi cula fugiens eni ne usq; uiuens uix sentina euasi duram mundo sub c̄sule milef. Sed diuina potes tia que non planare sublimia / altā elevare pstrata fecit de supbo qd uolui. & hostē meū me qero uic toria m q̄ nouū addit. Sufficit pfunere uictis fama dextero adonai sacra timuit senator bar barū capiti tremuit mihi dux doloris. dicim ista pat sce coēno. Nā ueneror illustrissimū c̄sulē & pmū c̄spicio senatore. Sed ne c̄sueta fallatia mihi erga me uir solet aliqd moliat. pius q; se suis fraudib romanis ducib pfuturū / inimico uerset exitio. ume gri de suis sensib dce tue beatitudis sacramtū. si nullus in ei cuertit dolus. Ego aut poma que sci sunt uiro. quo si apud eū animi reppero puri tate. eū incolome ac sublime italie rome redda frustratis inimicis ei adomui. Hostis au erit sue anime. si aliqd ineo sinistre partis inuenero.

Avgvst Ad Bonifacivm cxxxvi

Domino insigni meritoq; sublimi filio bo nifacio. Augs epo. Vir illustrissimus castime sacramto se pdidit. qd n sit ab omi culpa terrorib alien. que t ut dicit federati ille soma adhuc re impalato posit falsis suggestionib cōmuni. Sed ne totū qd tō agebat mittat immediu. dedit pluetan ēperdui. Dauid ille opilio regni parcendo inimicis obti nuit. Xpo p uideis qui eū crucis patibulo cfixerit patre ne uindicare rogauit. & indignis hominibus ue nia misericors cōdonauit. Credo ig hominem qui in fidele c̄didit sacramtū. & querit me pollicente tua defensione subsidiū. Scio eni qd ei salutis in pmissa cōplebis. Bonifatius ad Sem cxxxvii

Domino uenerabili Avgvstino sco patri augustino epo. bonifacius. Graue nob e bellū. inimici mucbro nra pectora pulsat oō funde pces ut soles. tua sit nob comes oratio. rauca buccina. trifica tuba. pietas qd pius & fide ra trahat. Hostiū clamor immanis ade. Sed his nt rem. Nouum eni ista n hodie. Ergo uenerande xpi sacerdos. pete dm ut iacula inhostes di rigat mā. ac se ipsi trucident mutua cede.

Avgvst Ad Bonifacivm cxxxviii

Dilectissimo & specialis uiro filio bonifacio Augustinus epo. Grauis de pugna equeren dubiet nolo. utile c̄silium t tuisq; dabo. Arri pe manib arma. oratio aures pulsa auctoris. Qua quando pugnat. ds aptis celis spectat. & parte qua inspicit iusta ibi dat palmam.

Bonifacius ad Avgvstinum cxxxviii

Domino uenerabili sco patri augustino epo bonifacius. Man supba do uiuante cecidit. que ante paululū audax gladiū erecta por

1:1

...roduktion / Veröffentlichung
... Genehmigung und Angabe.

...tsbibliothek Bamberg
...Msc. Patr. 11, fol. 203r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Bamb. Staatsbibl., Patr. 11, fol. 220r

que ut ad cultū idolorū ut ad creaturā eius que
partes tanquā dīm colendas trahunt. ut ad reme
dia aliaq; obseruationū curā ponent. que n̄
sunt diuine addilectionē dī & pximi tanquā
publice instituta. & ppriarū appetitiones rez
temporaliū corda dissipant miserorū. In omib⁹
q̄ istas doctrinas societas doemonū formidanda
atq; uitanda ē. qui nihil cū principe suo diabo
lo nisi reatū nrm claudere & obserare conant.
Sic utiq; de stellis quas ēcidit & ordinauit dīs.
humane & deceptorie ēiecture ab hominibus
institute sunt. sic & ea de quibusq; nascentibus
ul'lquom diuine prudentie amministratione ex
istentibus rebus. multa multa humanis suspitio
nibus quasi regulalit ēiecta literis mandauerūt.
Que si forte insolita acciderint. tanquā si mala pariat. aut
fulmine aliquid percutiat. Que oīa tamē ua
lent quantū psuptione animorū. quasi cōmuni
quadā lingua cū doemonib⁹ foederata sunt. que
tam plena sunt oīa pestifere curiositatis. cru
ciamus sollicitudinis. mortifere seruitutis. Non
mouent. & qua diuersa ēsensio ē. diuersa mo
uent. qua ēsenserunt metas. sic & ea illa signa
quib⁹ pnciosa doemonū societas ēparat. pcuiq;
obseruatione ualent. Quod manifestissime os
tendit rmus augurū qui ante quā obseruet
& postea quā obseruata signa tenuerint. Ad
agum ne uideam aut audiam uoces auium.
qua nulla ista sunt. nisi ēsensus obseruantis
accedat. Quib⁹ amputatis atq; eradicatis ab
animo xpiano. deinceps uitande sunt institu
tiones hominū. n̄ superstitiose. id est n̄ cū doe
monibus. & cū ipsis hominib⁹ instituē. Hāq; oīa
que ideo ualent ut̄ homines quia placuit
ut̄ eos ut ualeant; Institutia hominū sunt
partī cōmoda superflua luxuriosaq;. Institutia
sunt partim commoda & necessaria. Illa
eni signa que saltando facium histriones
si natura n̄ institutio & ēsensione hominum
ualerent. n̄ primus reporib⁹ saltante pantho
mimo pco pnunciare pplo carthaginis qđ
salator uelle intelleg. qđ ad huc multi

A66. A:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 11, fol. 22c r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Bamb. SLB. Patr. II, f. 228

z dissipant animã. z faciunt eã miserrimã. z nocam̃
perturbationes z libidines. z ẽcupiscentię male. deq
bus nobis iã p̃cipiũ ut eas quanto possum̃ cũ labore
in nobis crucifigam̃. donec absorbeatur mors in
uictoria. Dicit em̃ apls̃. Qui aũt ihu xpi sunt.
carnẽ crucifixerunt cũ passionib̃ & ẽcupiscen
tiis. Vel hinc em̃ qui us̃ admoneri debent. non
carnaliũ hęc ee intellegenda. quia herbę uiri
des. z ligna fructifera. omi generi bestiarũ z uo
latib̃ omib̃ z omib̃ serpentib̃ ingenesi dantur
ad cybum. Cũ uidem̃ leones z accipitres. z miluos
z aquilas n̄ pasci nisi carnib̃ z infectione aliorum
animaliũ. qd eã de nonnullis serpentib̃ credo q̃
sint arenosis z desertis locis. ubi nec herba nec lig
nũ nascit. Sane. n̄ est negligent̃ p̃tereundu qd dic
tũ ẽ. Et uidit ds̃ omia quecũq; fec ee ualde bona.
Cũ em̃ desingulis ageret dicebat. Tantũ uidit ds̃
q̃a bonũ ẽ. Cũ aũt de omib̃ diceret. parũ fuit di
cere bona. nisi adderet & ualde. Si em̃ singula
opera di cũ cõsiderantur apprudentib̃ inueniuntur
habere laudabiles m̃suras. & numeros z ordines in
suo queq; genere constituta. q̃ntomagis omia si
mul ide ipsa uniuersitas. quę istis singulis inuũ
constatis impletur. Omis̃ em̃ pulchritudo quę par
tib̃ constat. multo laudabilior ẽ intoto. quã in
parte. sic ẽ in corpore humano. si laudam̃ oculos
solos. si nasũ solum. si solas genas. aut solũ capud.
aut solas manus. aut solos pedes. z cętera. Si pul
chra s̃ singula & sola laudam̃. q̃ntomagis z totũ
corpus̃. cui omia m̃bra quę singula pulchra s̃ con
ferunt pulchritudinẽ suã. ita ut manus pulchra
quę eã sola laudabat̃ in corpore. si separetur
a corpore. z ipsa amittat grãm suã. & cętera sine
illa inhonesta sint. tanta ẽ uis̃ z potentia integri
tatis & unitatis̃. ut eã quę bona multa s̃. tunc
placeant cũ inuniũsum aliquid ẽuenum atq; con
currunt. Vniũsum aũt abunitate nom̃ accepit.

Quod si manichei considerarent. Laudarent unũ
tatis auctorẽ z conditorem dn̄m. & qd eos ppt̃
ẽditionẽ n̄rę mortalitatis in parte offendit
ad unuersitatis redigerent pulchritudinẽ.
& uiderent quẽadmodu ds̃ fecerat omnia
n̄ solũ bona. s̃ eã bona ualde. Quia eã in ser
mone aliquo ordinato atq; cõposito si ẽsidere
m̃ singulas syllabas uel eã singulas litteras.
quę cũ sonuerint stare q̃nseunt. n̄ ineas inuenim̃
qd deceret aut laudandũ sit. Tot̃ em̃ ille serm
mo n̄ desingulis syllabis aut litteris. s. de omibus
pulcher ẽ. Iam nẽ uideam̃ eã illud qd̃ solent mu
ltę impudentia quã imperitia deridere qd̃ scrip
tũ ẽ. dn̄ consummato celo z t̃ra. z omib̃ quę fec̃
requieuisse septimo die ab omib̃ operib̃ suis. z
benedixisse diẽ septimũ z sanctificasse eũ. qa re
quieuit ab operib̃ suis. Dicunt em̃ qd op̃ erat ut ds̃
requiesceret. an forte operib̃ sex dieru fatigatus
z lassat̃ erat. Adtendunt eã dni testimonium
ubi aut. Pat̃ m̃ usq; nẽ operatur. z hinc multos
imperitos decipiunt. q̃b̃ psuadere conantur.
nouũ testamtum ueteri testamto aduersari. Sed
sic illi q̃b̃ dn̄s dicit. Pat̃ m̃ usq; nẽ operatur. car
nalit̃ opinabant̃ requem di. z carnalit̃ sabbatũ ob
seruantes. n̄ uidebant qd huius diei significatio figu
raret. Sic & isti diuersa diuersa q̃de uoluntate
parit̃ tam̃ n̄ intellegunt sabbati sacramentum.
Et illi em̃ carnalit̃ obseruando. z isti carnalit̃ ex
ecrando sabbatũ n̄ nouerunt. Transeat q̃ unusq;
ad xpm̃ ut auferat̃ uelam̃. sic apls̃ ait. Vel amen
em̃ auferetur. q̃ndo similitudinis z allegorię coope
rimto ablato. ueritas nudat̃ ut possit uideri.
Prima q̃ locutionis huius regula in multis diuinaru
scripturaru locis an̄ aduertenda atq; discenda ẽ.
Qd em̃ aliud significat qd dicitur ds̃ requieuisse
ab omib̃ operib̃ quę fecit bona ualde. nisi requi
em n̄ram quã nobis datur⁹ s̃ ab omib̃ operibus

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 1. fol. 22r
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Bamb. StB. Patr. 21, f. 44v

suae mutationis adsumit. Ita uerbum di non commutatum
caro tamen factum est ut habitaret in nobis. Sicut autem
curatio uia est ad sanitatem sic ista curatio peccatores sa
nandos reficiendos quesus cepit. Et quem admodum
medici cum alligant uulnera non incomposite sed apte
id faciunt ut unculi utilitatem quae dam pul cr tudo
& iam consequatur. Sic medicina sapientiae p hominis sus
ceptionem nris e accomodata uulneribus. Deq̃ub; da
contrarius curans & dequibus dam similibus. Sicut & ia
ille qui medetur uulneri corporis adhibet quaeda contra
ria. Sicut frigidum calido uel umido siccu ut siquid alu
ud eius modi. Adhibet & iam quedam similia sicut lineo
lum uel rotundo uulneri rotundum et oblongum oblon
go ligaturam que ipsam non eandem membris omnibus sed
similem similibus coaptat. Sic sapientia dei hominem curans
seipsam exhibuit ad sanandum ipsa medicus ipsa medicina
Quia ergo per superbiam homo lapsus est humilitate adhibuit
ad sanandum. Serpentis sapientia deceptus sumus. dis stulti
tia liberamur. Quem admodum autem illa sapientia uocaba
erat autem stultitia continentiae dm. sic ista quae uocatur
stultitia sapientiae uincentibus diabolum. Nos immo
litate maleuisimus uincere remur. xps mortalitate
beneuisus est uincere. Corrupto animo femine ingressus
e morbus integro corpore femine proces sit salus. Ad eadem
curaria pinet. q& & ia exemplo uirtutis ei' uicia nra curant.
Ja u similia quasi ligamenta

Tractatio uiae ad sanitatem

Tractatio curationis deuinculis deuenalibus; medicaminibus similibus; aequi contrarius admedicinas sapientiae facta

Tractatio superbiae animo

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Msc. Patr. 21, fol. 44v

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

suae mutationis adsumit. Sta uerbum dei non commutauit
caro tamen factum est. ut habitaret & in nobis. Sicut autem
curatio una est ad sanitatem sic ista curatio peccatores sa
nandos. reficiendos quesus cepit. Et quemadmodum
medici cum alligant uulnera non incomposite sed apte
id faciunt. ut unculi utilitatem quae dam pulcritudo
& iam consequatur. Sic medicina sapientiae p hominis sus
ceptionem. nris e accomodata uulneribus. Dequib; da
contrarius curans. & dequibusdam similibus. Sicut & ia
ille qui medetur uulneri corporis. adhibet quedam contra
ria. Sicut frigidum calido. uel umido siccu. ut si quid alu
ud eius modi. Adhibet & iam quedam similia. sicut linteo
lum uel fasciando uulneri ratundum. t oblongum oblon
go ligaturam que ipsam. non eandem membris omnibus. sed
similem similibus coaptat. Sic sapientia dei hominem curans
seipsam exhibuit adsanandum. ipsa medicus. ipsa medicina.
Q uia ergo superbiam homo lapsus est. humilitatem adhibuit
adsanandum. Serpentis sapientia deceptisumus. stulti
tia liberamur. Quemadmodum autem illa sapientia uocabu
erat autem stultitia. continebatur dm. sic ista quae uocatur
stultitia sapientiae. uincentibus diabolum. Nos immo
bilitate maleuisumus. uinceremur. xps mortalitate
beneuisus est. uinceret. Corrupto animo femine ingressus
e morbus. integro corpore femine proceressit salus. Ad eadem
etiam pertinet. quod eia exemplo uirtutis ei' uicia nra curant.
Sa ii similia. quasi ligamenta

Bamb. St B. Patr. 25, f. 1v

Augustinus retractationū. Augustinus dedisciplina xp̄ianoꝝ

Augustinus demorib' eccl̄e catholicę contra manicheos.

Augustinus demorib' manichoꝝ.

Augustinus demorib' clericoꝝ

Augustinus demorib' clericoꝝ secū habitantium.

Augustin' regula sc̄i augustini ep̄i

Augustinus deorando d̄m.

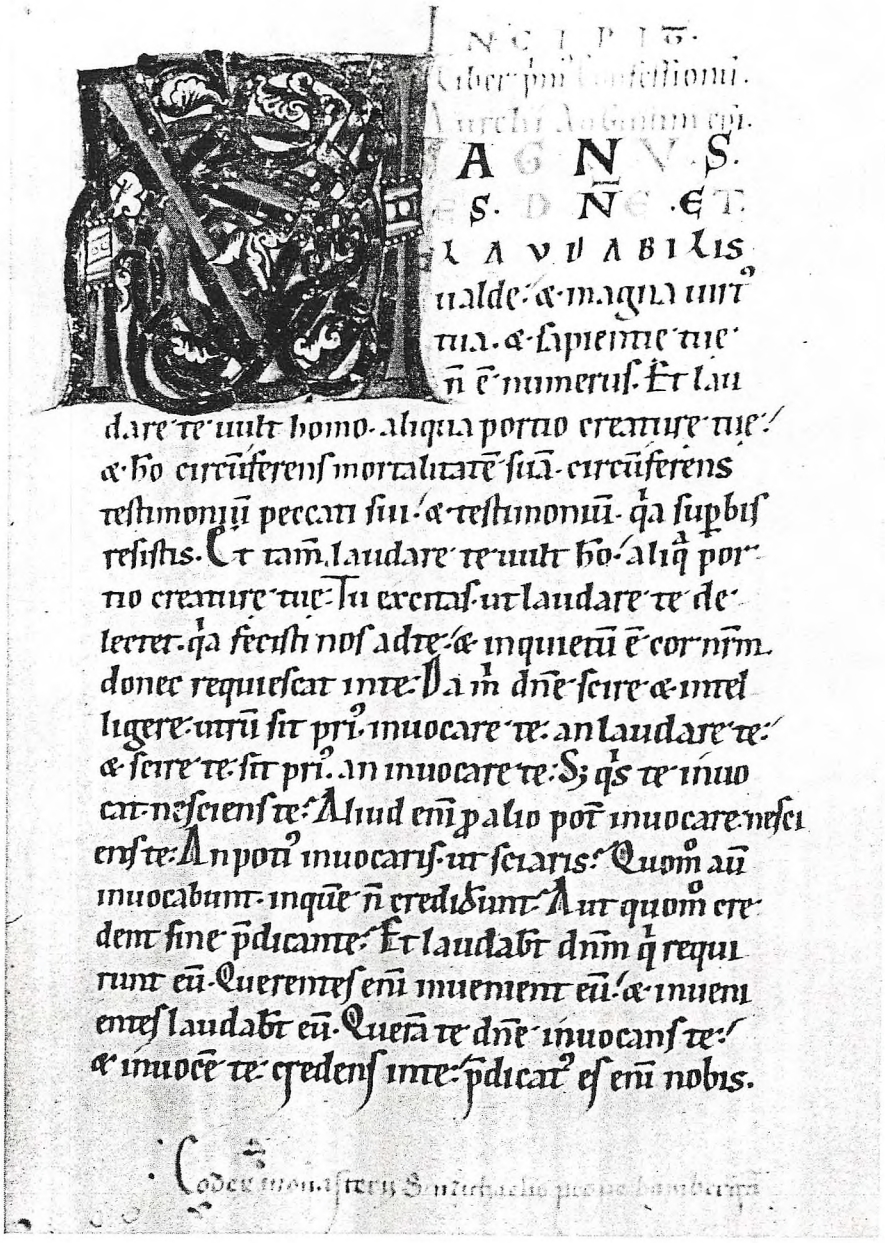
Augustin' cōmonitoriū auḡ ep̄i.

Augustin' deconcupiscentia carnis aduersus sp̄m.

utiliter si non nullis ignoscat̄ t' si non ignoscat̄. non tam̄ inhereat̄ errnis. Qua ſ̄pt̄ quecūq; ista lectuꝝ sunt. non me imitent̄ erranteꝫ. ſ: in melius p̄ficientē. In ueniq; eū fortasse quem̄ scribendo p̄fecerim. q̄sq; op̄cula mea ordine q̄ scripta sunt legerit. Qđ ut possit: hoc opere quātū potero curabo: ut eundē ordinē seruet.

...oduktion / Veröffentlichung
... Genehmigung und Angabe:
...taatsbibliothek Bamberg
Sign.: Mus. Pa Hr. 25, fol. 1v
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Augustinus, Bekenntnisse, geschrieben im Michelsberger Scriptorium durch den Mönch Heinrich, 1169 (Staatsbibliothek Bamberg, Msc. Patr. 33 m)

O. Meyer, Bamberg und das Buch (1966)

Bamb bg. St B. Patr. 64, fol. 3r

& pciosis marmor crustis uestita domicilia sordibꝰ · cu seuerus
re excolendū magis te pori ornandū domꝰ hanc ee portio-
quā dñs insidē tēpli nice inq; spe ses cepit habitare · piga
ni hanc domū pigmis innocentie · luminem luce mūdi
cie · ꝙ hec umq; peubꝰ in lapsu senio uenustatis nec pgrino
parentis aut auro exolenne fedabit · Cadua si quecuq; fuca
ta fr nec fidneā p̄bem possidentib; stabileq; possessionis n
habem uernatē · Hoc mane culmꝰ magꝰ mundo honore unꝰ
qꝰ · Splendore dumo abolen n potest · Hec exingi potest
fmā unneli corpore redeunte formari · Hec uteri breui
b; donare kmē · nā & si facile de bonitate pacientiā mē
mdm solidā fidē tuā salutaris audiē oblectat · Nihil q; tu
is aurib; tuis q̄ quā q̄d mdm q̄ tu ē · moderanter tam di
cenda debem · simul unen & sepi locutum · Et quō fer
uata nē q̄s & tēp ē otiosū q̄q̄d melnante nā sole muse
peri des supe ducam hē die len · nec sit hora cantu
gre celestis immunis · Sone psalm cantu solrni urbi
tenuꝰ memoria ē uge canoa · aggredere hoc mun exmo
re magis carissimos pasces si sit nob spūs audmo plectꝝ
aures religiosa mulcedo · INCIPIT LIBER

DE LAPSIS.

DAX ECCE DILEC
tissimi frs ecclē reddita ē · & q̄d nup in
credul ac pfidis impossibile indebit · ope atq; ultione
dumna secuta sm reparata ē · Iniecta mtes redeun
& replete pisture ac nube discussa tranquillitas ac se
renitas rebilsert · Unde Laudes dō & beneficia ei ac mu
nera cū gre actione celebranda · quā ns agere gratiā
uor nec unpse mone cessauerit · neq; eni tamē immuto
licere potē · ut n q̄ din rpto corde & anima & ure
dilgim · benedictiones ei & laudes sep & ubiq; eū gla pdi
cem · Sropera uoris omn dies uenit · & p longe noctis
horribile tenuq; caligine dni luce radiat mund illuc
Confessores promo bonoꝝ nominis claro turbinis ac fidei lau
dib; gloriosos · letus especib; intuem · Seis oculis adheren
tes desiderantes dui inexplebili cupidnate eplectim · Ad
e multi, epi cohors candida · q̄ pcessionis urgentis se

[illegible] rbulenta flabella [illegible]
pauenta carceris [illegible]
nantes scem sclo spectaculu [illegible]
turis frib; fiusti exemplo · Reliqu[illegible]
inque se semel credidisse cessi[illegible]
dumis operib assumunt [illegible]
stuerit · Sed ficta ora celestib; [illegible]
dm, pfana exuuia & idola reli[illegible]
scelerisq; uelamine q̄ illic uelabat[illegible]
capita captiua · caput uim liber[illegible]
signo di pua · duboli coronā ferre n[illegible]
dm reseruam · quā nos lectos mi[illegible]
mat ecclā de plo reuertentes · qua[illegible]
dens portas suas aperit · in [illegible]
gris de hoste, pstruto trophea refer[illegible]
phamb; uris & femine uenust que [illegible]
uicerit · Uenuste & geminata mulie[illegible]
gines · puerum amo suos urrumb; tnsem[illegible]
cta flammā mulmudo uenā q̄dm sem[illegible]
pene cumeris Laudis insignib; uestigia nra [illegible]
Ladē & millis sinceritas cordis · eadē fide [illegible]
regnas · inēcussis celestiū pceptoꝝ radicib; uero & [illegible]
geluis tradnomb; roborato n pscripta ecclia [illegible]
ta tormta n rei timularis reorporis supplicia [illegible]
Explorande fidei pfuerunt · dues · Et q̄ selo renunciasse [illegible]
memuit · nullū seli die nou · nec tēpori tpm [illegible]
q̄ ernuit de dō sperat · Hemo frs dilm nemo [illegible]
mutila · neme incorrupta flammā firmitate [illegible]
obtrectatione debilitat · Cū dues negantib; pfitent [illegible]
cessit · q̄sis, pfess mē dūn ē xpianū se re cest [illegible]
ē uictorie mulus gemilū mmb; apprehensu dim [illegible]
ri · Sed ad q̄dm q̄dus ē cauta secessione subtrahi [illegible]
seruari · Illa publica hec pnta cfessio ē · Hic indue [illegible]
unerit · hic ērent dō suo indue cfessionis pura cordis
tegmine custodit · Illuc formudo ypotic hic sollici
do securus · Ille appmq; hoc sua ui mutat
ē hic fortasse dilat ē · q̄ puramento deuicto ide[illegible]

1:1

Reproduction / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc.Patr.64 fol.21
Belege bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

conquistauerat nuper lectam faciet ecclesiam nec ut solam
di uenam merebitur sed coronam.

INCIPIT LIB. DE PPE CLEMOSI

Multa et magna sunt filii Xmi beneficia diuina q̄
bus insalutē nām di nr̄i filii xpi larga et copiosa cle
mēcia et operata sit. et semp operatur. qđ conseruandis ac
munificandis nob pat̄ filiū misit. ut reparare nos posset
Qđq; filius missus ē hominis filius uolui. ut nos dei filios
faceret. humiliauit se ut pplm̄ qui prius iacebat erigeret. Vul
neratus ē ut uulnera nr̄a curaret. Sequm. ut adlibitare ser
uientes extraheret. Non sustinuit ut immortalitatē mor
talibus exhiberet. Multa hec sunt et magna diuine mūe
munera. sed adhuc qualis prouidentia illa. et quanta
clemēcia ē que nob salutari ratione prouidetur. ut homi
ni qui redemptus ē reseruando plenius consilium detur.
Hā cū dns aduenisset sanasset illa. quecadam portauerat
uulnera. et uenena serpentis antiqua curasset. legē dedit
sano. et precepit. ne ulra iam peccaret. Nequid peccti gra
uius eueniret. Coartari eramus. et in angustiā innocentie
p̄dampnatione conclusi. nec haberet. quid flagitiosis hu
mane infirmitatis atq; imbecillitatis faceret. nisi uerū pie
tas diuina subueniens. iustitie et mīe operibus os
tensis. Vtā quandā uiende salutis aperiret. ut sor
des postmodū quascūq; contrahimus. elemosinis ab
luamus; loquitur inscriptura spūs scī et dicit. Elemosi
nis et fide. delicta purgant. Nonne q; illa delicta
que fuerant ante contracta. Hā illa xpi sanguine
et sanctificatione purgantur. Ite denuo dicit. Sic
aqua extinguit ignē. ita elemosina extinguit pec
catū. Hic q; ostenditur et probatur. Quia sicut la
uacro aque salutaris gehenne ignis extinguitur.
ita et elemosinis atq; operationib; iustis delictorū flamma
sopitur. Ut qui semel in baptismo remissa peccatorū
datur assidua et frequens opatio baptismi instar im
tata di rursus indulgentia largiatur. hoc et dns
in euangelio docet. Hā cū denotarent discipuli eius
qđ ederent nec prius manus ablu issent. respondit et dix;
Qui fecit qđ e int. fecit et qđ forsit é. Verum date elemosina
et ecce uobis munda omia. Docens filios et ciues
ni mam lauandas et ph. pectus. Et sordes animi
secus pocū quā exterius deuitandas. Vtrū qui
purgauerit. qđ é intus ei quoq; id qđ foris e et
purgasse. Et emundata mente cute q; et corpore mun
du ee cepisse. Porro aut monens et ostendens. unde
mundi et purgati ee possim. addidit elemosinas
ee faciendas. Misericors mone mihi fieri. Nequa
seruare queunt qui magno redempti p̄cio filii
sordidius. docet denuo posse purgari ignoscamus
nobis; fili Xmi diuine indulgentie; salubre munus.
et emundandis purgandisq; peccatis nisi quis ne
aliq; eternis uulnera posse non possumus medelis
spūalibus uulnera nr̄a curemus. nequisquā sic sibi
depuro atq; immaculato pectore blandiatur. ut
innocentia sua sicut medicina non putet. adhi
benda ee uulneribus. Cū scriptū sit. Quis glo
riabitur castū habere cor. aut quis gloriabitur
mundus ee a peccatis. et iterū in epla sua iohs
ponat et dicat. Si dixerim quia peccatum non ha
bem. nos ipsos decipimus. et ueritas in nob nē. Sicut
nemo ee sine peccto potest. ita quis stultus ē. Cui
necessaria qui benigna ē. diuina clemia. que ei
sicut nde ee sanans. quedā p̄modū uulnera. dein
curandis denuo sanandisq; uulneribus remedia hu
manaria. Hunquā denique fili dilectissimi admonno
diuina cessauit. et tacuit. q; manus scripturis scis
tā uerb; qui nouis semp et ubiq; admīe op.
di populus, puocaret. et monente atq; exoran
te spū sco. quisq; adspē regni celestis instrui
facere elemosinas iuberetur. Mandat et pcipit
esaie ds. Exclama inquit in fortitudine et
noli parcere. sic tuba. exalta uocē tuā. et
annuncia plebi mee peccata ipsor. et domui
iacob facinora eor. Et tu peccata ei sua et
probrari perpessus. cūq; eor. facinora pleno
indignationis impetu. prauissa deuisset. ens

Bamb. Sta. Patr. 64. f. 8r

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 64, fol. 8r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

nitr dignitatē; Cui q; scriptū sit; Quipse uenauerit usq; in finē saluus erit; Quic quid ante finē fuerit gradus ē. qđ uastigi ū salutis ascendit; Continuus q ia culminis sūma teneat; Confessor est. sed post cfessi onē periculū maius ē. quare plus aduersarius puocatus ē; Confessor ē. hoc magis stare debet cū dñi eugelū p eum glām cfecutus ad nō; Aut enī dś; Cui multū dat multū querit ab eo; Cui plus dignatus a scribit plus ei ille exigit seruitutis; Hēc cfessoris exēplū pereat. nemo musti ciā nomo in solemnā p fidiā decfessoris moribz discat; Confessor ē. sit humilis & q̄etus. sit in actu suo cū disciplina modestus. hoc xpi cfessor dr. xpm quē cfitet imitet. Hā cū dicat ille. q se exaltat humiliabit. & q se humiliat exaltabit. Et ipse a patre exaltat ē quia se in terris sermo & uirtus & sapientia di patris humiliauit. Quom pot excellentia diligere q & nob humilitatē sua lege mandauit. & ipse a patre amplissimū nom p̄mio humilitatis accepit. Confessor ē xpi. f si n postea blasphemet p ipsum maiestas & dignitas xpi. lingua xpm cfessa. n sit maledicta. n tē bulenta. n cupitus & letab; per strepens audiat. Hēc terra fris & di sacerdotes post uerba laudis uenena serpentis iaculet. Ceterū si culpabilis & detestabilis p modū fuerit. si cfessionē suā mala cuersatione p diderit. si unitatē suā xpi feditate maculauerit. si ecclām denique ubi cfessor factus ē derelinquens. & unitatis ē cordiā scindens. fidē p̄mā p fidia posteriore mutauerit. blandiri sibi p cfessionē n potest quasi electus ad glām p̄miū. q̄ndo ex hoc ipso magis creuerit p̄mia penarū. Hā & iudā int aplos dns elegit. & tam iudas dnm p modū p didit. Hēc tam idcirco aplōr fides & firmitas cecidit quia ,pditor iudas abeo societate d[illegible] n status cfessoz & dignitas communis quorūdā fides fracta ē. Beatus apls loquit dicens. Qđ enī sit exciderit illoz nūquid infidelitas illoz fidē di uitat. Absit. Est enī dś uerax. omis am[illegible] mdax. Stat cfessoz pars maior & [illegible] sue robore. & integris ac disciplinatis [illegible] tate. nec ab eccle pace discedit. q se in ecc cfessoz de di dignatione meminerit. [illegible] ampliore cfequit fidei fue laude. qđ [illegible] fidia segregari q̄ uinci cfessionis cfessor [illegible] ctagio criminis recessit. Uero illuminat lumine. pura & candida dñi luce radiat in cfessa, xpi pace laudabilis. qua [illegible] rit incgressione uictoris. Opto eq̄de [illegible] fris & cfulo parit & suadeo. ut si fieri pot [illegible] mo de fribz; pcat. & cfessionis ppli corpus [illegible] gaudens gremio suo mat includat. Si [illegible] dā scismatū duces & dissensionū auctores [illegible] & obstinata dementia p manentes n potuerit [illegible] lucis ua cfessi salubre reuocare. Ceteri [illegible] simplicitate capti. t errore inducti. aliqua fra tris astutie calliditate decepti. a fallacie uos laqueis soluite. uagantes gressu ab erroribz; libenter recti uie celestis agnoscite. Contestamur apli uox ē. Caput uob inquit innoe dñi nri ihu xpi ut recedatis ab omib; fribz; ambulantib; inordinate. & n secm traditionē quā acceperit a nob. Et iterū dicit. Nemo uos decipiat inanib; uerbis. ppterea enī uenit ira di sup filios cfidentie. Nolite ergo ee participes eoz. Recedendū ē a delinquentibus. t timo fugiendū. ne dū quis male ambulantib; uinctus & p uarios errores & crimina grauet aia ueri itineris excertans pari crimine & ip se teneat. Unus ds ē & xps unus. & una ecclia est & fides una plebs insolida corporis unitate cocor

Bamby. Stb., Patr. 64, f. 26a

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 64,fol. 26r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

busta paratu ad omnē uoluntatē dī sim· p̄more
mortis excluso immortalitatē quę sequit̄ cognitū·
hoc nos ostendam⁹ ee qđ credim⁹· ut nec carę luctus
m⁹ excessiu & cū accersionis diē aduenerit imune
tanē & libenē addnm ipso uocante ueniam⁹· Quod
cū sēp faciendū fuerit dī seruis· nē fieri multomagis
debet corruente iā mundo· & malis infestantib⁹ tbi
nib; obsesso· ut q̄ cernimus cepisse iā grauia & im
minere grauiora· lucrū maximū reputem⁹ si istinc
uelocī recedam⁹· Si in habitaculo tuo parietes ue
tustate nutarent· tecta desup tremerent domus
iā fatigata iā lassa ędificiis senectute labentibus
ruinā iā p̄rimā minarent· nūne omī celeritate
migres⁹· Si nauigante te tbida & procellosa tē
pestas fluctib; uolentī excitat⁹ p̄nunciare & fu
tura naufragia· nūne portū uelocī peteres⁹· cum
dns ecce nutat & labē & ruinā suā n iā senectu
te rerū finē testat⁹· Et mundo gras agis n ubi
gulariis· qđ exitu maturiore subtract⁹ ruinis &
naufragiis & plagis imminentib; exuaris⁹· Con
siderandū ē frēs dilm & mdē cogitandū re
nunciasse nos mundo & cang hospitis & pegri
nos hic uteri manere· Amplectam⁹ diem q̄ assig
nat singulos domicilio suo· q̄ nos istinc ereptos
ē laqueis sētarib; exolutos· paradiso restituat & re
gno· Quis n pegre estimet, ppere & imperare
gredi⁹· q̄s n ad suos nauigare festinans uentū
p̄sperū cupidus optet ut uelocē curos liceat
amplecti⁹ patriā nrām· paradisū cōputamus
parentes patriarchas habere iā cepim⁹· Qdū
, ppetam & currum ut patriā nrām uidere &
parentes salutare possim⁹· Magn illic nos
cāre numerus expectat· parentū frm filioꝝ
frequens nos & copiosa tbā desiderat· iā desi
colomitate secura· adhuc de nrā salute sollici
ta· Adhoc ē spectū & amplexū uenire q̄m & illis
& nob incōmune lētitia ē· qualis illic celestiū
regnoꝝ uoluptas sine timore mortis
ęternitate mundi· quā suma & perpetua fe
tas· illic aplōꝝ gloriosus chorus· illic
exultantiū numerus· illic maturū m
bit ppls ob certaminis & passionis
coronatus· triumphantes turgines q
cemiā carnis & corporis ęternitę ro
egerē· Remunerant misericordes· q
largitoꝝ; pauperū iustitię opa
minica p̄cepta seruantes· ad celestia
trena patrimonia trulerē· Ad hos
anda cupidate, pperem· ut cū h
erto ad xpm uenire ę tingat optem
gratione nrām dns uidens· hoc, ppositū
& fidei xpē aspiciat· daturus ei⁹ cui
amplioꝝ p̄mia· quoꝝ circa fuerit desider
maiora·

Lyciv. De disciplina.

CYPRIANUS ROGACIANO PRO
& ceteris confessoribus frib; salm
ecia pdē uob frs kmi ac fortissimi
laetas miserā· q̄bus fidei exercitus ut⁹ uerb
ę utrumlib; gratulare· Et nē aliud imp
mis uox nra cōplectitur· quā utinam animo
frequēt· ac semp gtām uri nominis p̄dicem⁹
Quod enī ut manus inuotus meis potest
ee ut melius· quā cuiuscunq confessionis
ut⁹ honore inluminatū gregē xpi nā
cū gaudere in hoc omis frs· oportet tē
in gaudio cōmuni maior ē xpi por
cio ecclę enī gta ꝑpositi gta ē quanti
dolemus· exultis q̄s tempestas inimica
prostrauit· Tanti letamur ecce uob· q̄s
diabolus supare n potuit· Oramus e
m pcōmunē fidē ppetuis nris uera circa
nos ę simplicē caritatē· ut q̄duersarius
p̄ma hac congressione uictis gtām
ut⁹ā fortis ę pseueranti uirtute

Bamb. StB. Patr. 64, f. 35r

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 64, fol. 35r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

INCIPIT PFATIO GREGORII NANZAN
ZENI EPI VEL RUFINI LIBRI

PROFICISCENTI
MIHI EX URBE

P magno opere inuigebas fili kme aproxiane.
ut tibi absens quoq; aliquid operis impende
rē ne nos aconsueti studus necessitas mee pfec
tionis inhiberæ. Petebas g gregoriū tibi in
latinū uerti. utrū pomia incōparabilē. qui uer
bo & opibus clarius splendidissimū scientie xpi
ecclis pbuit. dū ea docuit que. nec se ipsū con
dempnauit agendo contraria quā docebat.
Is cappadocia domo epō patre. matre quoq;
religiosa satis oriundus fuit athenis & altus.
ut pauci. nec tam inconversatione scolari uel
etatis uel sodaliū inlecebris cedens pdidit pu
dicicia. sed tamquā adō sibi cōmissū thesaurū
addomū castā reportauit integrū signaculū
castitatis. Denig; cū philosophie studus apud
athenas floreret uidit psoporē residentia sibi
& legenti duas decoras satis dextra leuaq; femi
nas consedisse. Quas ille castitatis instinctu ocu
lo toruo respiciens. que nā eēnt. & q̄d sibi uellent
pcontabat. At illę eū familiarī eū. & ambiciosī
coplectentes auuit. Ne molieste accipias iu
uenis. notę t satis & familiares sum. Altera
eni ex nobis sapientia. altera castitas dr. &
misse sum adnō tecū habitare. quia iocundū
& satis mundū nobis incorde tuo habitaculū p
parasti. Tū deinde cū obsecuuū uniuersis pfectū
athenis ut oratoriā docere astringeret furti
nauī ingress abscessit. Et cū se inexplorato ma
ri mississe tēpestate uexatus ē. inq̄ se dō ser
uituti uouit. Q̄d cū facere subito a patre epō
in sacerdotiū subrogat ē. Q̄d egre ferens dis
cessit adtēp. Postmodū ū regressus. libellū hunc
apologeticū dū injecta. causas suas absce
sionis uel qa redditus alleganś. Post hec eni de
functo patre succedit in epatū nanzazo breue
oppidū. & unde cū post ualentis arriani tēpo
ecclas catholica recepissent constantinopolim
adinstituendā uel docendā ecclam transire
exortat ē. Ubi cū magnificū op inūbo dī agr
re. & infinitas cotidie pene multitudines ab
hereticis adfidē uera conuertere. ut fieri sole
glam emulatio subsecuta ē. Ille ū tantū erat
immore dī pfect. ut cū sensisse causa sui ex
intēpos disceptationes. accersiens eos pacifico
eos affat alloq̄o. dicens illū tantūm ppheticū
sermonē. Suppt me ē tēpestas ista tollite me.
& mittite in mare. & desinet a uobis cōmotio. &
uale dicens eis ad ecclam suā rediit. omib; cū
lacrimis eū psequentib; huī neq; utra aliquid
pbabilius & sanctī. neq; eloquentia clarī & illustrī.
neq; fide purī & rectī. neq; scientia plenī & pfec
tius inuenirī potest. Qui solus sit de cuī fide ne
dissidentes q̄dē inter se ut fieri sole partes & studia
disputare potuerint. sed obtinuerit apud dm
& ecclas dī merito. ut quicūq; aus fuerit doctrinā
eī in aliquo refragari hoc ipso quia ipse sit
magis hereticus arguatur. Manifestū namq; in
dicū est nēc recte fidei hominē qui in fide gre
gorio concordat. Hunc g absq; ullo prorsus scru
pulo lege sciens tam quod eloquentie eī presul
gidū in greco lum in parū necessitas interpretationis
obscurat. inq̄ utrū nri sermonis pauptas. an ipsa
interpretationis natura hoc agat. tu qui utriq;
lingue habes pritā magis pbato. Explicit pfatio
gregorii epi nanzanzeni. Incipit oratio
nū illustrium de testimoniū apologe
ticū. in latinū exorte contra
nos latine.

Bamb. Stb. Patr. 64, f. 28r

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 64, fol. 38r
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

tos campos spacios ingsq; montiū diffusi quedā quidē possideris. Alia aut̄ inuadis reliqua ū speratis sēm sanguisugi illā salomonis que repleri nullom̄ potest. tuferos & aquā & ignē. qui requiritis aliū orbē terre adpossessionē uelut culpantes angusta uobis possessionū spacia adō creata. Quidū illi qui excelsis tribunaliū sedibus residentes iudicandi & potestatē tenentes superbo elatiq; supercilio nihil prius recogitantes sequoq; adō eē iudicandos qui uel eē omiū iudex. ut & ipsi tamām erga ēteros temperent potestatē. scientes q & ipsi indigent clemtiā dī. Qd ū debis qui resoluunt ineburneis lectis. quoq; digne meminit sēs. amos. qui inquit pmi sunt gentis delibuti sunt. & uocē organoq; manibus plaudant. & hec que figuli tāquā pmanentia existimauerunt. & nihil passi fi inēmone ioseph. idē casū primorū nonmiserti. Oportebat namq; benignos & misericordes eē erga eos qui pores fuerunt correpti. & pmiam puocare. Oportuerat flere pinū qua cecidit petrus. & emēdari exemdatione uicina & ecaleneis malis corrigere mala sua. cū se uiderint id beneficii consecutos. ut possent alios flagellatis ipsi consequi salutē cū utiq; posse fieri. ut ipsis flagellatis alii emdarentur. Hoc enī nobiscū parit̄ ppulis dissere. ouenerandū m & platissimū capitt. quō multi temporis malta tibi inest pertia. instruc pplos & doce. confringere esurientibus panē suū. pauperes & sine tectu induxere indomū suā. nudū cooprire. nondespicere consanguineos pauperes. & nē maxime. ut bonū nrm nonsemp exhabundantia. sed & iā expenuria fiat. Tali enī hostia magis letatur dō. quā inbis que exhabundantia pbentur. efficere nos hodie. Moyses quidā uel finites ista pnobis addm. & reppitaeū aliquando uastatio. siue psacrificiū spirtale siue porationē. & obsecrationē tantū ut occurrat ire dni. & medius existens cessare facias qd sup ē plage. Libenter amplectit̄ dē canicie patris insiliq; intercessionē pfusi. supplica ppterritus malis. pfuturis inuenem offerpplm dō. Jam plagis & timore purgitū iā flagellis uastationis emdatū. Impera eis cibū corporalē. sedante ipsū angelicū cibū decelo descendentē recta cibia hominib; dm. terrenis reconiunge celestia reuoca imbres terre tēpori uos & serotinos. dabit dns benedictionē & terra nra dabit fructū suū. Jsta que deorsū ē cottidianū. & nra terra ppetuū. que fructificauit pmo uxpo ihu dno nro. cui ē gla & pōstas insecula seloy aomn.

INCIPIT DIALOGVS BASILII ET IOHANNIS LIBRARII

IOHANNES

IHI QUIDEM multi fuerunt amici certi. & amicitie iura scientes solideq; seruantes. Jnuis aut̄ exbis plurimus amore quē innos habebat illis omib; antecellens. tanto eos spacio contendit retrorsū relinquere. quantū illi ceteros qui nobis leui noticia iungebant; hic g mīsomē temp adherebat. Nam & studia ipsa contigimus & hisdē pceptoribus usi sumus. Sz & sedulitas & studiū ineadē literarū opa congruebant. Cupidtasq; simulis de isdē negotiis pariebatur. Nec tunc solū cū adhuc frequentabamus magistros. uerū & quando abbis recedentes oportebat eligere qd uter uitę nobis ingredi cōmdare. concordantes inbis etiā uidebam. Erant quoq; alia quā plurima q̄bus custodiebatur solida & rūpi nesciens nra consensio. Neq; enī aut splendore patrię erat qd diūsū uelle posse. alt aut m opulentia suppetente. ille utrī ducebat inextrema pauperie. Sed & substantie nīe equatio ppositi nrī eqlē statū uidebam imitata. Genus quoq; nobis simultē honoratū. ita ut omiū diligentiū sententia conuenuret. Jerū quia oportebat beatā uitā monachoq; sequi philosophyāq; uerā. inhoc nob trutina uoluntatū apparebat inēqlis quia illi quidē pars subleuata pendebat. Ego aut̄

Bamb. StB. Patr. 64. fol. 75r

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: [illegible] Patr. 64/fol. 75

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Tegit eñi mare ingentiū numer⁹ equoꝝ vⁱcisq; ſpecta
mentiū iuuenū equi & pedū phalanges. reſultare. ui
ſoli fulgor. armaq; radiū q; ei⁹ repercuſſæ ſcutiq; ſplendor. ſq;
galeaꝝ haſtarū ū fragor. & equoꝝ. hinnitꝰ ferarū in
celi. æmbitꝰ aut immanis aut ira p̄ ferrū q̄ diu
dentur congrediant⁹ aut eis ærā hoſtes ferq; uiri æmmanes tēp⁹ aut ecā congreſſionis aduen
tꝰ. Inhec ū ſubito rapiens quiſ paruulū inuenu
mi. æmbitꝰ ſcientē aliud p̄ paſtaq; ludicra
idē fiſtulaſ. æeū induit aereaſ armis. & omnē cir
ci exercitū. oſtendens ei inſidiaꝝ loca inſeſſa mul
tibus ſagittarioſ fundiſq; pugnantes centuriones ædu
ces armigeros & equites triremes & duces nauiū atq;
ibi munitꝰ milites. ornamenta ecā multa innaub.
collocata. Oſtendat aut & p̄ eū omē multitudinē
æualliſ ac p̄ruptꝰ pfunda æ difficultatē montiū.
oſtendat ecā aliq⁹ hoſtiū quibuſdā armatꝰ cū equi
ſuis uolantes paere accurrentia undelicæ arui
maiçe. enarrāq; pliq; diſcrimina. miſſiliū nubes.
ſagittariū grandinē æ multā tēpore caliginē æ
tenebraſ obſtaſ. noctēq; denſiſſimā. quā ſubito
to ſole ſagittariū fecerit multitudo æpuluerē ñ
mīꝰ quā tenebraſ obuloſ obcecantē. Iam aū torren
tiſ ſanguinis gemitū corruentiū. flantiū ululatꝰ
incendiū cumuloſ. rotaſ curruū rubentaſ cruore
equoſ cūſuis ſeſſoribꝰ p̄cipites. multitudinē ue
cadaueriū omnē terrā madentē ſanguine plenā
areū. æ ſagittaſ equoꝝ. & hominū galeata capita
æ paſſā iacentiū brachiū rotaſ crura parteq;
pectoriſ capita infixa telis. ferrū ſagitta fractū.
æ q̄d puella manſit oculoq; Explicæ aut ei ecā
nauali⁹ dāna belli quaſ daſ triremiū in medius
ardentes undiſ. quaſdā currentes merſū cū ipſa acie
quā ferant undarū frangorē nautarū tumultū
multū clamoreſ. mixtaſq; ſpumaſ ut unde ut ſan
guinis armaq; concurſuſ. alios inabuliſ mortuoſ.
alios merſoſ. alios erectoſ. inſtantes. alios nantes fluc
tib⁹ & impedientes ſe nauiū. omiſq; diligēt ura
goediaſ pugne p̄ſequens. mala quoq; captiuita
tiſ enumeret & ſeruitutē omi morte grauiorē.
biſq; dictiſ. iubebat ille puero ut aſcendes
equū diꝫ tanti exercit⁹ fiat. Putaſ huno
puerū & adrationē iſtius rei poſſe ſuffice
re. & ñ ante ipſū ſpectaculū, prius intue.
Hec putes me ſane rem ſermonib; extuliſſe.
neq; quō hoc corpore q̄ſi quodā carcere con
cluſi de inuiſibilib; uiuentib; ſpectare nihil
poſſim⁹. gnde ap te eē que dixim⁹. Multo
enim ſti⁹ belli imagine horribiliora & gradiora conſpi
ceriſ ſuetaſ illaſ diaboli aſtutiaſ his poſſim⁹ oculiſ in
tueri. Hēnī ibi eſ aut ferrū. ñ curr⁹ aut equus &
rote. nec igneſ æ tela iſta inuiſibilia. & alia inſtru
menta his omib⁹ terribiliora. Honeñ indigem hoſtes
illi loricaſ æ ſcutiſ. nec gladiū nec aſtiſ. ipſe aſ
pect⁹ illi⁹ mihi te terribiliſ potens ē diſſoluere ani
moſ quoſ animis forteſ inueneris cuiñ extra pp
aſ uires multa di⁹ prudentia muniam⁹. eiq; dē ſi ēt
poſſibile ut hoc ui corpore aut in hoc ipſo p̄ma
nentes ſine obſtaculo & ſine meu illaſ uiderem⁹
acieſ. pugnāq; contra noſ agte duboꝝ fide occulta
cōprehenderem⁹. cernerem⁹ p̄fecto ñ curruſ ſan
guinis nec corp⁹ ecanime. & animarū diſcrimina
& uulnera ita triſtiora ut illi⁹ pugnę imagine
quā nup ececit⁹ ſū ludiſ q̄s dā puerq; inco
parabiliter hui⁹ putaret. Iam hic ſē qui uulne
ratur cotidie. que tam uulnera ſimile opam⁹
mortificationē. & tanto grauiorē q̄m inter ani
mā diſtat & corp⁹. Cū enī anima telū peccati ac
ceperit corruerit. neq; quā iacet corp⁹ ſine ſine
ſenſu. Si quiſ ū ſine dolore erit adiabolo faciat⁹.
ipſa inſenſibilitate malū ſuū efficit. Cū quin
contriſtatur inp̄ma plaga facile ſuſcipit & ſedam
p̄ illā ū ecā. Hec, enī receſſit percuſſor ille pollu
tiſ congemmare uulnera. cū inuenerit animā

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.:

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Bamb. StB. Patr. 64. fol. 101r

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: HV. Patr. 64 fol. 1017

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Bam.bg. Sta. Patm. 64. f. 128r

filiuſm quiuxoretum corrupent. regno excluſus e.

Rome vii.

xliii. xiiii. i vii. xx.

xlvi xvi iii. viiii. xxii.
xlvii. xvii. iiii. x. xxiii.
xlviii. xviii. v. xi. xxiiii.
xlviiii. xviiii. vi. xii. xxv.
l. xx. vii. xiii. xxvi.

Colligitur omne tempuſ captiuitatiſ iudeorum. ann̄ lxx. quiſdm quotida
nu. anno eliachim. uſq; aduerſimum annum. cyri regiſ p̄ſarum computantur.
Porro iſdm aiuſ ioſiaę iudeorum regiſ anno. xiii. ſub quo hieremiaſ pphetare cepit
uſq; adprimum annum. ſup dicti regiſ deſolationiſ uero templi ſubdario rege complet̄
li. xxi. viii. xiiii. xxvii. hippiaſ carminū ſcriptſ ann̄. lxx.
lii. xxii. viiii. xv. xxviii. tragnoſcuntur. Hereides hiſtoriaſ claruſ
liii. xxiii. x. xvi. xxviiii. habetur.
liiii. xxiiii. xi. xvii. xxx.

Symonideſ lyricuſ. & ſophocleſ clari habentur. & xenophaneſ phiſicuſ ſcriptor
tragoedarum.

lvi. xxvi. xiii. xviiii. xxxii.
lvii. xxvii. xiiii. xx. xxxiii.
lviii. xxviii. xv. xxi. xxxiiii.
lviiii. xxviiii xvi. xxii. xxxv. Anachreon lyricuſ poeta agnoſcuntur.
lx. xxx. xvii. xxiii. xxxvi
Tamariſ regina maſſagetarum. cyrum interfecit.
p ſar. ii.
lxi. i xviii. xviiii. xxxvii.

Cambyſen. anno ſcdm nabuchodonoſor uocati. ſub quo iudith hiſtoria conſcribitur.
Apud hebreoſ pontifex maximuſ. ieſuſ filiuſ iozedech. & princepſ genuſ zorobabel
clari habentur.

lxii. ii. xviiii. xxv. xxxviii
lxiii. iii. xx. xxvi. xxxviiii.
lxiiii. iiii. xxi. xxvii. xl.

Apud ſamum. tyranniđ exercent. creſfrſ. poliemaeſ. ſyluſ. & pantagnoſtuſ.

lxvi vi. xxiii. xxviiii. xli
lxvii. vii. xxiiii. xxx Aegipti Cabuſen duo frſ magi regnauer̄ miſu p̄ q̄rela
lxviii. viii. xxv. xxxi. xxvii di
naſtia p
lxviiii. i xxvi xxxii ſarum ob Samudicę monarchiā condiderē. quā nunc
lxx. ii xxvii xxxiii tenuit q̄p pharaoſ uocant.
Olimpiaſ. Lxv. pcegyptū
inqua p̄ſarum regiſ cābyſiſi
darii filii anno v.
hydaſpiſ regni ſui.
fuit ann̄ ii. uſq; ad darii filii xerſiſ. ann. cxi. Lexercent.

Pytagoraſ phiſicuſ philoſophuſ claruſ habet̄. hyppharchuſ & hippiaſ athenis tyranniđ

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Msc. Patr. 64, fol. 128r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

lxxxvii. v. Quintianus exhispania cala qurrtanus. primus romae publicam scholam & salariu efisco accepit & darum.
Domitianus plurimos nobilium inexilium mittit. aliq; occidit;
lxxxviii. vi. Domitianus. mathematicos & philosophos romanos urbe pepulit;
lxxxviii. vii. Multa opera romae facta inquis capitolium forum transitorii duorum porticus iuliae sarapum stadium horrea piperataru uespasiani templum mineruae chalcidica odium.
xc. viii. Forum traiani. theme tituanae. & tytianae. senatus ludos mattiu nus mica aurea metasudans. & pantheum, V in capitolio ponit us
xci. viii. Domitianus dedacis & germanicis triumphauit. V ferat.
xcii. x Domitianus tantae superbie fuit. ut aureas & argenteas statuas sibi
xciii. xi. Maxima uirginum uestalium. cornelia conuicta strupri. uxra lege uiua defossa est.
Domitianus prohibuit uites in urbibus seri.

xciii. xii.
F L. Iosephus. xx. librum antiquitatum huius temporis scribit;
xcv xiii. Domitianus multos nobilium peduit. quosda in exiliu misit;
Secundus post neronē domitianus. xpianos persequitur & sub eo apls iohannes in pathmum insulam relegatus. apocalipsin uidit quā hyreneus interpretatur, Domitianus rursum philosophos & mathematicos urbe roma pellendum censuit.
xcvi. xiiii. Apollonius tyaneus & eufrates. philosophi insignes habentur.
Domitianus eos quidegenere dauid erant interfici precepit nullus iudeorum regni reliquus foret: Scribit brutius plurimos sub domitiano xpianorum fecisse martyrium inter quos flauiam domitillā flauii clementis consulis exsororē neptem. in insulam pontiam relegatam. quiase xpianā ee testatur.
xcvii. xv. Multa signa atq; portenta rome. & tot orbe facta.
Domitianus occisus in palatio & puespilones ignobilit exportat. an̄ etatis xxxv.

Rom. x.
xcviii.
Senatus decreuit utomia quod domitianus statuerat. in forum deducerentur. atq; multa quos iniuste exercrat. decoriores restituit. nonnulli bona propria receperunt anni & aplm iohannem hoc tempore exilio resolutum. ephesum fecisse inqua urbe & hospitiolum & amicos amantissimos habebat.
xcviii. .ii. Iustus axyberitide iudeorum scriptor agnoscitur; Nerua mortuus est. & adoptat in filium. V in hyspania.

c. i Traianus agrippinae in gallia imperator factus. natus italice
ci .ii. Decreto senatus. nerua inter deos relatus. V annis viii.
cii. iii. Romane ecclesiae epūs patum. quarto suscepit euaristus
ciii. iiii. Iohannem aplm usq; ad traiani tempora. hierapolitanus epē
ciiii. v. permansisse scribit. post quē auctores eius insignes fuerunt
cv. vi. papias hierapolitanus epē. & policarpus. smyrneus. & ignatius antiochenus;

Bamberg. St B. Patr. 64. f. 140a

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 64, fol. 140r
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Bamb. StB. Patr. 64, f. 152r

romanos qui tunc tēpris per suos magistratus gallię imperabant.
bello adorsi sunt. & usq; in carbonariam siluam fugant. fundunt. oc
cidunt. sicq; illatam sibi a romanis iniuriam. bello. rapina. cede ac ri
ē uindicant. ingressi autē tornacū. & cameracū ciuitates gallię
primo uniūsā marinam que int scaldū & sūnā fluuios iacent
uiolent obtinent. sicq; paulatī progredientes & redientes.
remos. suessonas. aurelianī. agrippinā. treuerim. & postremo uni
uersā galliā siue germaniam. ab equitania usq; ba uariam sibi
subiugant. Ethi quidē qui teutonicis cōmixti sunt proprio uocabu
lo franci. qui autē p conubia a gallis sunt progeniti. francigenę
sunt uocati. Primus rex francorū dictus est faremundus sub
cui tēpr. franci primū ceperunt leges habere. & lex salica inuenta
ab inuentore suo salegast nuncupata est. Mortuo faremundo
clodius filius ei crinitus successit. a quo francorū reges crinīti
appellati sunt. Clodius annos xx regnauit. cui successit
merouеus unde reges francę merouingi nominati
sunt. Post hunc hildericus filius eius suscepit regnū.
atq; tā morū, pbitate quā bellę asperitate francę q̄ ao
dilatauit. aurelianensē ciuitatē regno suo adiecit.
cōpletisq; xx iii annis in regno clodoueū filiū suū
tā uirtutis quā regni sui heredē reliquit. Hic sia
grū quendā aromanis gallię pfectū bello adorsus
ē. tantusq; francę uirt⁹ in illo bello enituit. ut
parti in acie parti in fuga intemptis hostib⁹ nulla
hodie in francia romanę appareant uestigia. Post
hanc uictoriā franci thuringos inuadunt. gentē
opulentā saltib⁹ & montiū situde grassantē atq;
a cladib⁹ ipsis animosiorē. Hi sepissime rupto fœdere
rebellantes francis tam uictoribus tributarii tan
dē facti sūt. Hondū hoc bello exēpto sequit⁹ aleman
nicū. q̄d ex sinistro principio felicissimos habuit
euentus. Hā sic ait apls scificat⁹ uir infidelis inmuli
ere fidele. erat clodoueo regi francę uxor xpia

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Inc. Patr. 64, fol. 152r

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Predicti patris Mystica dicta docent INCIPIT LIBER PRIMVS. Quō omnis diuina inluminatio secm̄ bonitatē uarie inpulsa ꝓuenies manet simpla & non hoc solv. sed & unificat inluminata.

OMNE DATUM

OPTIMVM ET OMNE DO. num pfectum desursum ē. descendens apatre luminum. Sed & omnis patre mota manifestationis luminum ꝓcessio. in nos optime ac large ꝓueniens. iterum ut unifica uirtus restituens nos replet & conuertit ad congregantis patris unitatē. & deificā simplicitatem. Et enim ex ipso omnia & in ipsū. ut diuinū ait uerbum. Nos ergo ihm inuocantes paternū lum̄ qd ē uerum. qd inluminat omnē hominē uenientē in mundū. ꝑ quem ad principale lum̄ patrē accessū habem̄. in sacratissimorū eloquiorū patre traditas inluminationes. quantū possibile respiciem̄. & ab ipsis symbolice (i. significatiue) nobis & anagogice (i. ēmplatiue) manifestatas ceelestiū animorū ierarchias. quantū potentes sumus considerabim̄. & ꝓncipalē & supꝓncipalē diuini patris claritatē quę angelorū nob in figuratis symbolis manifestat beatissimas ierarchias (i. summa sacerdocia). immaterialib & n̄ tremtib mentis oculis recipientes. iterū ex ipsa in simplū suū restituem̄ radiū. Et enī neq ipse usquā umquā ꝓpria singulari unitate deseritur. ad anagogicā uero & unificā eorū quę ꝓuisa sunt contemperantiā optime & pulchre multiplicatur. & ꝓuenit. manetq intra se munere in incōmutabili similitudine uniformiter fixus. & in se quantū fas ē respicientes. ꝓportionalit̄

Bamb. StB. Patr. 66, fol. 5r

1:1
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 66,1 fol. 5r
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Angelicarū descriptionum. inluminationes dedisti hominibus reuelasti uidere animo cōpositum astrum.

Epigramma inbeatum dionisiū de ecclastica ierarchia.

Symbola diuinorū mirabiliū sacrox uniformi fabula.
Insingularitatē recipiens uni luminis unā claritatem.

Incipiunt cap̄ de ecclastica ierarchia.

Conpresbitero timotheo dionisius prbr.

i Que sit ecclesiastice ierarchie traditio. atque eiden speculatio.
ii Depficiendis in ϕoticmate. iii Depficiendis in cynazei.
(i. baptismate. i. missa.)
iiii De pficiendis inmyro. & inipso offerendis.
v. De sacerdotalibus consummationibus.
vi De pficiendorum ordinib, vii. Depficiendis indormientib,

Precumbentiū capitulox doctrinā secm duplicē pfic modū.
Primū enī exponit hoc. quom pficit mysteriū capituli. ac deinde theorie quandam traditionē. ut puta mysterii inluminationis expositio primū. Deinde secunda theoria ei. Iterum mysterii cynazeoc expositio deinde theoria ei.

Incipit liber de ecclastica ierarchia. Quesit ecclesiastice ierarchie traditio. et quae eiusdem speculatio.

UIA QUIDEM SE
CUNDUM NOS IERARCHIA EUERORŪ
diuinorum sacratissima intenta atq, diuina
habet. deifica scientia & operatione & con
summatione. exsupmundanis & sacratissimis nos
ostendere oportet eloquiis. sacre pfectionis misteriox
(i. hostiam. TEAETHN.)
his qui exierarchii sacramentis
& traditionib, pfecti sunt. Sed inde quomodo. Non exprm

Bambg. StB. Patr. 66, fol. 25v

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc.Patr. 66, fol. 25 v

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

·11· Quomodo oportet & uniri & ymnos referre omniū cau
sali & sup oma. iii. Que κατα φατικαι theologie. que απο
φατικαι. iiii. Quia nihil sensibiliū omnis sensibilis pexcellen
tiam causalis. v. Quia nihil intellegibiliū omnis intellegibi
lis pexcellentiam causalis.

Epigramma inbeatū dionisium de mystica theologia.
Nouam clarritatē inreliqua & scientiam subsistentium.
Nocte pdiuinam quam non iustum licet nominare.

Compbro timotheo dionisius pbr.

TRINITAS SVPER essentialis & sup ds & sup optime xpiane
inspector theosophie. dirige nos in mysti
corum eloquiorū sup incognitū & sup lucen
tem & sublimissimū uerticem. ubi noua & ab
soluta & inconuersibilia theologie mysteria scdm
sup lucentē absconduntur occulte docentis silentii caliginem
inobscurissimo qd ē sup manifestissimū sup splendentē. & in
qua omne relucet & inuisibiliū sup bonorū splendoribus
sup implentē inuisibiles intellectus. Mihi quidē hec opto.
tu aut oamice timothee circa mysticas speculationes cor
roborato manere. & sensus desere. & intellectuales operationes.
& sensibilia & inuisibilia. & omne ñ ens & ens. & ad unitatem
ut possibile inscius restituere ipsius. qui est sup omnē essentiā
& scientiā. Ea enī te ipso & omnibus immensurabili & abso
luto mentis excessu ad sup essentialē diuinarū tenebrarū
radiū oma deserens & ab omnibus absolutos ascendes. His
aut uide quom nemo indocte auscultet. Indoctos aut
dico inhis que sunt conformatos. & nihil supra existentia

s affirmatiua qua dicero
uocat intentione. negatiua
qua uocat dicero depul

Bamb. StB. Patr. 66, f. 94a

1:1
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 66, fol. 94r
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

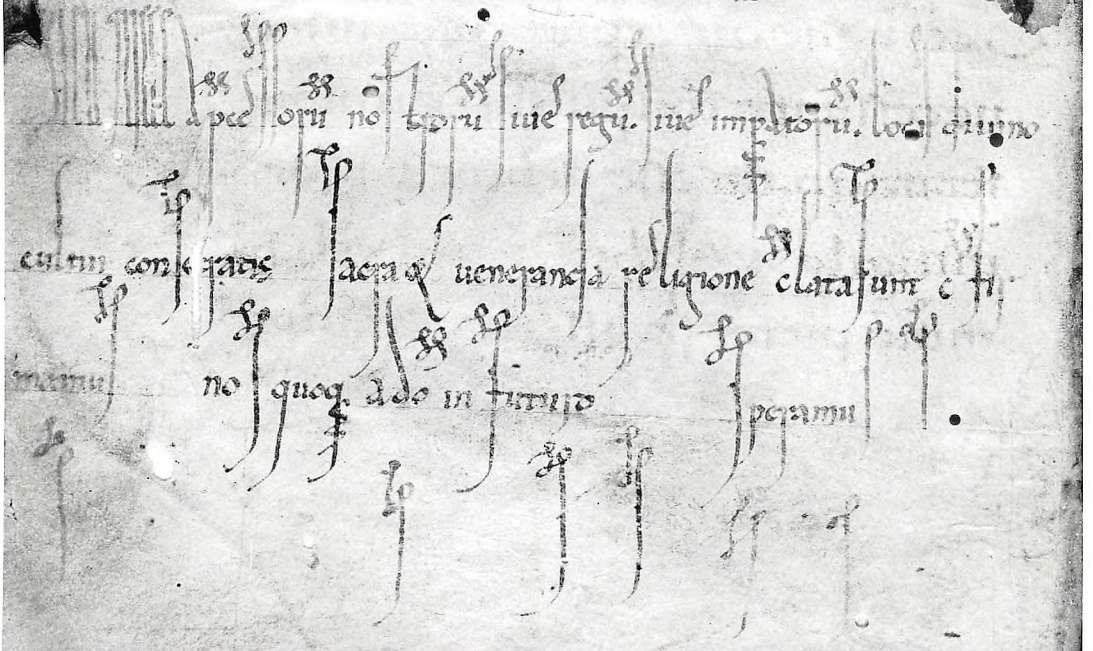
ſtationis lucis dirigo quia adhuc indelic
torū fluctibus uersor. Sd inhuius questo
uitæ naufragiū orationis tuæ meritis ualeā
ſustinere. utquia pondus proprium de
primit. tuumē meritis manus leuet.

FINIT DEOGRAS

EXPLICIT LIBER REGULAE PASTORALIS

OBSECRO QUICUMQUE HOC LEGERIS LUMEN LEGENTIS ORES PRO PECCATORE RAINERIO QUI CONSCRIPSERIT ET CUM LABORE DIGNO CORRIGAT

SAMAS CUM LOCARMINE

Bamb. StB. Lit. Pat. 75. f. 195v

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Msc. Patr. 75, fol. 195v

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

ętna · fornicatoribus uero pęnam retribuit sempitnam; Sicut
& casti cum xpō sine fine gaudebunt · ita cum diabolo sine
fine fornicatores ardebunt; Aptica namq; testatur auctoritas ·
quia fornicatores & adulteros iudicabit ds; Ideo beatus apls
qui corporales nuptias diuinitus institutas nouit · fideles
mattos his uerbis ammonere nondesinit; Viri diligite uxores
uras · & nolite amari ē adillas; Estote & cum timore di dul
ces uxorib' yris · & simul ambulate puā fidei & caritatis · cur
rite simul inoperibus bonis ut adregnū dī simul puenire
possitis; Quicumq; autē non sunt uxorib' alligati & p timore
dī religiosam continentiam diligunt custodire · maiorē spe
rent inconspectu dī mercedem si custodierint conscientiam
sanctiorem; Continentes autē xpiani quisq; conuersantur ·
& bonis operib' continenter insistunt · multo maiorē inecodē
regno glam possidebunt · Per dnm nrm ihm xpm;

d Bona ē coniugalis pudicicia · sed multo melior ē continentia
xpiāna; Necesse ē aut ut melioribus pmius bonorē ē q melioris
sectat · & pocior sit immercede q plus laborat inopere; Con
iuges & fideles & casti q in bonis operib; concordit viuunt
[illegible] inregno dī habebunt;

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Msc. Patr. 159, fol. 85r unten

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Bamb. StB. Patr. 159. f. 181v

BEATI Sacerdotis & martyris tui Apollonaris. Apollonaris.
qs dne tibi nos gloriosa commendet intercessio. ut eius ad
tui precibus etne beatitudinis inseramur gaudio. P
esto dne plebi tue sctificator & custos. ut apli Iacobi Apli
tui Iacobi munita presidiis & conuersatione tibi placeat. & secu
ra deseruiat. P Felicis Martyris
Pra qs omps ds. ut qui beati felicis martyris tui gloriosa me
rita ueneramur. eius apud te meritis & pcib' semp aduuem P
Pra qs dne ut sicut pplis xpianus Simplicii. Faustini. Beatricis.
martyrum tuorum Simplicii. Faustini. & beatricis temporali
sollempnitate congaudet ita pfruatur etna. & quod uotis
celebrat. affectu comprehendat. P Abdon & Sennen.
Ds qui scis abdon & Sennen ad hanc gram uemendi copiosu
munus gre contuliste. da famulis tuis suorum ueniam peccatorum
ut scorum tuorum intercedentibus meritis abomnib' mereamur aduersitatib' liberari P
Os qui beatum petrum aplm a uinculis / Uincula Sci Petri.
absolutum inlesum abire feciste nrorum qs solue uincula
peccatorum. & omnia mala anobis ppiciatus exclude. P At
Ds qui beatum Petrum aplm in elemento liquido gradientem

qui beatum pan
aleonem imer
uincula liberu mi
ormta securu gra
ue ubiate fecisti.
is clemciam tua
ut in nob flamas
orporaliu passi
num mie tue
nbre restinguas
e igne beate ca
itatis sep accendas.

Abb 1:1
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 159, fol. 181v oben
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Bamb. StB. Patr. 159, f. 203a

Notum sit omib⁹ xp̄i fidelib⁹ tam futuris quam p̄sentib⁹ qualiter ꝺ dal
ricus babenbgensis eccl̄e canonicus obremedium anime sue et parentū
suorum tradidit p̄dium suum ER A NCH EN DO R.E. cū omi utilita
te que inde p̄ossit prouenire. adaltare sc̄i GE O RII. sfīb⁹ inoblationem.
p manū sponsoris id est formundi sui O TT O NIS. de AL E CH BA C h.
quē iudicio coram. H E NRI CO. quarto romanorum imp̄atore obtinuit
& aduocatum suscepit. Quod canonici statum iure legali cū nuncio
aduocati sui scl. Wolframmi comitis. & adeloldi Walpotonis. potestati
sue sine omni contradictione uendicauerunt. et kartam sibi inde
faciendā quamdiu uiueret constituerunt. Ipse uero post obitū suum
quid inde fieret cū consilio subscriptorum fratrum sic constituit. De
bent⁹ igitur inde sfīb⁹ sequitū in anniuersario suo. sicut in natalicius
apl̄oz. paupib⁹ uero. tres modii siliginis panis. & perna. siue bos.
et tres urne cerusie et lum̄ de sepo. p̄singulas noctes cetera reliquus
que sunt in sacrario. Debentur etiam inde in anniuersario suo sfīb⁹ de
sc̄a maria. v. solidi. de sc̄o stephano. v. solidi. de sc̄o iacobo. v. solidi. Hanc
traditionē ego R O T E E RT V S. sc̄e babenbgensis eccl̄e eps ut in comuni
sa p̄maneat banno confirmau. & sigillo patroni nri sc̄i GE O RII
iussi insigniri. testesq; subscriptos adhibui kabelimus p̄posit⁹. Hebe

1.1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Msc. Patr. 159, fol. 203r oben

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Bamb. SLB. Inc. 166, fol. 1a

INCIPIT LIBER GLOSARUM.

A littera in omnibus gentibus ideo prior est litterarum. qd nascentibus uocem aperiat.

Abba syrum nomen significat in latinū patrem. qd paulus romanus scribens eo sunt duens. in quo clamamus abba pater. in uno nomine duabus usus linguis. dicit hi abba syro nomine patrem. et rursus latine nominat inde patrem. A babarissimus. á deformissimus. ab infirmissimus. f mus.

A b abiectissimus. abuenustissimus. ab obscurissimus. abangustissimus. siue á parussimus.

A b abiectissimus. á minimus. & ab humilib; A b accessu uentorū. á uentorū gressu.

A b actus. ab actu remotus. A blat. expulsus. A borsus est. dimidius ablatus & raptus. unde latrones abactores dicunt. A bactus. qd sit ab actu remotus. A bi. uel mensis. q & quinti.

A b apud hebreos dr. quem nos augustum mensem uulgo nominam. syrorū lingua augustus mensis dr.

A bactor. fur iumentorū & pecorum. quem uulgo abigeū uocant. ab abigendo seducere.

perducatur. ad studium. deducatur. ad honorem. A bductus. ab isto loco ductus.

A bebitus. p dabitus. A begit. uenit. aut. A begit. auertit. A begit. commouit sparsit.

A bel interpretatur luctus uel mirabilis. A bel luctus interpretatur. quo nomine prefigurabatur occidendus. idē & uanitas. quia cito solutus est atq; subtract.

A bellana species est arbor. is. cuius nuces in cibo sūptæ. corporis sanu pinguedinē cōfer.

A bellanæ p̄nestrinæ nuces uirides strinxit. coctæ aut minus uicibo sumptæ capitis dolorē excitant. stomachi inflationē distendunt. corporis sanu pinguedinem. conferunt.

A bellanæ. á campaniæ oppido ubi abundant cognominatæ sunt. hae agrestes pontice uocantur. eo qd circa ponticū mare abundant.

A bena & auena differ. habena p. b. litteram. lorum est. habenas aut ab habendo ductas putant. eo quod his equos habemus. i. tenemus. Vnde & equi habiles ductu. hæc & frenacula a reuinendo. habenas lora sed nec flagellandi potestatē dicit. A bero abscedā.

A bero abscedam. discedam. p̄gam.

A bestion. lapis. quicum ignem nullum habet proprium. accepto tamen sic ardet alieno. ut non possit extingui. extinguet.

A bestion. archadius lapis ferrei coloris. ab

A biecit contempsit. A biecit affixit pfrauit.

A biecit oppressit pecudem mactauit immolauit.

A biecit oblisit obruit uel euertit.

A biecit euolauit aut eiusit. fugit aut expulit.

A biecit expoliauit mundauit. cum nudat.

A biectare increpare uel maledicere.

A biectare contumelias afficere.

A biectare probra dicere conuiciare.

A biectare exprobrare l' insectari.

A biectare una minus. inopsdicere deridere. siue diffamare.

A biectare. imperare. criminari. maledicere. estimare. uicio dare. siue reprehendē.

A biectare contumelias irritare.

A biectare hostis inferre uerba conuicia compellere. p̄scindē aut lacessere.

A biecto multa. tristi facie. A biecto multa tremendus labris aut turbato uultu.

A biecto multa pallido aspectu. turbidis oculis intercipientibus uerbis.

A biectum humile depressū demissū iacens.

A biectum inglorium. inglorioſum.

A biectus supplex uel demissus. f pedes.

A biectus summissus humilis. f us. ad

A biectus pauidus tremens. f gemibus. p̄stra

A biect' genu coplexus. tenens genu. herens

A biectus. p̄iectus iacens. A biect' uulgo barbar.

A biect' inultus uel stolidus. A biect' imperitus.

Bei Veröffentlichung bitte angeben:
Staatsbibliothek Bamberg
Signatur: Msc. Patr. 166, fol. 1r
Foto: Alfons Steber - Lichtbildstelle, Staatsbibliothek
Belegexemplar erbeten
Verwendung für gewerbliche Zwecke ist nicht gestattet
Staatsbibliothek Bamberg
86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

Bamb. Lit. Pat. 166. f. 5v

promotae arma sumum ⁊ inomnibus par-
ersimilicondicione animus fierẽ: uiros qui
superfuerant interficiunt. aq; accensae in
hostẽ sanguine suo ultionem caesorum
coniugum finiumorum exedio ⁊ secum
tunc pace armis quesita. extermos concu
bius ineuntes. aeduos mares mox enecant.
feminas studiose nutriunt. Inuitis insanũ
dexteriorib⁹ mamillis: ne sagittariũ ac
cus impedirentur. Vnde amazones dicte
harum duae fuere reginae. marpheside
⁊ lampedo. quę agmine duuso in duas par
tes uicissim curã belli ⁊ domus custodiã
sorciebantur. Igitur cum europe maxi
mam partẽ domuissent. asię uero aliq̃n.
us ciuitatibus atq; ipse iam̃ aephesum
alusq; urbes condidissent. ꝑ capuã exercũ
suparrem honestã oppulentissima ꝑ da
addomũ reuocant. reliquę adtuendum
asiae imperium relicto. cũ marpheside re
gina. concursu hostium trucidantur: huĩ
locum sinopę filia capessit. quę singularem
uirtutis glorium ꝑpetua uirginitate cumu
lauit. hac fama excita. gens scythica arma
rum multarũ ⁊ bonarum uirorum dicerauĩ am̃
⁊ alti. ac phoc oportent merris curaq; dici sicut
inęloresonum. Amoena iocunda Amoena de
lectabilia Amoena uoluptuosa. Amoena uirida
opaca. Amoena loca dicta eo quod solũ amorem.
prestant. ⁊ ad se amanda alliciant. + uerius hae
cus quod sine munere. sint nec quicquã his offici
a quasi amunia hoc est sine fructu unde nullus.
fructus exsoluitur: unde ⁊ iam nihil prestantes m.
munes uocantur. Amendabit abscondit Amen
dat effugat aut longe mittit extra commendat
Amoenibus excubiis. Amoenibus festibus
iocundus. Amoenis secretoribus. Amoenas iocus
das nemorum. Amoeno umbroso siluus circumda
to. Amens consilii incertus. Amens urbanus
Amens demens. Amens furiosus uel insan̄. Ames
alienus. Amens uecors uesanus. Amens animi
animi unpos ideft iracus. Amentes sine mente
ideft amentes. Amentia insania. Amentia furo
uecordia. siue mala mes. Amentia alienatio.
Amentia ⁊ dementia. ita distinguuntur; demen
tia temporale uitium est. amentia uero ꝑpe
tuum. Amentum ligamentum arte. Amentũ
unculum est iaculorum. astilium. + quimedius
hastus aptatur. ⁊ inde amentum quod media
hasta religatur: iaculatur: Amoenum feru

istius tamarerũ uersũ inquitas. Ambiges
circum Ambages incertũ iter. Ambages ꝑplexe
tus. Ambages uerboꝝ circum. Ambagesermo
nis ꝑplexitas. Ambigiosus circulosus dicitur per amba
ges circuens. Ambatũ ambitionẽ. Ambe utrąq; am
bes as circum aeris. Ambiserui. Ambigenibus cir
cumdatibus. Ambifarium. ꝑ duab; parab; posi
tis ⁊ ꝑ ambabus. Ambiarium ex ambab; parab;
Ambigit dubitat Ambigit dubitat Ambiguũ
dubiũ incertũ. Ambiguitas dubius figuratas.
Ambiguus libenter; dubius. Ambiguus titulanter;
Ambiguus trepidis urbanus. Ambiguus arctus an
gustus ꝑturbatus. Ambiguitas dubietas. Ambi
guitas est cum id quod scriptum mẽdius aut plu
res res; significare uidetur: Ambiguũ ⁊ Am
biguum dubiũ instabile. Ambiguũ anceps.
Ambiguus dubius. Ambire circumire. Ambire
est circumuenire. Ambire honorũ gradus ⁊
ordines potestatũ appetere. Ambit circumdat
caput. Ambigit circuit. Ambit caput ⁊ gu
dat. Ambit caput contra rationẽ Ambit circum
uallat ⁊ circumuenit. Ambit communit ampledi
tur: includit. Ambitio grã blandicie gloriaso
rensis. Ambitio adulatio. popularitas affabilitas
Ambitio cupiditas. Ambitiosus arrogans suamus
Ambitiosus qui honores ambit. Ambitiosus ꝑ.

rum multarũ ⁊ bonarum uirorum dicerauĩ am̃
⁊ alti. ac phoc oportent merris curaq; dici sicut
inęloresonum. Amoena iocunda Amoena de
lectabilia Amoena uoluptuosa. Amoena uirida
opaca. Amoena loca dicta eo quod solũ amorem.
prestant. ⁊ ad se amanda alliciant. + uerius hae
cus quod sine munere. sint nec quicquã his offici
a quasi amunia hoc est sine fructu unde nullus.
fructus exsoluitur: unde ⁊ iam nihil prestantes m.
munes uocantur. Amendabit abscondit Amen
dat effugat aut longe mittit extra commendat
Amoenibus excubiis. Amoenibus festibus
iocundus. Amoenis secretoribus. Amoenas iocus
das nemorum. Amoeno umbroso silua circumda
to. Amens consilii incertus. Amens urbanus
Amens demens. Amens furiosus uel insan̄. Ames
alienus. Amens uecors uesanus. Amens animi
animi unpos ideft iracus. Amentes sine mente
ideft amentes. Amentia insania. Amentia furo
uecordia. siue mala mes. Amentia alienatio.
Amentia ⁊ dementia. ita distinguuntur; demen
tia temporale uitium est. amentia uero ꝑpe
tuum. Amentum ligamentum arte. Amentũ
unculum est iaculorum. astilium. + quimedius
hastus aptatur. ⁊ inde amentum quod media
hasta religatur: iaculatur: Amoenum feru

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 166, fol. 9v, oben

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Bambg. StB. Patr. 166, f. 25ra

thamũ. ul flos. & apud latinos aeris flos apellat̃
sic autẽ nunc multus in regionibus. olim in
hispanię puteis uel stagnis. id genus aquę habeb
tibus quando quoquebant. & cupissimas ligneas sus
appendentes post sup eas tres lapillos extremos q̃
bus limus insimulmachinẽ mitti aciem adhereat
sicq; exclusũ siccabrẽ diebus triginta. sic autẽ nunc
alibi inspelunceis qđ ad liquide colligẽdũ. deinde
fusũ in quosdã bothros solidatis sic & esculentibus ca
natis quorũ alaceribus decidentes guttae coa
lescunt. sic & salis modo exsiccantis simile sole
adeo autẽ ẽ strictae uitae est ut inconũ & ut
sorũ ora spursũ tantumũ habeat ad stringendã
ut ñ ualeant mordere:

Calcapa dicta quia in calce hominis ligam̃
tide impedis posteriore parte ad stimulandos
equos. quib; aut pugnandũ aut curren
dũ ppẽ pigritiã animalis [illegible]ore. nã
extremore stimuli nuncupa[illegible]nt & libi
dinis stimuli

Calcara fumi aculei qui incalcantes po
nunt impedis posteriore parte ad equos
stimulandos.

Calcar unũ qđ primũ labentes celeuobus.

Calcas diuinu peritus.

Calcato uacuato.

[illegible]

nẽ calculi qđ puias ordinales eam quasi
p calles

Calculi parum ordine mouentur. parum
uade. unde alios ordinarios alios uagos ap
pellant. at uero q̃ moueri omnino ñ possint
incinctos dicunt. unde & agentes homines
non uocant quibus spes ultra procedendi nulla
restat. Calculi terrena p mistione cõcreti par
uissimi lapides calculi dicũtur acalcando;

Calculus lapillus. calx enim lapis ẽ. unde & cal
curalis dicitur. id est numerus;

Calculae luxae. aut seru minimum

Calculus genus est lapidis durissimi & rotun
di & communiter lenissimi. & de quo inesse
uolunt adme unus de seraphim. & in ma
nu eius calculus quem ferociens ualeat deiure

Calculus ẽ lapillus. ferme admodũ rotundus
atq; durissimus. dictus autẽ calculus qđ sine mo
lestia breuitate sui calcetur. cui ẽ quarius est
scrupus lapillus minutus & asper.

Calculũ numeri Calculũ culmen.

Calculum culmen & summum

Calculus lapillus Calculus lapis minutissimus

Calcus minima pars ponderis. quarta pars
obuli ẽ. ẽstans lenis geminus granis. & appel
latur autẽ calcus qđ sit paruulus sic & lapis

gus multi minorũ dicũt

Calidutas astutia. Calidutas subreptio.

Calidutas insidię fraus dolus. Iuo artificio;

Callidna sastucia malitia. Calidnas capta

Calidnas prestigiũ fallaciae

Callitas fucus in tenebra inductio

Calidos. lanceos aquas calidas

Calidos. lanceos feruentẽ. aquã

Callidus. uersutus aut astutus

Callidus. durus malitiosus

Calidus. malitiosus mendax.

Callidus. subtilis sub dolus.

Callidus. insidiosus supbus uaser Intellegũ

Callidus. uerax. capitalis fictus. risin

Callidus homo. interdũ seruens interdũ for

Callidus. & facundus. hoc mõ se differt. cal
lidus per cerutationẽ. atus instructus facun
dus. qui facile fari potest. item callidus
& uersutus hoc inter se differt. callidus ẽ
indispitando subdolus. uersutus autẽ cal
mens. adquã libet facile fraudẽ uertere. ergo
callidus ñ p astutio tamẽ. sed p astutem
docto dicimus & uersutus autẽ atheo qđ
animũ cito uertat

Calliga damana p mutationẽ a premis. t
cui subiacet ac deorũ insula taphane ex

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 166, fol. 25r, oben

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Bamberg. StB. Patr. H. 6 . f. 30v

uesca & cōmunit equalit nesingularitas luxu
ria gigneret. & ait coena uespertinus sub. quā ues
pra antiq duchant inusu eni nocte prandia.
Caena dominica dicta & eo qd in die salua-
pasca eius discipulis fecerit qd & hodie
sic & traditū celebrat. & q die p̄ inde & ia
sem chrisma efficitur. qa ia p̄ biduū paschę
maria cap̄ ac pedes dni unguento p̄ fudisse
phibet. unde & dns discipulis suis dixit. sens
quia p̄ biduū pascha fiet. & filius hominis tradet
ut crucifigat. Caenatū pgere. adcenia pgere
Cenerat id granosū / mare cenerit.
Cenerit. serpens inflexuosa que sē p rectū uer
tit efficitur. de qua lucanus. & sē p rectū labsurat li
Cenes. integr. sfecias / & adsumit & ē greci nom
Cenex nom mensure est quotiens sextarius qua
Ceno nouo uel ceno Ceno. sordido & odorato luto.
Ceno squalo luto / & ipse uiuit.
Cenobite Genus monachorū quos nos cōmune u
ocitet possimus appellare. cenobū eni plurimos
Cenobiū monasteriū plurimorū est.
Cenobiū ex greco & latino uidet cō cōpositū
eo enī habitaculū plurimos in cōmune uiuen
tium cenon enī greci cōmune dicunt
Ceno cephali appellant eo qd camina capita habe
ant quos q ipse lucretius magis bestias quam
homines

Census opes copie Census aut facultates aut pe
cunie. Centaurea genera flor. Centaurea her
be bone Centaureā greci uocant quo acrono
centauro fert repperta eade & longinquos qua
locis humectis nascit. eade & fel terre pper
amaritudinē Centaurus bestia medius equus
medius homo. sic hoc poete fingunt. Centauro
nunc nauis alas monstrū quod ē humane & equi
cunctione formatū Centaurus species uocabu
lū indidit. ide homine eq̄ mare. & quos q̄dā fuis
se qui tessali saloq. deum. sed peo qd discur
rentes libello uelud unū corp̄ equi & hominū u
derent inde centauros ductos asserueri Centena
rius nom numeri ē. eo quod centū librarū pon
deris sit. qd pondus pper p̄fectionē centena
rio numeri instituerunt romani Centenio
apellatiū eo qd implerisq; locis uacuo semen usus
q; adnascendi frugis centesimū renascit
Centones apud grammaticos uocari solent qui de
cumulo omeri seu uirgilio aliena operamo
re centenario exemplus hinc inde cōpositus un
ius sigmenti corp̄ adfigurare cuius q; materia
& Venuq; uox adelphi centonē exemplio defluxit
a mundi & euangelius plenissime excepit. ma
teria cōposita secundū uersus. & uersus secundū
materiā cōmanus. sic q̄q & quidā pōpinus exco

Coepit & cepit. hoc uit est. cēpit decapiendo. ce
pit de mcipiendo / honorē adeptus.
Cepit fructū talit fructū Cepit fructum
Cepit fructū collatius est dictatus est.
Cepostu aqui. iohanni greece qd latine dicit
optatus sit iohannis / cepta inuiciata inocati.
Coeptus inco aut Coepte cōpositū Cepta in
Cerapiaque arma instrumenta pastoria. / est.
Ceramus. figel. id figulus greece. Cerasia greci
Cerasia poma. Cerasus arbor Cerasus arbor pomifera
Cerasus & cerasia differt qd cerasus arbor cerasia po
ma. huius aut pomi tres inesse uidentes. inqui
busdā austerus sapor in alia laeuis inquib; dul
cis austera uenter stringit stomacū. & for
tat agida incidit & flegmata abundantius
estomacho porrina & magis siccant. cerasi
sitim & densi humoris incidunt dulcas
stomacho & traria cerasi tam p̄ manifesta
fluunt quam in & horridentiū & glutien
tiū asperna lenit
Cerasus arbor. a cerase urbe ponti uocata
ā Lucullus cū cerasū cuntare ponti delexit
hoc genus pomi inde aduexit & occupante ce
rasū appellatū arbor aut cerasus pomū
cerasū dr hoc a & ante lucullū erat in
talia & durū unde & cornū appellatū est

1:1
Reproduktion / Veröffentlich... nur mit Genehmigung und Ang...
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 166, fol. 30v
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

& cũ querũ qd uisu integẽ & uñ tyrannũ
adiecta differentia qdũq; definũ id rexẽ
modestũ & rẽperatũ tyrannus impius & inimicus.
Septima species definitionis ẽ quã gci catamerasoran
uocant latinu ptranslationẽ dicunt ut cicero intro
picis. Ignis ẽ qua fluctus eludit hoc uane tracta
ri potest. modo enĩ ut moneat. modo ut designẽ
modo ut uituperet aut laudẽ aut moneat.
nobilitas ẽ uirtutis modoq; apud posteros sarcina
ut designet apes apex ẽ. ars corporis ut laudet
adolescentia ẽ flos ętatis ut uituperet dumq;
sunt breuis umq; uaricũ longũ. Octaua species
definitionis ẽ quã gci catapheresin uulgariter la
tini p ꝑuantiã ętatis ei qđ definũ dicunt. bo
nũ ẽ qđ malũ nõ ẽ & his similia. hoc definitionis
gnẽ ut debeam ętatũ notari ẽ ut sibonũ qđ pdẽ
cihonestatẽ. id qđ tale nõ malũ ẽ. Nona species
definitionis ẽ quã gci catabýpponposin latini
pquandã imaginationẽ dicunt. ut eneas ẽ ue
neris & anchisę filius. hęc semp uiduus ui
satẽ adhanc modo appellas. Decima species defini
tionis ẽ quã gci antelluphosolocismu homo qui
latinu pindigentiã plenu excodẽ gnẽ dicunt ut
siquerat qđ sit animal rospondeat ut homo & enĩ
questiõ pdictũ declarans exemplũ hoc ẽ ppũ de
finitionis. q̃d sit illud qđ querẽ declarat. Unde
cima species definitionis ẽ quã gci catanalogiã
latini uaria oratione dicunt id pindigentiã ple
nitia ẽ redit reflexu ẽ sensus elanguit cruor
exspirauit desunt obolita ẽ cessit absorta ẽ dela
Defodit uitra se absondit. Deformatũ del ta ẽ.
honestatũ uiciatũ ętatũ uitiatũ pollutũ uiolatũ se
datũ inq̃natũ decoratũ deturpatũ cõtaculã
tũ pfanũ. Deformẽ iormem tr̃pitũ fodũ tr̃pẽ
flagitiosũ ihonestũ pudendũ uiliberale erubes
cendũ idecorẽ infamẽ calũniosũ criminosũ pbro
siũ suspectũ famosũ uindictosũ suspitiosũ. Defor
mẽ adcorp tr̃pe eadẽ defert. Deformẽ & ifor
mẽ deformis ẽ cui forma decẽ. iformis ũ ultra
Deformicata corpor defectis austulis [sexũ
Deformis fedę formis fęda laeuia uacunda ide
cora impudens inuerecunda inhonesta. Deformis
& tr̃pis tradistinguũ deformis adcorpus pertinet
Deformitas squalores sordes pallor [gris adanimũ
inquinues macies rabes. Defossus transfixus.
Defraudat fraudẽ facit. Deffẽdat minuit. Defensũ
detrimũ unde adhuc frensa saba quo obtrita frangit
Defrenat unũ q̃quando defrudatũ. Defreni qđ
defraudatẽ & quasi fraudẽ patẽ. Defreni dicti
eo qđ coquendo aresca minuisue faciat. Defrudat
defraudat minuit qđ frui debuit. Defrudatẽ de
fraudat. Defrudauerat. defraudauerat subintellegũ
Defruta qđ arui gce eni dr̃ exema. [renuerat
unde & defretũ eo qđ coquendo aresca minuisue fiat.
Defuere defuer. Defuerus ꝑ desiit. Desunt minus sunt
absens sunt. Defuncta officia gratis pfuncta id sonũ
Deisobe hoc ẽ a deo sacro. Dehinc deide p hęc postea deinde
rursũ deinde denegro decetero. Deide exhoc p hęc p modũ.
Deicepsamodo pea nisi exinde postmodũ deinde uerũ
rursũ deinde denegro dehinc. Deinde deicepsdecetero
Deipuso subito. Denegro deide decetero.
Dehiscat dehiscebat. Dehiscendi dehiscebat ruinis ruptens.
Dehiscens aperiens se patefaciens uastu diffusa desire.
Dehiscens uade hiscens. hinc enĩ dea genus ẽ dehinc
Dehiscent aperient patefacient
Dehiscere dissentire & apposito alienare.
Deisc& patesce dissoluũ separatũ. Deisci pedẽ retrax.
Delibrare hoc ẽ deligno. Diudicat discernit discut.
Deuitũ usurandũ certũ uitare Delapsa decadens
Delapidat erogat citius. Delata artificiosa ingeniosa.
Delati de apportati adplicati casu adportã
Delato deportato.
Delatore & dilatore delator q̃ adaccusandũ dilator
q̃ differt ad adferendũ
Delator dictus eo qđ detegeret qđ latebat
Delatus importatus. Delatores dicunt q̃ aut facul
tates pdider alienas aut capitã alĩnũ impetrãt.
Delatus deportatus pelago delatus iniquo hostilẽ
Deleb au deira leuau. Delecta electa p ma.
Delectat placet cordis ẽ uoluntas ẽ grati ẽ
acceptũ ẽ ihonore ẽ. Delectũ electũ. sunt autores
Delent sternant pfligant cedunt obtruncant iniciẽ
Delere diruere duellere excidere solo aquare. iplanũ
Delerus mine defectus pigere atiũ [detrahere.

Bamb. StB. Patr. 166, f. 42r

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Msc. Patr. 166, fol. 42r, oben

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Bamb. StB. Patr. 166 . f. 49 r

cimpio habeō · teraū qđ decrib; fit partib;
auri & argenti unus partis etiam si naturā
resoluas inues unde nihil in ver ēe natū ar
facti. Re quidē cuius natuīe est electrū qđ natura
le cuius modi natura ē · utrīq communio & adlumina
clarus cunctis metallis fulgeat & uenenū pduct.
Nā eū infandas ueneno stridore ecbit · & colores
uarios immodū arcus celestis emittit. Electrū
auri & argenti iuno coctum.

Electrū exauro & argento temperatur.

Electus splendidus nitidus · clarus · illustris ·
sublimis · maximus · summus · decorus · probus ·
pfectus · magnificus ·

Elegans egregia · modesta · benememorata · pba · ta
cturna · facta · admirabilis · decens · amabilis ·
nobilis decens · tecta ·

Siccus tenuis gracilis · excellentissimus ·

Elegantes · subtilit · plane · apte · disserte · lucide ·
distincte · ordinate ·

Elegantī corpore · pulchra facie ·
Elegans corpore · honesta facie ·
Elegantī corpore · egregię forme ·

Elegiacus doctus eoqđ modulatio eiusde carminis
conuenit · musens terentianus hos elegos dicere
solet · ut clausulo talis tristib; ut traduntur abo
tiuī · ēē modis · hic aut omnino constat aq
sit inuentus · nisi quia apud nos ennius eū pri

dicitur & ibi part ·

masculus aut nō precedit afeminā sua sed
custodit eā parturiente ppī serpentē quo ni
mis inimicus est elephantus · nā & ossa siue
pelles de elephanto si fuerit inquocūq; loco t
in domo incensa statī odor eox expellit m
de · & fugant serpentes · ut si qua fuerint nox
ia & uenenosa reptilia non ibi accedunt ·

Elephant dr · qđ magnitudine forma mon
tis pferat · hic primi nentē pmuscide ha
bet · qua cū sit eminentior cunctis inclina
re se adpascendū non potest · itaq pmus
ci de eius adcolligendū cibū utitur · mi
nisterio ea inmani bestia largo potui m
fimi humorē · ideoq · concauata est qđ ad
stinguenda tantaq · besti celeritatē plenos lacos
hauriat · ut collecto flumine possit unda
re portantē ceruīx sane minor est · quā cor
poris tanti moles ne ea quoq · honeri magis
ēē quā usui · ideoq · nec genua flectet · qua
rigidioribus opus sunt cruribus qd uelud ut
columnis tanta possit mēbrōrū machina susti
nere · calcaneū lenitē incurvat rigent cēte
pedū asūmo usq · adinū · nec sicut nos
sepe deponim naso bes na tanta
potest deflectere mercatoq · non nol
uendise nec recipiendi usū cū ceteris an

carpentis ingressq · ambulauerint genua
uacuntur & plante conuincta enī & articulata
facilū concreta aut doloris sensū aut casū offen
sionis admittunt · In dentib fuis tanquā natura
libus speculis semp armati sunt pmuscide sua
quecquid inuoluerit frangit pede · quecquid
compressent uelud lapsu quodā ruine ingentis
exant inuoluunt pmuscide · nā sui opī adpetā
& quasi altissimi quedā dracones serpentinis
quos ceperint spiris flagellant plerūq · & bis
morbe maxime eū deterra cib colligitur aut
potus hauritur · nichil elephantis creatura ab
erroribus istui senuum · tam homini & natura sua
humana institutione depenuit · elephantes
aut mire timent ·

Elephantū greci amagnitudine corporis nocant
putant qđ forma montes pferat · greci enī
mons elaphio dr · Apud indos aut auore uoca
tur unde & uor ei nanatur & ebur istrū ū pro
muscida dr quo illo pabulo ora admouat · & ē
anguis similis uallo munitur eburno · Bos bouis
lucas dictas abantiquis romanis · bones qa nul
lum animal syreo diu uidebant lucas qa inlu
cana illos primū pirus in plio abiecit romanus
Nā hoc genus animantis inreb bellis aptū est in
eis aut pse & induab lignei turribus colloca
tum tanquā de muro iaculis dimicant · intellec

1:1
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 166, fol. 495, oben
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Bamb. SB. Patr. 166. f. 57v

F aunus pan filios Latini pat ductus au afando qd
responsa hominib; dabat. Faunus saturnus pos Lat
ni pat ex saturno pigr & apico faun & a fauno.
F ausle felicit fauste, pspere secunde. Fausti ossfelices
oportuno. Faustus clemens benignus felix. Faustus.
ustus pius misericors mansuet. Faustus lenis mitis
t consentens. Fautor consentiens. Faue Laudate
F autor fabens sentiens. Fautores consentientes.
F autor dict abeo qd fauen & fenun. Fautrix fauens.
F ax facio. Fax facula. Fax dicta qt focos faciat
cu diminutiuu e facula. Fax letitia fuget.
F axit fecerit. Faxit fecit faciat. Sepelit ampliano
F axo pfacio antiq dicebant unde erat ufex sna
F axo faciat temporis est futuri. Faxo defuncti
F abens aliquot ens apollo nasobe sol dr. Febalu
F abea lampade sol is face lapedoni. Febe lapade
solis lumine. Febe lapadis lunę. Febellu falso no
minat. Febi apollinis. Febi soror apollini soror
diana. Febi impres hoc e sacerdos / lini / norũ
F ebrit bicq; sacerdos syllaba. Febo soli. Febo apol
F ebos timor grece. Febos aferuore dicta e eni
habundantia coloris. Februa pluuio seapaga
F ebruare purgare. Februariũ mensũ a febris
cris lupeculorũ gemules appellauerunt.
F ebruarib; nuncupat a februa id plumone cui
eo mse sacrificabat. na ianuariu diis superis
februariũ dis manib; romani esecrauer ergo
F edera facta testamta. Federa facta paccata
F edera pactiones. Federa dr sacerdotes per
quos federa fiunt int duas gentesq; p bella ad
pace uenium. Federa iungi amicia copulari.
F oderaui pacificaui. Federatus pacificatus.
F oderat uramto cstrict t pacificat. / fide.
F oderatus amicus factus. Federati integrum
F odera minoi & passiuę filia. Fo. / ma.
F oedere pacto uel legę. Foedere certo pacto cer
F edere iungi societate habere. Foederis pacis.
F edicula gemus tormentorũ. Fedissima turpissi
F odra solis filia. Fedra minoi & pasiphę filia
fuit uxor thesei habuit pruignu noe ỹ polito
F edũ deforme informe. Foedũ terrũ turpe / nosũ.
F edũ flagicaosum. Fedu inhonestu pudendu.
F edũ inliberale erubescendu. Fedũ indecx calũ
F oedũ famosũ. Fedu luudinosum.
F oedus qd e deformis p.e. sola scribendum.
F edus turpis t fedeformis. Fedus nom habet ab
hyrco & hedo. F. littera addita huic uetereſ
ingrauit significatione ponebant ut sanguine
fedante quos ipse sacrauerat ignes. / dũ.
F oedus pax uel pacis iudiciũ. Fedus amicia
t pax siue pactũ. Fedus pactũ placitum.
F oedus pax ppetua tamacia pactũ iusiuran
F edus pax ccordia. Fed / pactũ c placitum.
F edus iuramto. Fedus cpositio placitũ actũ.
tando tergis equorum aderem unde &
prediatores olim sub feminib; equos amisisse
ducebantur. Femina a partub; femorũ dicta
ubi sexus species auro distinguitur. Alii gre
ce ethimologia femina abignea. unde dicta
putant. qua uehemter concupiscit liu
dinores eni uiris feminas ee tam in mulie
ribus quam in animalib; unde nimia fama
apud antiquos femineus uocat q; ũ femin
tiquitur urago uocabatur.
F emina ceneus cenisea / corporis his uelent.
F eminalia apellata eo qd femora tegant
ipse & brace qd sint breues & uerecunda
corporis his uelent. Femine femore.
F emineo ulatu femineo planctu.
F emine suo femore suo. Femine sunt. fe
morũ partes quib; tgis equos inequitan
do ad heremus unde & pliatores femib; equos
amisisse dicuntur. Feminatorũ. Bc.
F emora dicta sunt qd parte femina sexus uiri
discrepe & sunt au ab inguinib; usq; adgenua. fem
na aute pdiuationem femorũ partes sunt quibus
inequitando tergis equo calerem unde et predia
tores olim feminibus equos amisse dicebantur.
F oenum p.o. & e. scribitur. Fœna herba sicca sa
lamon apellat. collecta sunt fœna demontib;
F oenerator pecuniosus dluc sci municator spensa

1:1
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 166, fol. 57v, oben
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Bambg. SBB. Patr. 166 . f. 58ra

siolocus sirā erēdendū ē qa expletus q̄ngent̄s an
nus uere suor. uerat uulgus libanū & replet ur̄q;
alas diuersis aromatibus. & qb; dā indicius signifi
cāt hoc sacerdotes eliopolenses. id̄ miso nono usan
aut aclar. id̄ ē farmach. aut fame noth qd̄ est
aut marrio aut aprili mīse. eū aut hoc significa
tū fuerit sacerdotes ingredīt̄. & implēt ārā cle
bugnus sarmentoy. eū aut aduenerit uolatile illud
uetro et incurrat ē eliopoli replet eū omīb; aroma
tib; unutrisq; alis suis & statī uidens facta sr̄ue
sarmentoru sup ārā ascendens & circū uoluens
se alaro matib; ignē sibi ipse incendat. & se ipsū exure.
alia aut die uenient sacerdotes inuenta ecclesia bugnaq; con
posuerat sup ārā. Seruantes uero inuenerūt ibi uermi
culū modicū suauissimo odore flagrantē. Secundo
uero die uenientes inuenerūt ēā auiculā figuratā. Qur
sumq; tertia die uenientes sacerdotes inuenerūt eā in insta
tu suo integrā atq; pfectā aut penitus & statī euolat
et ptinus ad pristinū locū suū.

Fenix arabie auis dicta qd̄ colorē fenicēū habe
at. tqd̄ sit toto orbe singlris & unica nā arabies sin
gulare fenicē uocant. hanc quingentis & ultra annis
uenire dicit̄ uidere. senuisse collectis aromatū ungu
lis rogū sibi instruit & conuersa ad radiū solis alarū
plausu. uoluntarū sibi incendiū nutrit. sicq; uerū de
cineribus suis resurgit. Fenix auis nobilisq; in locis ara
bie phibet degere atq; ea usq; ad annos quingentos lon
uam libitine & desiderio suo ferantur. Facta
Fera sossera scrobis. Ferasco ferui facio ferasco p. re
Fera nuncupat. ferit annum & aut tollere. ferit dicat
Fera sustineat ferratas ferro pficias. Ferat & hera ad
caelitū ea. Fera & op̄ urguentur opera. Farī
Fera & celebratur. Feruere festinare. Feruere frequen
Fera & frequentat. Feruida exspirate leuata solata
Fruda unquenta cāta. Frudi racundi racūi flam
Fruduscrat. Fercula missoria. Ferculū uasculū aut discus
Ferculū. Fere ppe. Fere admodum prope. Fere ppe
t poene. Fere arbitrario ē. Ferae bestiae.
Ferae apellant eo qd̄ naturali uam libertate & de
siderio suo ferantur. Sunt enī libere eorū uoluptates
& huc atq; illuc uacantur & quo animi duxerit
Ferre nuntiare. Ferre premio sumere. Ferre infer
re prebere. Ferre afferre. Ferre ppeti pati.
Ferre sustinere tollerare. Ferre durare sufficere.
Ferrea dura ppetua. Ferrea ferina aferre dicta.
Ferra seges telorū copia. Ferebā pferebam. Ferebam
Ferebā inferebam & facere cupiebam. Ibam u
Ferebam inferebam inportabam. Ferebant postule
Ferebam preferebam. Ferebat inferebat. Amro.
Ferebat haec ferebat laudabat. Ferebar lerabatur.
Ferebat laudabat predicabat. Ferebat inferebat
portabat sustinebat. Ferebatur ducebatur.
Fer̄ capr̄ agrestis capreolae constat exspondeo.
& dactulo huic trocheo ut ē hoc graopirra sub
Ferae a fando nuncupatae sunt qd̄ sit mens nobis tempus
dictionis id̄ inuino t humano officio fari sed ex his
festos dies hominū causa institutos feriatus diuinorū
sacrorum. Ferisse fere furentes. Ferimur. unus hic &
Ferimus importamus. Ferimur cū impetu incendimus.
Ferimus inpositū nob uelut onus. Ferina caro ferarū sa
Ferinae ceruinae. Ferit pectus tangit
Ferit ultimā partem. Ferit ora ad celum surgit.
Ferme ut ipsū. Ferme vere pferre. Tranus aduerbium.
Ferme plus minus aut fere aliquo enus. Ferme dubi
Fermentū a feruore nuncupatū qd̄ plus prima hora
non potest cinneri crescendo enī excedit.
Fermitacius panis fermatus cosecutus. Fermes fere
Fero tollero. Fero dico estimo. Feta armata
Fero qd̄ est tollero p. e. solā scribendum. Fero porto.
Ferro ut gladio. Ferro idest armis bello. Fero accin
Ferro accingor armis munior. Frus leo. Ferentes
Ferocē esse dū ē hec differentia. Ferox dr̄ animo se
Feroces ppli barbari asperos. Ferocia corda asperas mores.
Ferocia corda barbaros animos. Ferociens ferociā ex
Ferocire furore uelociter. Frita aut dirus animi ē.
Ferocitas & fertas tra distinguit̄. Ferocitas sepe laudis
habet ē enī ferocitas & militū & ferox iuuent dr̄ se
Ferocit fastidit contempnit. Ferocit deserit despicit.
Ferocit derelinqd dedignat̄. Exspirante.
Ferox supbus pnichilo hab & ferro elapsa ferri ut
Ferro decernere pliū facere. Armis disceptare.

1:1
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 166, fol. 58r, oben
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

factu est nati ſ. gigantes ſic enī aīt · Gigan
tes aūt erant ſup terrā indieb; illis & post
illud cū intrarent filii dī ad filias homi
nū · ergo ante illos dies & p illud · O mutta
mus igit̄ earū ſcriptuarū fabulas que a
pocrife nuncupant̄ & continent iſtas de gi
gantib; fabulas qđ nō habuerunt homines pa
tres · hec enī recte aprudentib; apocrifa ui
dicant̄ & abauctoritate canonica diligenti
examinatione remota ſ. lgīt̄ ſcđm ſcrip
turas canonicas hebreas atq; xp̄ianas multos
gigantes ante diluuiū fuiſſe nō dubiū eſt · &
hos fuiſſe cuius terrigene ſocietatis hominū
dī aūt filios q ſcđm carnē de ſeth p̄pagati ſ.
mhac societate deſerta iuſticia declinaſſe.
Nec mirandū eſt qđ & ea de ipſis gigantes
nasci potuer̄ neq; enī omīs gigantes ſedm
gīs nubi unq; tunc fuer̄ qua p illud dilu
uiū tempor̄ ceteris · Pleriq; enī nonnulli
queſtionē mouent · utrū exillo uno homine
unde etiā ceteri exciter̄ gigantes natos fu
iſſe credendū ſit · ſiue & ea & queda monſtru
oſa hominū genera que gentiū narrat hiſ
toria · Sed omīa genera hominū que dīr
cē credere nō ē neceſſe · uerū q ſ ſ uſpiā nas
cī homo id animal rationale mortale qua
libet nīſi in uſitata ſenſib; gerat corporis
formā ſeu colorē ſeu motū ſiue ſonū ſi
no q libet in qualibet parte qualibet q natu
naturā exillo uno in multa

Gimnaſia ludi paleſtrici id athletarū ſ duſ
Gimnaſia balnea uocata ita quia ibi athlete
uncto corpore p friccto manib; exercitant̄ ·
na ginaſiū gce latine exercitiū dr̄ ginaſ ū nu
Gimnaſes habitacula ubi philoſophi exercent̄ ·
Gimnaſiū lauacrū t balneū ·
Gimnaſiū exercitiū gce t locus ubi athlete
nudi exercitant̄ gimnos enī nudus dr̄ gim
naſi exercitatio
Gimnaſiū generaliſ ē exercitatorū loc̄ · tam
apud athenas locus erat ubi diſcebat̄ philo
ſophia & ſapientie exercebat̄ ſtudiū nā gi
naſiū gce uocat̄ qđ latine exercitiū dr̄ · hoc ē
meditatio · ſed & balnea & loca cauſe & athleta
rū ginaſi ſ eo qđ illic homines inſue arū ſtudi
um exercuer̄ ·
Gimnaſiuſ exercitationis cella philoſophe gce ·
Gimnaſiſ habitaculis inſtb; philoſophi exercebaſ
Ginaſiſ exercitationib; t unctionib;
Ginic lud ē uelocitatis ac uirtutū gta cui loc̄ gi
naſiū dr̄ ubi exercent̄ athlete & curſe uelocius
cōphar̄ · hinc accidit ut ome ppe arcuū exercitia
gimnaſia dicant̄ · ante enī in locis certantes cū
eu erant ne nudarent̄ · poſt relaxato cingulo
repente pſtratus & examinat̄ eſt q da curſe
quare exēſilii decreto tunc arcu ip pomenes
ut nudi deinceps oīs exercitarent̄ p miſit ex
illo ginaſio dicto qđ iuuenes nudi exercent̄
meapo ubi ſola tantū uerecundia oppor

quo fumi ſ cūſumula & inde impuren demitt̄
adaquā hauriendā ·

Giris polline grec̄ ·
Giros circuitus
Girſit mare
Giruſ circulus corona cōgregatio
Giſma angulus grece ·
Giſſus definitio
Giulca ſx ſoluta t apta ·
Gir melanitū que ē leopiper ·
Giſiū labiū t diminus
Glaber qđ ē lenis facie p b ſcribendū
Glaber raſus lenis lenit̄ t leuis tener
Glaber purus ſiue lenis
Glabros barbas nonhabentes
Glacialē pontū ſcribe mar̄e ubi aqua
dureſcit frigore
Glacie gelu · ſ qui tellus ·
Glacies dicta agelu & aqua quaſi q ſi gla
quies id gelata aqua gelu aūt qđ coſtrin
Gladiatores qui inſpectaculis mutua ſe ce
de trucidant
Gladii ancipites q duo habent capita ·
Gladiolus herba dicta qđ ſit ſolus gladii
ſimilib; uirſo cubitali floribus purpureis
Gladius pugio enſis mucro
Gladius generaliter dr̄ enſis inplio · ſed en
ſis ferri tantū · gladius ū totus ppe
aūt appellat̄ gladius qđ gula dimidii

Bamb. St. Pat. 166, f. 66

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Msc. Patr. 166, fol. 66, oben

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Bamb. StB. Patr. 166. f. 81r

Orbabit ademit eruptt praubit · Orbabit demi
nutt · decurrat demit · Orbabunt offinere
Orbat fraudat · Orbatus affectab; destitutus
Orbeta secreta · Orbeta sucus qui facit rotane
uehiculi · Orbeta uestigiu carri ab orbe rote
dicta Orbes anni · Orbe ciclu greci dicunt ·
Orbe medium · medium cursi spaciu · Orbe uniuersu
mundu Orbe a rotunditate circuli dictu quia
sic rota e · unde breuis etia rotellu orbiculus
appellat unduq; eni oceanus circufluens eus
in circulo ambit fines · diuisus e aut trifarie
esse una pars asia · altera europa · tercia africa
nuncupat. Quas tres partes ueteres n equalit
diuiser · na asia a meridie porriente usq; ad sep
tentrione pduxit. Europa u a septentrione
usq; adoccidente · atq; inde africa ab occidente usq;
ad meridie · unde euidenti orbe dimidiu duo
tenent europa & asia; africa · aliu u dimidiu sola
asia · hinc ideo iste duo partes facte se · quia int utraq;
ab oceano mare magno ingredit q eas int secat.
Quappt si in duas partes occidentis & orientis
orbe diuidas asia in una erit · in altera u europa
& africa · extra, aut tres partes orbis · quarta pars trans
oceanu interior e · In meridieq; solis ardore in
cognita nobis e · hinc eni sub; antipodas fabulose
inhabitare pdunt. Orbis a circulu rotunditate
uocat · maiores eni nsi orbe toti terre
oceani · Limbo circusepti triquadu statuere
habebantur tria genera · Primu essatici vo
cat eo qd spicę ser ordines habeant · qd quida
cantorinu appellant · qm anima lia melius qua
tractu pascit · & homines salubrius qua malu
tractu · Alteru distichu eo qd duos ordines habe
at · hunc pleriq; calatacu uocant · Tertiu trimse
quia qua cogit necessitas uerno seminat & cele
ritu colligit · Ordea aut natura frigida e · & humi
da · purgatoriu sucus palearu ut de ordeo agnos
cas hordeu n frixu quoq; in aqua · & uidebis defiu
ente sucu copiosissimu · si u frixeris ordeu refrige
rabit · & refringet · ide si adusseris idqd e humi
du aut pu. gatoriu pernius tertiate ignisqd
u remanserit erit fridum & siccu · ergo cu uolue
ris refrigerare ut libet facies.
Ordinamus disponimus · Ordinariu miles qui
integru ordine militat.
Ordinarius e qui p ordine militat · nec adhuc
alique e cecutus e gradu honoris · e eni grega
ris humilis milicię · extra ordinarius uero est
qui ob uirtute p mouet extra ordine.
Ordinat castigat monet pcipit · Ordinat dis
ponit digerit · Ordinate subtilit recte distinc
te · Ordinate apte diserte lucide · Ordinate
pbe ornate rite prime apte comode bene
honeste probe · Ordinatim aucte circuspecte
Ordinati cisederant t acute
Ordinati paulatim minutatim · Ordinati gradati
illud eni grecu nom est · hoc latinu na &
in psalmo ubi legit pupillo tu eris adiutor
grecus habet orfano · Orfenu nescio quomodo
in fernis sacris t potius sacrilegus qui si
dm pficere solent pagani
Organu generale nom est omniu
musicoru qua uis, p cisuetudine organa
sppriedicunt que insflant follib; aq;
aptat adcantilena & corporeu e qd instrumen
tu qd cantat organu dicit · Orge ra · Orgia
mysteria · Orgia baccanalia dicta · Orgia
sacra libatiptis · Orgia ministeria t noctiua cupa
antiqua · Orgia bacchi apud liberu pitre cogre
gatio furiosa · Orgia ducebat sacra liberi simu
lata potes orge sorgia dic · Orgia greci e
sacra q p furore celebrant · ut liberi patris
& matris dm · orgia · nte misita e qd latine
dicit ulta · Orgia apud grecos dicunt oia
sacra q apud latinos cerimonię uocant.
Orri timu grece · Orri ter horrendo · Orribilis ma
xime asperrimu agrestis · Orribilis trucu
lente effrenate · Orribile immane atroce indigq
nu · Orribile acerbu graue seuu crudele
Orribile tremendu aut nefandu Orribile ter
ribile metuendu · Orrida qnd horream · Orrida
horrore plena Orrida sterilis & aspera · Orrida
aspera inculta · Orridus inquinate maculate
Orridus tardus obtusus impete stolidus sincopte

1:1
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe
Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Msc. Patr. 166, fol. 81r, oben
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Bamb. St B. Patr. 166, f. 85r

Parrocia adiacens id dom di · Parrocia adia
cens dom aut diocesis · Paroemia ē adcōmo
datu rebꝰ rēporibꝰ ut adūsus stimulū cal
ces ꝙ lupꝰ in fabula rebꝰ ut ille stimulū
calces dū significant adūsus resistendū rē
poribꝰ · ut lupꝰ in fabula · dixit enī rusticꝰ
uocē hominē ꝑdere · sic os lupꝰ ꝑ or uidens ·
unde dicit lupꝰ in fabula · Hē inpphetia p
ūbiū sic matt ꝙ filia · Paromeon ē cū abs
de lxxiij duūsa ūba sumiñ · ut ornet tu
tea te t tanta arana tulusa S. bene
hoc rēpet virgilius du n toto ūsu utt ·
hac figura ut ennuꝰ · s nē in ꝓncipio ūsus
nē in fine sola m tales casus crassendi canebat.
Paronomasia ē in significatione duūsa dicho pene
ipsa ut illud ibire a nob rte cuenit id ecu
lē fieri · a mori · Paronomasia ē uel in qued
denominatio subuna significatione duūsa
dicho ut nā inceptio ē animū habet aman
tiū · Hē ipse q̄ loc religiosissim hic erat loc
decentissim · Hē ꝙ custodia sacrarī n honꝙ s
honoris causꝙ existimabit · Hē ut aut ꝙ paro
nomasia ꝙ plutearīū depta · ut illud n nom
habꝙ ille s nom aut plutea cōmutata ut
sapientes missa cuiuiū salutē cuicuī ē · Paros
una cycladū inꝙ candidū marmor nascit ·
Paron insula maris magni · deꝙ virgilius · n
uei a paron egerit enī marmor candidis
& reliquꝙ prime regiones mei
nomine transiet · Se enī una acupa
sia parua assiria media ꝙ psida que re
giones inuce siue ē uncle inicū ab
indo flumine sumunt · Tiri claudunt
locis montuosis ꝙ asperioribꝰ sitte habentes
fluuios idispen ꝙ arbē · Se enī in asse disc
crete nominis appis auctoribꝰ ita habe
tes · Parua pars absentia aduenientes
ocupauer eāq ex suo nomine uocauer ·
f. huius amēdie rubrī mare ē a sententi
trione frcanū salū ab occiduo solis plaga
medii regna inea f dece a octo · porre
ta a casplio littore usq ad eras scyta
rū · Parua punicu ē Parab mune
re uice · Parcepsē sors ē scius · Par
ceps sonus · Parcepsē admur tru
nster · Parcipandis ē silius cōmuni
ē cōmemorandis · Parcipandos ē si
lius cōmunis ē ferendos · Parcipat
mulier cōmunicat · Parcipat inp
cit cōmunicat · Parcipaī partes
ūbꝙ t nominū · Parcipiū denō
mine ꝙ ūbo nascit · ut lego legens
Parcipiū dictū ē qd nominis ꝙ
ūbi capiat parē q̄si participiū
a nomine uendicat sibi genera
ꝙ casus · ūbo tēpora ꝙ significati
eū iudex celebrare q̄ eūꝙ occurrere · que
rentes ei patres in [illegible] si nodo phibu
er ē [illegible] anū pascale ꝙ
mise inqrere s eā die resurrectionis
dominicę obseruare ꝙ ob hoc pascha
aquarta decima luna usq uicesima
p̄mā extendet ut dies dominic nomā
teret · Pascha aut uocabulū n grecū
s hebreū · nec a passione qm puschin gre
ce dicit · pars s a transitu hebreo ūbo
pascha apellatū ē · eo qd tē populus
di ex egipto transiert · Unde a in euan
gelio Cū iudisse ihē q̄ hora ei uenit
unqut ut transire de mundo ad patrē ·
Cuius nos ideo purgliu dicit ꝓpē aduen
tū regis cū tēp resurrectionis aduene
rit n dormientes s ungilantes inuenia
Cuius noctis duplex ratio ē siue qd
inea ꝙ uita tē recipit cū passus ē · si
ue qd p ea eade hora q̄ surrexit adiu
dicandi uenturꝰ ē · eo aut m agim pas
cha ut n solu mortē s et resurrectionē
in memoriā reuocem · s ea ceteꝙ
que circa eā adtestant ad sacramtꝙ ·
significationē inspiciam · ꝓpē inicū
ei nouꝙ uirꝙ · ꝙ ꝓpē nouū hominē
qui ubiq̄ induere ꝙ excuere · expur
gantes uer fermentū ut sim nouꝙ esp

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Msc. Patr. 166, fol. 85r, oben

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Vnaq; danda dō pfiguratē figura.
T radmo docum scio
Y ūq; sub tipico rmi formaq; futuri
M elchisedech dño sacrificasse ferum.
Vnaq; discipl cenanti ipse redemto.
I radidit incorporandq; suis
Vsus; ipse placet qd sic mactat in[illegible]
Y s sit integrū nisi mola caro
A d mutū uino lactē mutat ipse
G rande sacrām est nec minor unda cruor.
Vnda fluens ho pcessi ca mutat in ea.
E t tpe xpi sanguine iunctē homo.
D undat unus ut aqua ut uina ministrant
7 caput ambris separat ipse suis.
P recia nil fons sine sanguine nil sine fonte
S anguis unq; simul saluat unūq; sacrs.
C ū rimaretur pendentis uulnera xpi.
L ancea manauit sanguis; unda simul
S icut unūq; simul fluxit simul offert unūq;
V nū dome crucis nimium sit op
h ostia pmissi sacrdos pbr orat.
S acrtas memorans assimilansq; pces.
Q uas egit xpc cū iā ne nuda remoto
A bscessit modicū [illegible] uerq; pcul ant-
P ar si fieri pot [illegible] unsent ame calix iste.
hos pcib uelum labiorum uiclima quedam.
E t oblata typū legis; ipse gerens.
P se; pplo. pncipibus; sacrdos.
S uppremus dño mystica dona dedit.
H ec ona saluator triplici prece cōmemorauit.
I ā te pro nob omib; unā agens

I mmaculē pfulit [illegible] sanguine sacrum. Tes quq
I mmolat [illegible] xpc ipse pelu.
I mmundi [illegible] sanguine sempe darum.
C ffudit [illegible] ipse memo-
h ā quo uim hanc uerbo cruce mente recepit.
h ostia nouū insuē sē quā
Q uippe uelit quida cruor est meminisse cruoris
M omo mortis adhibuncūq; genuīs esse.
I mprimit ista mā mistica signa crucis.
S ic aaron xpīq; sequens altare frequentat.
E t bibit haustū sanguis ipse gerit.
I mmo hāc de uictis uictor illa salutis
[illegible] sup apposita progat ille dapes.
quo te mortis mirāq; pia recordans
cella tplici nomine munus idē.
ona uocat pmū mer munera nuncupat esas.
t modo sacrificii noīe censet eas
ona uocat quō ds his donauit unde.
ustemaret legē modoq; caro.
M unera s. quō ds his donat unde.
M unera auctorē cui dedit auctor eas. S calicy ideo
h ā qd sacrificii censet noīe monstrat quia sacrifica
Q ua rone p munera dicat eas. y apte.
M unera auctorē qui data reddit ei.
Sic eade q̄ dona uocat cū sacrificat-
M unera s. quo muneret inde dm.
h ostia quoq; nob pulchre salus hostia triplex
I mmutū sepro iā recreata reo.
h oc y eni uetū qd spondebat inullis.
C ompleui memorant sub specieq; gerunt.
I ngredies sacerdos tenuē orat.

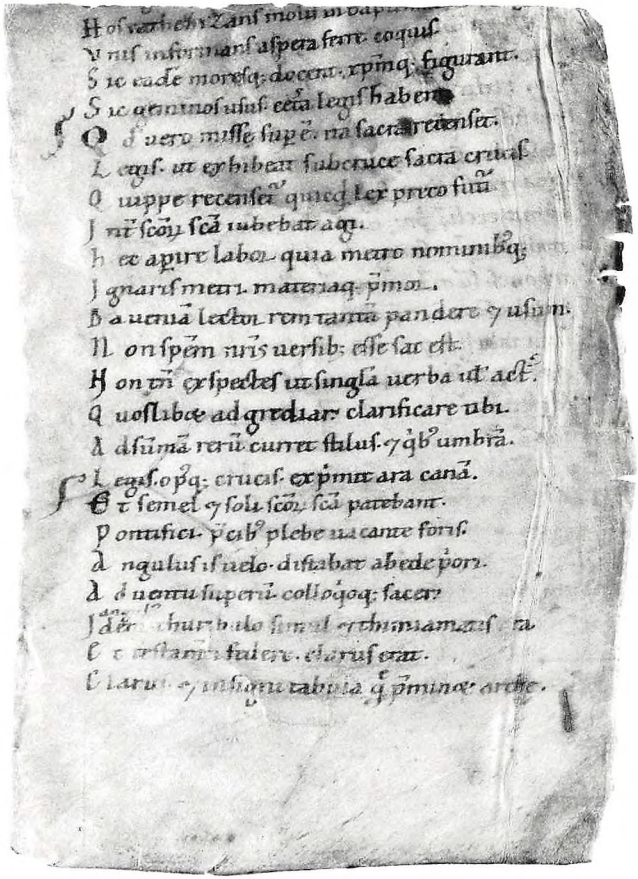
Bamb. Staatsbibl. IX A 10

Abb.: 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Fragm. LX A 10

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Bamberg. Staatsbibl.

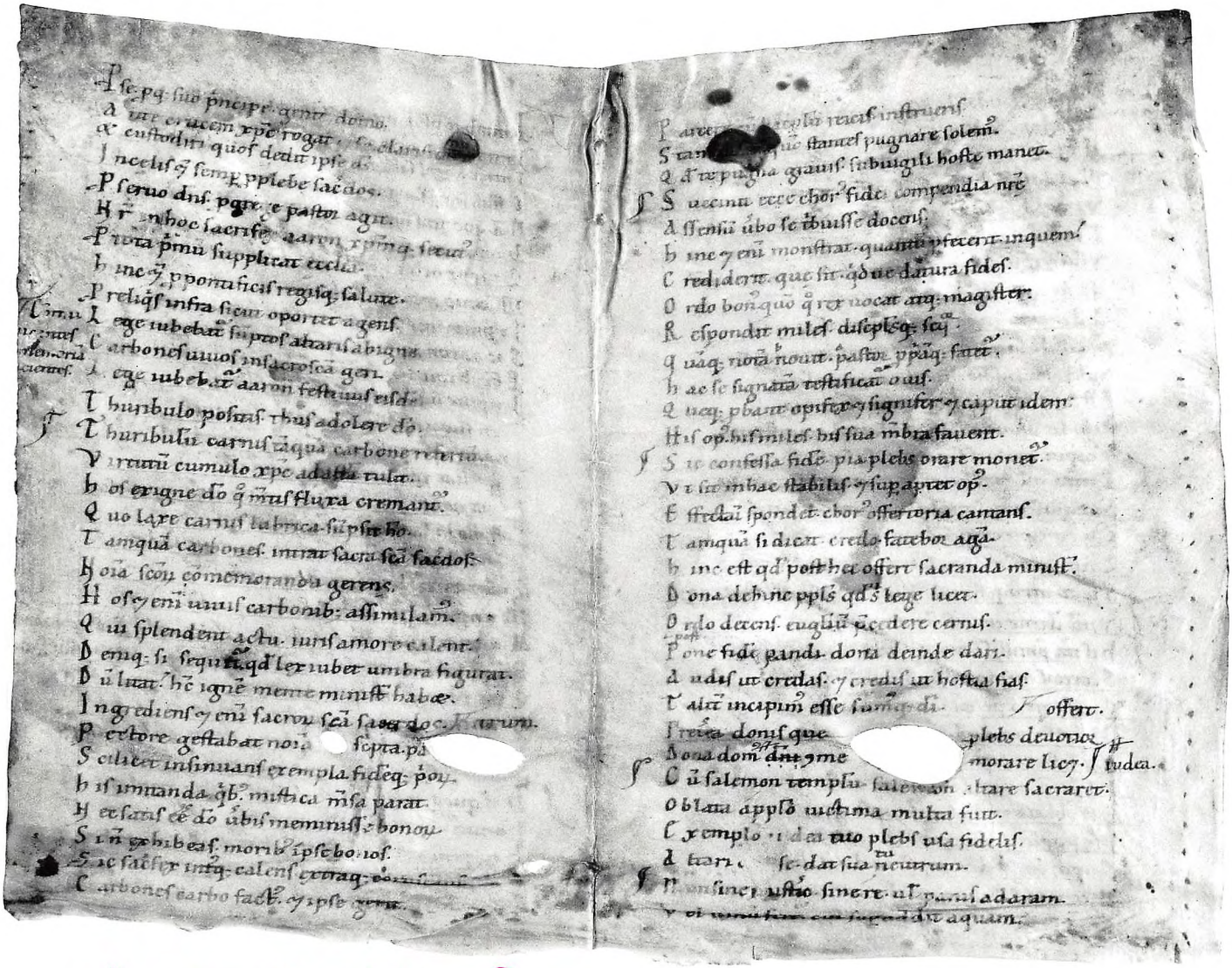
Ix A 10

Abb.: 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Fragm. IX. A. 10

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Bamb. Staatsbibl. Ix A 10

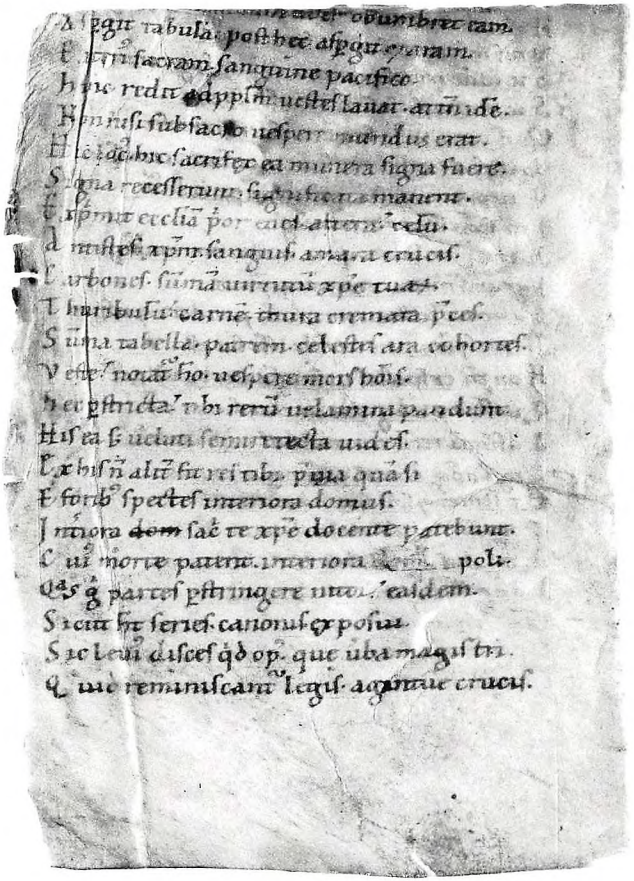
Abb.: 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Fragm. IX A 10

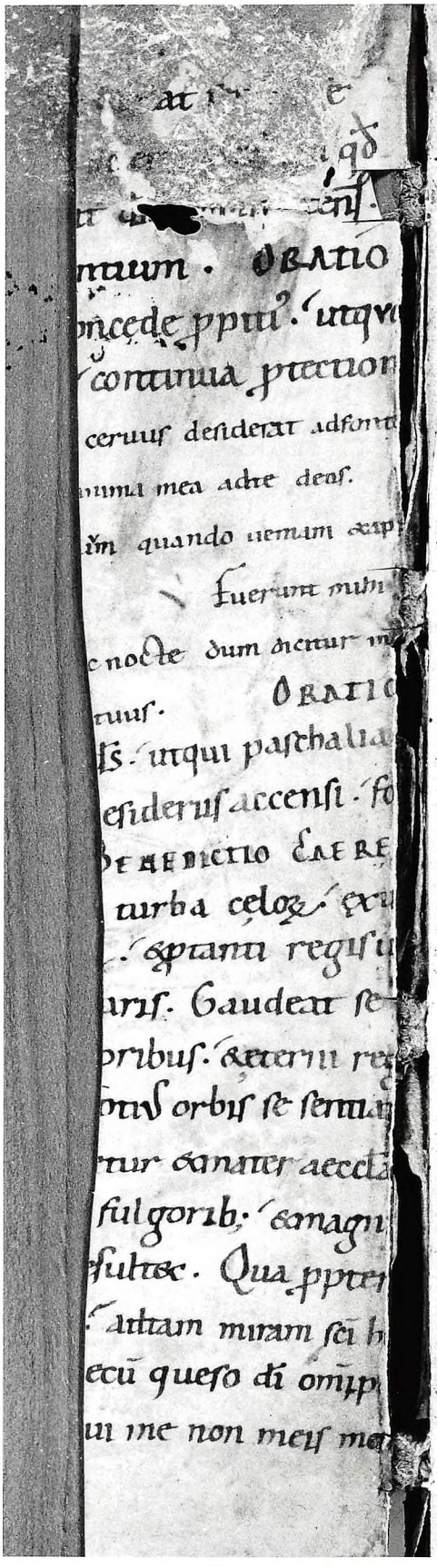
Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Bamberg. Staatsbibl. IX A 10

Abb.: 1:1

Reproduktion · Veröffentlichung
mit Genehmigung und Angabe
Staatsbibliothek Bamberg
Sign. Fragm. IX A 10
Belegexemplar erbeten
Staatsbibliothek Bamberg
[illegible]

Custodi ad O. Jacob

Postilla uenerabilis fratris. Nicolai de Li/ra super psalterium Incipit feliciter.

Coll. Soc. Jesu
Bamb. [illegible]

Prophetа magnus surrexit ī nobis Luce. vij Quanuis liber psalmorū apud hebreos inter a giographa oputet tī apud la/tīos pphetico reputatur. nec immerito. qa dauid qui fecit psalmos saltem pro maiori parte non solū dicitur pphetа sz etiā eximius pphetarū. ut dicitur in pncipio gloſe super librū psalmoz. ppter quod cōue nienter dicitur de eo uerbū ppositū. pphetа magnus ꝛc. In quo quidaz uerbo possunt no tari quattuor cauſe huius libri scilicet effici/ens materialis Formalis ꝛ finalis. Causa ūt efficiens duplex est. scz pncipalis et instrumē talis. Principalis aūt est ipse deus reuelans misteria in hoc libro descripta. Instrumenta lis aūt est ipse dauid. cui secundum Aug. om/nia contenta in hoc libro fuerūt reuelata et ab eo descripta. Seūcdū uero Hiero. ꝛ omēs doctores hebraicos dauid nō fecit omēs psal mos. sz maiorē ptem. Plures aūt aliī aliquos ps. scripserūt ut moyses salomon ꝛ aliqui aliī ut magis patebit īfra pſequēdo p titulos ps Psalmi tī facti a dauid ꝛ aliīs collecti fuerūt ꝛ ī uno libro cōgregati q dr liber psalmoz. ꝛ hō p. esdrā scribā ꝛ pphetā uel p aliū pphe tā sanctū qcūqz fuerit ut dicit hiero. in plo/go sup libz istū. q ī modernis bibliis omuit nō hr. Tenet tī omunit a doctoribꝰ nr̄is q. esdras q legē obustā a chaldeis reparuit. ps a diuersis factos ī hoc uolnm e congregauit Nō tī dicitur actor libri seu cā effitiēs istru mētalis. sz magis ipe dauid q maiorē ptem psalmoz fecit. Totū ei a maiori pte denomī atur. Hec aūt causa efficiens duplex scz pn/cipalis ꝛ īstrumētalis tāgit cum dr pphetа. Ad actū ei pphetandi cōcurrit deus mētem pphete tangens seu eleuās ad supnaturalem cognitionē. ꝛ mens pphete hoc mō tacta seu illumininata. oportet ei q. simul sint mouens actu ꝛ res mota. ppter quod dicit dominus. Nu. xxj. Si q s inter uos prepheta domī fue erit in uisione apparebo ei aut p somnū loqr ī qꝰ obo tāgūt duo modi pphetādi ad quos omnes mōi pphetie ppie dicte reducūt pro

Bamby. StB. Inc. typ. A III 15, vom

Auf den vorderen Innendeckel aufgeklebt

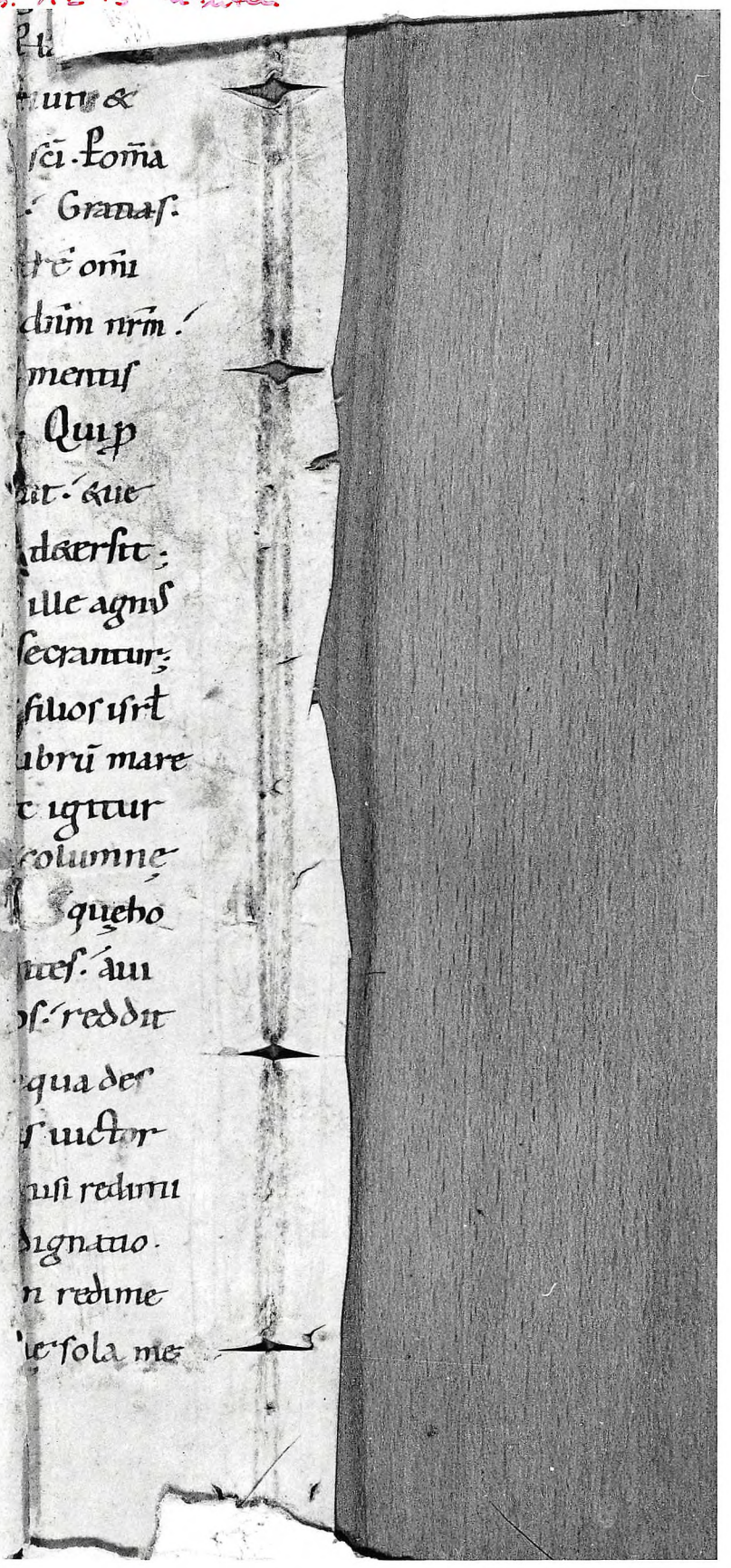
1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Inc. typ. A.III.15

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Bamb. StB. Inc. typ. Aa III 15 b inter.

Auf der hinteren Innendeckel
aufgeklebt

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Inc. typ. A.III.15

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

Bamb. SLB. Inc. typ. Q. IV. 26

Q. IV. 26.

uentes omẽm immundiciã & habundantiã malitie. Inmansuetudine
suscipite insitũ uerbũ. quod potest saluare animas uras.
Oportebat pati xpm̃ & resurgere a mortuis & ita intrare in gloriam suam
Nullo tpr̃. Dixit ihc discipl̃is suis. Vado adeũ qui me misit. & nemo
ex uobis interrogat me. quo uadis; Sed quia hec locutus sũ uobis
tristicia impleuit cor ur̃m. Sed ego ueritatẽ dico uobis. expedit
uobis ut ego uadã. Si enĩ non abiero. paracl̃tus non uenit ad uos
Si autẽ abiero. mittã eũ aduos. Et cũ uenerit. ille arguit mundũ
de peccato. & de iustitia & de iudicio. De peccato quidẽ. quia non
crediderunt in me. De iustitia uero. quia ad patrẽ uado. & iã non
videtis me. De iudicio autẽ. quia princeps mundi hui⁹ iudicatus est.
Adhuc multa habeo uobis dicere. sed non potestis portare modo.
Cũ autẽ uenerit ille spc̃s ueritatis. docebit uos omẽm veritatẽ.
Non enĩ loquetur a semetipso. sed quecũq; audiet loquetur. & que
uentura sunt annuntiabit uobis. Ille me clarificabit. quia de
meo accipiet. & annuntiabit uobis. Jubilate deo universa
s̃ qui nos p̃ hui⁹ sacrificii ueneranda cõmercia unius sumpti
dentatis participes ee fecisti. p̃ia q̃s. ut sicut tuã cognoscamus
ueritatẽ. sic eã dignis moribus assequamur. p̃
um uenerit paracl̃tus spiritus veritatis ille arguet mundum de peccato & de iustitia & de iudicio
aevia aevia
desto nobis dnẽ ds̃ nr̃ ut p̃hec que
fidelit̃ sumpsim̃. & purgemur a nr̃is. & a piculis omnib; eruam̃ p̃
ocem secundum tuum eloquium

Inc. typ. Q. IV. 26

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg
Sign.: Inc.typ. Q. IV, 26

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

vorderer Spiegel